

02.2.19

2.2.19

(శ్రీ)

పొన్నురు స్థలపురాణమును

నామాంతరము గల

గోష్ఠీ వన వరాహ త్ర్యము.

మొదలైనవి.

ఇది

గుంటూరు బౌద్ధమొసూలు సంస్కృత పాఠశాలయందు

కాశీ కృష్ణ నిచేత

రచియింపబడి

గుంటూరు వాణీ ముద్రాక్షరశాలయందు

కే. బి. కృష్ణారావుచే

ముద్రింపబడి

శ్రీ పొన్నురు భావనారాయణ స్వామివారి దేవస్థానపు శేషేంటుగారగు

న్యాయపతి హనుమంతరావు పంతులుగారిచే

ప్రచురింపబడియె.

వెల రు 0—10—0 లు.

1911.

Copy-right Registered.

గోష్ఠీననమాహాత్మ్యములోని తప్పొప్పులపట్టి.

పేజీ	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు	పేజీ	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
2	4	తై	తై	42	14	పశ్చ	పశ్చ
2	15	త్తం	త్తం	44	22	నశ	నశ
5	8	ద	త	46	6	గృహ్య	గృహ్య
5	19	స	స్స	54	8	విని	వ్యని
6	17	రి	రిః		12	ఈ	హీ
6	19	స	న		17	స్థి	స్థితా
7	1	హ్మా	హ్మా		18	ప్రే	ప్రే
7	17	తి	త్ప	55	7	త్వ	త్వ
7	22	స్య	స్య	56	5	కాః	వాః
7	23	నన	నస్య	57	21	దేవదేవ	దేవ
8	7	త్రం	త్ర	60	22	తస్యా	
8	11	హ్మా	హ్మా			తత్ప	త్వతప
21	19	స్య	స్య	62	19	జ్వావే	జ్వాతే
22	3	ప్య	ప్య	63	2	జ్వా	జ్వా
25	12	క్షు	క్షు			జనాంత	జనస్యాంత
	14	రో	రా		4	ఉదీచ్యాం	హ్యుదీచ్యాం
	20	క్షు	క్షు		11	ద్యాంతై	ద్యాంతైః
27	13	త	త్వ	64	21	మివ	మితవ
29	5	ణో	ణా	66	2	మమ	మమా
		దేవావా	దేవా	69	22	త్వి	త్వి
32	3	త	త్వ	70	19	యస్మ	యస్మ
35	10	స్మిన్	స్మిన్	71	15	లిందయే	లి. దమ
37	1	య	య	77	1	క్షతే	క్షుతే
	2	క్వ	క్వః			ప్రశు	ప్రశు
40	13	సం	సం		10	రేశుమం	రేశుం
	18	శేశవ	శేశవః		21	హ్యజ్ఞాన్	హ్యజ్ఞాన్
41	4	మా	మాః	78	5	లిస్య	లిప్య
	5	క్రా	క్రాః		9	పతే	పతేః

గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యములోని తప్పొప్పులపట్టి.

పేజీ	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు	పేజీ	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
1	13	స్నుక్కం	స్నుక్కం	43	8	వయించి	వహియించి
2	13	నఁతన	నఁదన	51	8	బ్రగ్గు	బగ్గు
	18	ధుడైన	ధుడైన	54	20	సాగె	సాగె
	20	స్వయా	స్వవాయా	56	17	పాలుక	పాలునక
3	11	బత్మా	బద్మా			నదివ్య	దివ్య
	23	మిషా	మిశా		20	నదశఁ	దశఁన
4	7	హత్త్యం	హత్త్యం		24	దయిస	దయిన
8	8	వునిని	వునినిఁ	57	12	సద్యక్ష	సద్యక్ష
	11	తోట	తోడ	63	3	అబ్బ	యబ్బ
	19	నసీను	నాసీను		26	పితరల్	పితరుల్
11	23	జాన	జ్ఞాన	65	15	గను పెంచ	గనుపించ
12	5	పాన	పాద		1		
10	1	దలచి	దలఁచి	66	2	చెయ్యును	చెయ్యును
17	6	జముగూ	జముఁగూ	67	2	చక	చక్ర
	8	దీవిలో	దీనిలో	68	2	నవిన	నళిన
22	20	దళీయ	దణీయ	74	8	మాపఁగి	మాపఁగ
23	1	సందా	సంధా	77	4	వించు	భౌవించు
25	22	నీజచుంచి	నీరజచుంచి		11	లలల	లల
26	18	మొకి	మొక్కి	82	26	దేవత	దేవత
28	3	లద్ద	లద్ద	89	3	గొల్చిన	గొల్చిన
	4	విష్ణు	విష్ణు	90	22	నును	మను
39	12	శ్రీబై	శ్రీభై	47	6	ననదుఁ	ననదఁ
	21	కామిద	కామిఁద				

శ్రీలక్ష్మీ హయగ్రీవో విజయతే.

— పీ ఠి క —
— చు —

ఆద్యులారా,

క్రీ. 1910 సం॥ సెప్టెంబరు 10 వ తేదీని సాయంకాలమున శ్రీ చిరుమామిళ్ళ లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదము బి.యే., గారు శ్రీ శ్రీ శ్రీ పొన్నూరి భావనారాయణ స్వామివారి దేవాలయ వ్యవహారంబులకు, ఏజంటుగారగు శ్రీ న్యాయపతి హనుమంతరావుగారిం దోడ్కొని మద్దల హంబునకరిగి తత్సమయోచిత సల్లాపంబులఁ గొంతతడవు గడపి, ఆచార్యులగారూ॥ అని నన్ను సంబోధించి “శ్రీ శ్రీ శ్రీ పొన్నూరి భావనారాయణ స్వామివారి ధర్మకర్త్రీయు, మాయక్కయ్యగారు నగు శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి వేంకట లక్ష్మీనరసమాంబా రాజ్ఞీ బహద్దర్ మన్నె సుల్తానుగారు ను, మాయన్నయ్యగారగు శ్రీ చిరుమామిళ్ళ భానుప్రసాదముగారును సంస్కృతముననున్న పొన్నూరి స్థల పురాణమును దెలుఁగుఁ జేయింప నెంచి యందుకై శ్రీ తురగా వేంకటాచలము బి.యే., గారినిఁ బ్రార్థించి దశాధ్యాయమైన సంస్కృతపుఁ బ్రతినిఁ బంతులగారి కొనంగ నిప్పని కియ్యకొని పంతులగా రీ తెనుంగు బుస్తకమునందలి 50 పద్యములను మాత్రమే వ్రాసి యాయుర్భాగ్యము లేక స్వగృహములఁకరించి” రనియు “మిగిలిన యావద్గ్రంథ భాగమును భాషాద్వయాశు కవితా దత్తులగు తాము తెలిగింప శ్రీ రాజ్ఞీ గారు మున్నగు మాయందఱిచేఁ బ్రాధికృతు” లనియు “మఱియు శ్రీ వేంకటాలముపంతులుగారు వ్రాసిన భావనారాయణ శతకము మొదలగు వానిని సరిగ వ్రాసి లోకాదర పాత్రంబుగ గ్రంథ విరచన మొనరింప నంగీకరించి మా మనముల కానందంబు సను కూర్చు” డనియు నాకు సెలవీయఁగా నవుడు జరిగియున్నస్థితిచే నాకుఁ గొన్ని పెరియూహలు జంకుఁగూర్చినను “భవితవ్యం భవత్యేవ” అను న్యాయమునే యవలంబించి నాకుఁగల బహుకార్యవ్యాసంగముచే నేత

ద్రచనావకాశము చిక్కనట్లున్నను, ఈ గ్రంథరచన భగవద్విషయక మగుటచేతను, రాజాభ్యర్థితం బగుటచేతను శ్రేయస్కరంబని తెల్పించుటకు నే సమ్మతింప శ్రీవారు లేఖకప్రమాదాది బహులోపభూయిష్టములగు సంస్కృతపుబ్రతి మున్న యినవానిని నా కొసంగిరి. పిమ్మట నిరుపది దినముల కీ కథ నాంధ్రీకరింప నారంభించి 100 పద్యములు వ్రాయునప్పటికి నా శరీర మారోగ్యహీనమై రెండుమాసములు విఘ్నమునల్లిగించె. అంతట స్వామిదయచే బూర్ణారోగ్యమబ్బి మగుడ వ్రాయఁబూని డిసెంబరు 24 వ తేదిని శ్రీ భావనారాయణానుగ్రహంబున ముగింపఁగల్గితిని. శ్రీ పంతులవారి యాంధ్రీకరణంబునఁ దొలుత మంగళాచరణ ప్రశంస యేహేతువుచేతనో లేకున్ని నే నాప్రశంసకై మొదట ౧౦ పద్యములను వ్రాసి పిమ్మట మగుడ నా యాంధ్రీకరణారంభమున నొక మంగళాచరణమొనర్చితిని. ఇందలికథ భగవద్నాహాత్యమాత్ర ప్రతిపాదకం బగుటచే స్వకపోలకల్పనముల కవకాశమిడక నాశ క్తికొలంది మూలముననుసరించి వ్రాసితి ననుకొంటిని. మఱియు మాతృకంగూడ శ్రీవారచ్చొత్తింప నెంచిరి గాన మాతృకలోని ప్రమాదములను సాధ్యమయినంతవఱకు ఆఘాదుల క్రిందకుఁదెచ్చికొని యర్థము చేసికొనునట్లు మాత్రము సవరించి సందర్భవిరోధ మున్నచోట నించుక మార్చితిని. నా యొనర్చిన పొత్తంబులలో నచ్చొత్తింపఁబడుట కిదియే ప్రథమ ప్రబంధం బగుటంజేసి గుణగ్రహణపారీణులగు ప్రాజ్ఞు లిందలిగుణంబులనే గ్రహింప నాచే విన్నవింపఁబడువారలు.

మఱియు నిందలి ప్రయోగములు కొన్ని కవిత్రయమువారి ప్రయోగములకు దూరస్థములని తోచినను, ఆధునికప్రమాణ కవుల ప్రయోగముల ననుసరించియే నాచే బ్రయోగింపఁబడినవి.

ఇట్లు భవద్విధేయమిత్రము,
శతావధాని, కాశీ కృష్ణాచార్యులు.

26881
20-3-73

శ్రీహయగ్రీవాయనమః.

గోష్ఠీ వ న మా హా త్త్యము .

శ్లో॥ పుండ్రే దాన్వాదశభిర్యుతం సువిలసద్దండైస్త్రీభిర్నందితం
కాషాయేనశిఖోపవీతరుచిరం దోర్మూలచక్రాంబుజం
ఆసీనంకమలాసనేచతులసీ పద్మాక్షమాలాన్వితం
యుక్తంచాంజలి ముద్రయారవినిభం శ్రీభాష్యకారంభ జే॥

శ్రీశౌనకాదయః. —

శ్రీనివాసస్య దేవస్య క్షేత్రాణాంపరమంశుభం।
మాహాత్మ్యంభారతేవ షేత్ త్వయా చోక్తం మాహాత్మ్యనా॥ ౧

అస్మాభిశ్చశ్రుతంనూత త్వత్సమాగమకారణాత్।
కృతాధాన్స్మవయంసర్వే సత్కథాశ్రవణేనచ॥ ౨

రంగక్షేత్రస్యమాహాత్మ్యం వేంకటాచలవైభవం।
మాహాత్మ్యం తుంగభద్రాయా శ్చాస్మాభిశ్శ్రూయ తేపురా॥ ౩

గోష్ఠీవనస్యమాహాత్మ్యం మోక్షసాధనముత్తమం।
ఇదానీంశోతుమిచ్ఛామి స్తద్వదస్వతపోధన॥ ౪

పురాకైలాసశిఖరే త్తిపురఘ్నంతిలోచనం।
ప్రప్రచ్ఛగిరిజాదేవీ సర్వేషాంహిత కామ్యయా॥ ౫

గోష్ఠీవనస్యమాహత్యం గుహ్యద్గుహ్యతమంపరం।
ఆచచక్షేసపార్వత్యై దేవదేవోమహేశ్వరః॥

౬

యుష్మాకంతచ్ఛవత్యౌమి మాహత్యమఘనాశనం।
శ్రుణుధ్వంమునయస్సర్వే చిత్రైకాగ్రసమాధినా॥

౭

పార్వత్యువాచ.—

దేవదేవత్రిలోకేశ శ్రీధరస్యజగత్పతేః।

క్షేత్రాణాంభారతేవషేః మాహత్యం శూయతేమయా॥ ౮

శ్రవణేతుంగభద్రాయా స్తస్యాస్తీరేత్వయాపురా।

గోష్ఠీవనమితిప్రోక్తం శ్రీవిష్ణోనిలయంమహత్ ॥

౯

తస్యాహంశ్రోతుమిచ్ఛామి మాహత్యంపరమంశుభం।

విస్తరేణసమాచక్ష్య సర్వేషాంమోక్షహేతవే॥

౧౦

మహేశ్వర ఉవాచ—

గుహ్యద్గుహ్యతమంలోకే గోష్ఠీవనమనుత్తమం।

క్షేత్రాణాముత్తమంక్షేత్రం ప్రత్యక్షంపరమంపదం॥

౧౧

తస్యక్షేత్రస్యమాహత్యం నక్తుంవిస్తరతస్తవ

నశక్యతేనషేః శతైర్ముయాసంక్షేపతశ్శుణు॥

౧౨

పూర్వా భోధేఃశ్చమేతు క్షేత్రంషట్కోశదూరగే।

తుంగభద్రాతపేదేవి గోష్ఠీవనమితిశ్రుతం॥

౧౩

యోజనద్వయపర్యంతం తక్షేత్రం పరమంమహత్ ।

శ్రియాసహత్రస్థితవా సాక్షాన్నారాయణోహరిః॥

౧౪

బ్రహ్మదయస్సర్వదేవా ఋషయశ్చామలాశయాః।

తత్రస్థితాదేవదేవ ముపతన్ధుఃపరంవిభుం॥

౧౫

- యోజనద్వయమధ్యేతు తుంగభద్రదాతపేశుభే।
క్షేత్రత్రికోశపర్యంతం నారాయణమయంశ్రుతం॥ ౧౬
- తత్రస్థామానవాస్సర్వే స్థావరాణిచరాణిచ।
నారాయణస్వరూపాణి శంఖచక్రగదాధరాః॥ ౧౭
- యేత్యజంతినరాదేహం తస్మిన్కోశమధ్యమే।
సామీప్యముక్తింప్రాప్యంతే హ్యధమాఃపాపినోపివా॥ ౧౮
- తత్క్షేత్రదశశతానంకృత్వా పాపినోపినరాభువి।
పునర్దేశహేనసంయోగం నాపునన్తికదాచన॥ ౧౯
- ప్రభాతకాలేచోత్థాయ స్మృత్వాగోష్ఠీవనంశుభం।
నపశ్యతియమందేవం బ్రహ్మజ్ఞానీభవిష్యతి॥ ౨౦
- హీనజాతోపితక్షేత్రం గచ్ఛామీతిస్మరేత్సకృత్।
తందృష్ట్వాధయమోదేవౌ వివణావదనోభవేత్॥ ౨౧
- తుంగభద్రదానదీస్నానం దేవదేవస్యదశశతం।
గోష్ఠీవననివాసశ్చ సామీప్యప్రాప్తిహేతవః॥ ౨౨
- నాస్తినాస్తిసమంక్షేత్రం తస్యభూమండలేశుభే।
వైకుంఠమేవతక్షేత్రం సత్యంవచ్చితవాగ్రతః॥ ౨౩
- భూమాస్థితానాం క్షేత్రాణాం సర్వేషాంయత్సలంనరః।
లభతేదశశతాద్దేవి ప్రాపుయాత్తస్యదశశతాత్॥ ౨౪
- సర్వక్షేత్రేషుమూర్తీనాం దృష్ట్వాత్ప్రప్యతేహదేః।
గోష్ఠీవననివాసస్య దశశతాత్తత్సమాపునయాత్॥ ౨౫
- సర్వతీర్థేషుయత్పుణ్యం లభతేస్నానతోనరః।
తుంగభద్రదానదీస్నానాత్తత్పుణ్యంసమవాప్స్యతి॥ ౨౬

తస్య క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం వచసామప్యగోచరం |
అశక్యం మనసా స్మృత్వా మపి దేవషిమాన వైః || ౨౭

క్షేత్రస్య తస్య మాహాత్మ్యం కింబ్రవీమి వరాననే,
దశనా దేవసర్వేషాం దదాతి పరమంపదం || ౨౮

సత్యం సత్యం పునస్సత్యం వదామితవచాగ్రతః |
గోష్ఠీవనసమం నాస్తి మోక్షకారణసాధనం || ౨౯

పార్వత్యువాచ. —

భగవాన్ పర్వలోకేశ ప్రభో మాహాత్మ్యమిదృశం |
కేన దత్తం పురాతన్య ప్రసిద్ధిః కేన హేతునా || ౩౦

ఉత్పత్తిర్యాన్యశీతస్య గోష్ఠీవనమితి ప్రభో,
నామధేయం కిమధః కతునామానిసంతిచ || ౩౧

కిమధః భగవాన్ తత్ర సంస్థితః ప్రియయాసహ,
ఏతత్సర్వం దేవదేవ బృహివిస్తరతోమమ || ౩౨

మహేశ్వర ఉవాచ. —

సృష్ట్యాదాదేవదేవస్య హరేర్నాభినముద్భవే,
పద్మేహిరణ్మయేదివ్యే జ్ఞేహోకపితామహాః || ౩౩

సంజాతస్తుతదాబ్రహ్మ పద్మేషద్మాననంగతః |
కింకతకవ్యం మయాచాస్మిన్ని తిచింతా పరోభవత్ || ౩౪

తథాహ్యదృశ్యోభగవాన్ తమువాచ పితామహం,
తపస్తపస్వసుమహ త్కర్తృభూమాసురోత్తమ || ౩౫

తచ్ఛృత్వా భగవద్వాక్యం భూమించనలిలాప్లుతాం |
తపసః కర్తృసిద్ధ్యధః మావిశత్పద్మసంభవః || ౩౬

- యత్ర మేమనసోదేవో ప్రతిభాతిజగత్పతిః।
తపఃకరిష్యేతత్రాహమితి సర్వాంచచారహ॥ 32
- సంచారి తేపద్ధ్యోనా పృథివ్యాం సంస్థితంజలం।
ప్రణశ్యతితథాభూమా దృశ్యం తేనాగరాస్తథా॥ 33
- పూర్వాంభోధేఃపశ్చిమేతు క్షేత్రేషట్రోశదూరగే।
పితామహస్యమనసి దివ్యతేజోహ్యదృశ్యత॥ 34
- అనేకకోటిసూర్యాగ్ని చంద్రమండలవర్చసం।
విరాజమానంసర్వత్ర దీప్యమానందమచ్యుతం॥ 35
- తస్యమధ్యేస్థితందేవం శంఖచక్రగదాధరం।
శ్రీవత్సాంకంచతుర్బాహుం పుండరీకాయతేక్షణం॥ 36
- అకాంక్షంతంపద్ధ్యోనే గోక్షీనంభాషణంముదా,
పితామహస్యదేవస్య మనసస్సమదృశ్యత॥ 37
- చతుర్ముఖస్తదాదృష్ట్వా మనసాహరిమవ్యయం।
తత్క్షేత్రరాజముద్దిశ్య దండవత్ప్రణామోభువి॥ 38
- ఎతత్క్షేత్రంశుభకరం క్షేత్రాణాముత్తమోత్తమం।
ఎతత్క్షేత్రసమంసాస్తి పంచాశతోఽటిభూతలే॥ 39
- క్షేత్రస్యదశశతేనైవ భగవాన్ముక్తిదాయకః।
సర్వపాపహరంకృత్వా ధ్యానయోగమదాత్ప్రభుః॥ 40
- తేనైవధ్యానయోగేన జనాసర్వేయుగేయుగే।
యాస్యంతిపరమంధామ హరిసారూప్యధారిణః॥ 41
- పాపనాశనసామధ్యం మోక్షప్రాపణనైపుణం।
ధర్తాధికామదాతృత్వం క్షేత్రస్యాస్యభవిష్యతి॥ 42

- ఇతినిశ్చిత్యమనసా స్థిత్యాతత్రపితామహాః।
అష్టాక్షరేణమంత్రేణ హ్యతస్యత్పరమంతపః॥ ౪౮
- హృదయేచహరింధ్యాత్వా శంఖచక్రగదాధరం।
అష్టాక్షరమనుంవాచా శతలక్షంజజాపహః॥ ౪౯
- జపాంతేభగవాన్ దేవౌ కోటికందర్పసుందరః।
దివ్యతేజోమయశ్శ్రీశో శ్రీవత్సాంకోజగతపతిః॥ ౫౦
- కిరీటకుండలధరో వనమాలావిభూషితః।
శంఖచక్రగదాదివ్య పద్మసక్తచతుర్భుజః॥ ౫౧
- దివ్యపీతాంబరధరో దివ్యచందనలేపితః।
కటిసూత్రబ్రహ్మసూత్ర హారనూపురశోభితః॥ ౫౨
- కాస్తుభాద్యైశ్చభైరవైశ్చ రూభిషణైస్సు విభూషితః।
వైనతేయంసమారుహ్యా దివ్యక్షేత్రవిరాజితః॥ ౫౩
- వీజ్యమానో మహాహౌశ్చ చానురై హేమభూషితైః
లక్ష్మీభూమ్యాదినహితో నిత్యముక్తైశ్చ సేవితః॥ ౫౪
- సునందనాద్యైర్నందాద్యైః కుముదాక్షాదిభిస్సదా
కుముదాద్యైరసంఖ్యైశ్చ సర్వతః పరివారితః॥ ౫౫
- ప్రాదురాసీత్తతోత్త్రైవ బ్రహ్మణః పురతోహరిః।
పరమాత్మా జగన్నాథో పరబ్రహ్మసనాతనః॥ ౫౬
- తం దృష్ట్వా దేవదేవేశం పరమాత్మాసమవ్యయం
రోమాంచితేనవపుషా దండవత్ప్రణతోభువి॥ ౫౭
- పునఃపునస్సం ప్రణమ్య పరిక్రమ్య పునఃపునః
నిటలేచాంజలిం కృత్వా స్తోత్రయామాస కేవళం॥ ౫౮

బ్రహ్మవాచ. —

నమోనమః పరేశాయ బ్రహ్మణేనంతశక్తయే
సచ్చిదానందరూపాయ జ్ఞానవరాయతే నమః॥

౧౯

అనిర్వాచ్యాయవాచ్యాయ నిర్విశేషాయ శేషిణే
అరూపాయ సురూపాయ నిర్గుణాయ గుణాత్మనే॥

౨౦

చిద్యాపాయనమస్తుభ్యం తద్యాపాయ నమోనమః
సద్యాపాయ నమస్తుభ్యం సదానందాత్మనే నమః॥

౨౧

సహస్రబాహవే తుభ్యం సహస్రాక్ష శిరోరవే
నమస్సహస్రపాదాయ నమస్తే విశ్వచక్షుషే॥

౨౨

నమస్తే విశ్వరూపాయ విశ్వాధిపతయే నమః
అచ్యుతాయా వికారాయ హ్యత్యేశాయనమోనమః॥

౨౩

శ్రీధరాయనమస్తుభ్యం భక్తాభీష్టప్రదాయినే
జగద్రక్షణశీలాయ జగన్నాథాయతేనమః॥

౨౪

నమస్తే శేషపర్యంకశాయినే వనమాలినే
వాత్సల్యగుణశీలాయ వాసుదేవాయతే నమః॥

౨౫

లక్ష్మీశాయ నమస్తుభ్యం భూమినీశాధిపాయచ
శంకచక్ర గదాపద్మధారిణే దుష్టహంతిణే॥

౨౬

ప్రపన్న పారిజాతాయ సౌశీల్యగుణశాలిన
సులభాయ నమస్తుభ్యం సుగమాయ నమోనమః॥

౨౭

దివ్యభూషణభూషాయ దివ్యస్రగ్వస్త్రధారిణే
దివ్యచందనలిప్తాయ నమస్తే దివ్యరూపిణే॥

౨౮

ప్రపన్నం భవతః పుత్రం మాయనస్య పరాయణం
అనన గతికం దేవపాహిపాహి జగత్స్వభో॥

౨౯

ఏవంస్తుత్వా దేవదేవం పద్మయోనిశ్చతుర్ముఖః
భగవత్పాదసాన్నిధ్యే తూష్ణీం భావేన సంస్థితః॥ 20

తం దృష్ట్వా కృపయాదేవో పాణినాచాభిమృశ్యచ
అభ్రస్తనితగంభీరం చాక్యమేతదువాచహ॥ 21

వత్సతోషితవానస్తితపసానేన పద్మజ
ఏతదండాధిపత్యంచ దదామితవసువ్రత॥ 22

సృజన్వపుత్రం లోకేశలోకాహిసచరాచరా
మత్రేజస్త్వయి నిక్షిప్య త్వత్సహాయం కరోమ్యహం॥ 23

మమనిశ్వాససంజాతా శ్చతుర్వేదా శ్చపద్మజ
తాః ప్రగృహ్ణాంస్త్వాదాస్యామి తదుక్తం హిసమాచర॥ 24

బ్రహ్మానాచ. —

దేవదేవ హరేవిష్ణో కరిష్యే జగదీశ్వర
త్వదాజ్ఞాం శిరసాగృహ్య తవవాక్యానురూపతః॥ 25

శ్రుణుష్వమవిజ్ఞాప్యం సంశయో జనితోమమ
మమపరశ్చటనం భూమ్యాంకృతం సర్వత్రకేశవ॥ 26

మమబుద్ధినశ్శుభ్యేతకుత్రాపి జగతాంపతే
అత్రసంశుభ్యతేబుద్ధిస్త్వద్రూపమపిదృశ్యతే॥ 27

ఏతస్యకారణంబృహి తేత్రస్య జగదీశ్వర
అస్యమాహ త్య మాశ్చర్యంశ్రోతుం కౌతూహలంహిమే॥ 28

శ్రీభగవానువాచ. —

శ్రుణుపుత్ర ప్రవక్ష్యామి తేత్రమాహత్యముత్తమం
యస్యశ్రవణమాత్రేణ మత్సాన్నిధ్యమవాప్యతే॥ 29

పురాహం పంచభూతానాం కృత్వాసంజననంముదా
భూమ్యాం పుణ్యతమక్షేత్రే వసామిసతతం సుఖం॥ ౫౦

కర్మభూమ్యామహంస్థిత్యాదశశనే నై వదేహినాం
మోక్షందాస్యామి సర్వేషామితిసంకల్పితో స్మృతాం॥ ౫౧

తదాపుణ్యతమం క్షేత్రమేత దేవహి పద్మజ
మమాపిహృద్యమభవత్ప్రియా యాశ్చాపిసువ్రత॥ ౫౨

తదాప్రభృత్యహంపుత్ర క్షేత్రేస్మిన్ స్థితవానజ
చిదానందమయం బ్రహ్మచివ్య తేజోమయం పరం॥ ౫౩

ఏతస్మాత్కారణాత్పుత్రత్వద్బద్ధౌ ప్రతిభాసితః
తస్యక్షేత్రస్య వృత్తాంతం ప్రవక్ష్యే యద్భవిష్యతి॥ ౫౪

క్షేత్రస్య మహతశ్చాస్య నామద్వయమిదం భవేత్
పారమాత్మ్యమితిహ్యేకమేకం గోష్ఠీవనం భవేత్॥ ౫౫

పరమాత్మస్వరూపాచ్చ పారమాత్మ్యమితి స్మృతం
ఆవయోగ్గోష్ఠికరణాద్గోష్ఠీవనమిదం భవేత్॥ ౫౬

తస్మిన్ పుణ్యతమేక్షేత్రే తేజోభావేన సర్వదా
సీవారసూకవత్సూక్ష్మో బహుకాలంవసామ్యహం॥ ౫౭

తతస్సాన్వయంభువేకాలే ప్రథమేచకృతేయుగే
ఆదిపాదేశుభేదేష్యే దినాదాతవపుత్రక॥ ౫౮

కాశ్యామత్రేః ప్రసన్నోహం తపసాభావితాత్తనః
తావత్కాశ్యాం వశిష్యామి మనుషక్కుగతే భువి॥ ౫౯

తతోవై వస్వతమనాహ్యష్టావింశే కృతేయుగే
గోవిందనామధేయస్య భక్తస్య ద్విజజన్మనః॥ ౬౦

అయాస్యేసాక్షీవాదార్థం తదాప్రభృతి పద్ధజ
సాక్షీ నారాయణఇతి యావదండ వినాశనం॥ ౯౦

అకారరూపమాం విష్ణుం క్షేత్రేణానేనభారతే
తస్మాదాంధ్ర ఇతిభ్యాతో దేశోయంచ భవిష్యతి॥ ౯౧

మహానదీ తుంగభద్రా పుణ్యామద్భాహుసంభవా
ప్రవిశ్యాన్తి త్వత్సరసిగమిష్యతి మహార్ణవం॥ ౯౩

త్వయాకృతస్య సరస స్తుంగభద్రా సమాగమే
స్నాత్వాలోక జనాస్సర్వేగమిష్యంతి పరంపదం ౯౪

తత్తీరే నివసంతం మాం సంవీక్ష్యప్రణతాభువి
పాపినోపిజనాస్సర్వేయాస్యంతి పరమాంగతిం॥ ౯౫

క్షేత్రస్య దశానాచ్ఛాపి స్మరణాత్కీతానాదపి
జనాః పరంగమిష్యంతి పాపినోపి గుగేయుగే॥ ౯౬

క్షేత్రస్య స్పృశానంచైవ మమ సందశానంతథా
తుంగభద్రానదీస్నానం సురాణామపిదులభం॥ ౯౭

త్రయమేతల్లభేద్యస్య పురుషస్యమహాత్మనః ।
అస్యహస్తగతంమోక్షం సత్యంసత్యంనసంశయః॥ ౯౮

పాపినోహీనజాతాశ్చ మహాపాతకినోపివా,
క్రిమయఃకీటకాశ్చైవ యేచాన్యేపీతరేచతే॥ ౯౯

క్షేత్రస్యకీతానాచ్ఛైవ తథాక్షేత్రస్యదశానాత్ ।
క్షేత్రస్యవాయుసంస్పృశాన్ముక్తింయాంతి నసంశయః॥ ౧౦౦

సత్యమేతత్ప్రవక్ష్యామి భుజముద్యమ్యపుత్రక ।
మమసందశానాదన్తి మోక్షందాస్యామిదేహినాం॥ ౧౦౧

మోక్ష మేవంప్రాపయిష్యన్ సృణాంసర్వాధికారిణాం ।

తవాయుషఃప్రమాణాంతే గమిష్యామిపరంపదం॥

౧౦౨

ఇశ్యుక్త్వాభగవాన్ దేవో బ్రహ్మణంచచతుర్ముఖం

పశ్యతిబ్రహ్మణితదా స్వయమంతదన్ధేహరిః॥

౧౦౩

తదాతివిస్తితోభూత్వా బ్రహ్మలోకపితామహః

తీరేవైసరసస్వస్య హోమవేదిందదశన్హ॥

౧౦౪

తస్మిన్మణిమయేపీరే పద్మబాలార్కసన్నిభే

కణిన్కేప్రణవాకారే పరమాత్మాప్రదృశ్యతే॥

౧౦౫

ఆదిత్యవణన్తమసః పరస్తాజ్జ్యోతిమచ్యుతం

నీవారశూకవత్సూక్త్యం దృష్ట్వాలోకపితామహః॥

౧౦౬

పూజయిత్వా ధాన్యాయ్యం స్తుత్వా స్తుతిభిరేవచ

పునఃపునఃప్రణమ్యాధ సరసస్తీరమావిశత్ ॥

౧౦౭

ఇదంబ్రహ్మసరోనామ భవిష్యతిచశాశ్వతం

బహిరావరణంతీర్థన్ మస్మిన్ప్రవిశతుస్వయం॥

౧౦౮

తిగ్రఃకోట్యధన్కోటీని తీర్థాన్ నిభువనత్రయే

నివసంతుసదాచాత్ర సాగరాఃప్రవిశంతుచ॥

౧౦౯

సరసోదశన్నాన్ముక్తిః స్పృశన్నాద్విష్ణుమందిరం

సానాత్సారూప్యమాప్నోతి పానాత్సాయుజ్యమేవచ॥

౧౧౦

ఇతిదత్వావరంబ్రహ్మ భగవంతంప్రణమ్యచ ।

అనుజ్ఞతోభగవతా స్వధామపునరావిశత్ ॥

౧౧౧

ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తపురాణే ఉమామహేశ్వరసంవాదే

గోష్ఠీవనమాహుత్యేపకపంచాశోధ్యాయః

పార్వత్యువాచ—

దేవదేవవిరూపాక్ష శ్రోతుమిచ్ఛామ్యహంప్రభో ।
గోష్ఠీవనేచదేవస్య సాక్షివాదస్య కారణం॥

౧౧౨

శివః—

స్వాయంభువమనోఃకాలే బ్రహ్మణఃప్రథమేహని ।
కృతేయగేచప్రథమే పాదేచప్రథమేతథా॥

౧౧౩

అత్రఃప్రజాపతిఃపూర్వం మహాత్మాబ్రహ్మణస్సుతః ।
గంగాతీరేనివిష్టో భూత్కాశ్యాన్నియతమానసః॥

౧౧౪

స్థిత్యాకాశ్యాన్మునివరస్తపసిస్థిరనిశ్చయః ।
లక్ష్మీశంహరిముద్దిశ్య తస్య తేపరమంతపః॥

౧౧౫

గ్రీష్మేపంచతపాభూత్వా వమాన్సుచబహిఃస్థితః ।
జలస్థోశైశిరేకాలే దివారాత్రం తపోధనః॥

౧౧౬

వాయుభక్షోనిరాహారో హ్యేకపాదేనసంస్థితః ।
తతావపరమంఘోరం తపశ్రీహరితుష్టయే॥

౧౧౭

అష్టాక్షరేణమంత్రేణ సతతంనియతేంద్రియః ।
హృత్పద్మేచహరింధ్యాత్వా శంఖచక్రగదాధరం॥

౧౧౮

నిశ్వాసంహృదయేరుధ్వా నిరాహారోధసర్వదా ।
అష్టవషణ్సహస్రంతం చకారపరమంతపః॥

౧౧౯

ఏవంతపఃకృతేతస్మిన్మనోబ్రహ్మషిఃసత్తమే ।
వ్యజాయతతతస్తస్య మూర్ధ్నిధూమోభయంకరః॥

౧౨౦

తందృష్ట్వాదేవతాస్సర్వే మునయశ్చతపోధనాః ।
భయేనమహతావిష్టాః బ్రహ్మణంశరణంగతాః॥

౧౨౧

తేషాంభయంసవిజ్ఞాయ బ్రహ్మదేవమిభిస్సహ।
హరింజగామశరణం గోష్ఠివసనివాసినం॥

౧౨౨

ప్రణిపత్యహరిందేవం పరమాత్మానమవ్యయం।
స్తుత్వాతంస్తుతిభి ర్దిశ్యవైవాక్యమేతదువాచహ॥

౧౨౩

స్వామంభువమనోఃకాలే స్నాకాగేణవసామ్యహం।
త్వయాహ్యేవంపురాచోక్తం తత్కాలప్రతిపద్యతే॥

౧౨౪

అత్రిస్తవప్రసాదాధికం కాశ్యాముగ్రతరంతపః।
కృతవాక్ తేనతపసా మూర్ధ్ని ధూమోవ్యజాయత॥

౧౨౫

నోచేత్తమనుగృహ్లాసి శీఘ్రమేవజగత్పతే।
భవిష్యతిజగత్సర్వం ప్రదగ్ధంసచరాచరం॥

౧౨౬

తస్యప్రసీదదేవేశ తేనచోక్తం సమాచర।
తస్యాభీష్టం దదస్వాశు తపస్తస్యనివారయ॥

౧౨౭

స్థిత్యాషణ్మనుకాలంతు తస్యాంకాశ్యాంనురోత్తమ।
సాక్ష్యధిగంద్విజవర్యస్య త్వంపునశ్చాగమిష్యసి॥

౧౨౮

భక్తానాంవాక్యకరణం తవచావశ్యకంవిభో।
తస్మాత్త్వంభక్తవర్యస్య సాక్షివాదంకరిష్యసి॥

౧౨౯

త్వంతత్రాపిచభక్తానాం పరతంత్రోసికింప్రభో।
వాత్సల్యగుణభావేన సాక్షివాదంకరిష్యసి॥

౧౩౦

భక్తస్యపశ్చాద్గచ్ఛామి వత్సంగారివభావతి।
ఇత్యుక్తవాక్యకరణా త్సాక్షివాదంకరిష్యసి॥

౧౩౧

ఏవముక్తేపద్మయోనౌ భగవాన్భూతభావనః।
స్వాభావికతనుర్భూత్వా తేషాంసందశన్యాయమా॥

౧౩౨

- కోటినూర్యప్రతీకాశః కోటిమన్మథసుందరః।
దివ్యపీతాంబరధరో దివ్యభూషణభూషితః॥ ౧౩౩
- విశాలవక్షఃపీఠస్థ దేవ్యాలక్ష్మ్యవిరాజితః।
నై సతేయంసమారుహ్య వీజ్యమానస్తుచామరైః॥ ౧౩౪
- దివ్యచందనలీప్తాంగో దివ్యచత్రవిరాజితః।
బ్రహ్మదిభిస్తూయమానో జయశబ్దాదిసంయుతైః॥ ౧౩౫
- దేవదుందుభినిఘోకపైః పుష్పవపైః సమంతతః।
బ్రహ్మదిభిస్సురై స్సర్వై స్సహదేవేశ్వరస్తథా॥ ౧౩౬
- కాశీంగత్వాత్రిపురతః ప్రత్యక్షమభవన్ముదా।
ధ్యానయోగపరస్యాత్రే హృత్పద్మతలసంస్థితః॥ ౧౩౭
- హరిర్నాదృశ్యతతదా జ్ఞానదృష్టేర్యధాపురా।
తదాత్రిర్విస్మితోభూత్వా హ్యున్మీలితదృశోమునిః॥ ౧౩౮
- పురతస్సంస్థితందేవం దృష్ట్వావాఙ్మరయాముదా।
సహస్రార్కప్రతీకాశం కోటికందర్పసుందరం॥ ౧౩౯
- దివ్యపీతాంబరధరం దివ్యచందనలేపితం।
శ్రీవత్సకౌస్తుభోరస్కం ముక్తాహరై శ్చశోభితం॥ ౧౪౦
- కిరీటకుండలధరం కాంచీగుణవిరాజితం।
లక్ష్మ్యచనైజయంత్యాచ విరాజితమహోరసం॥ ౧౪౧
- కంకణైరంగుళియైశ్చ కేయూరై శ్చాంగదైస్తథా।
కటకైర్నూపురై శ్చాన్వై భూషణైస్సువిభూషితం॥ ౧౪౨
- శంఖచక్రగదాదివ్య పద్మసక్తచతుర్భుజం।
బ్రహ్మదిభిస్తూయమానం గరుడస్యోపరిస్థితం॥ ౧౪౩

ఆతప్రతేణరాజంతం ముక్తాప్రాలంబమాలినం।

దివ్యహంసప్రకాశాభ్యాం చామరాభ్యాంవిరాజితం॥

౧౪౪

లక్ష్మీశంపరమాత్మానం నారాయణమనామయం।

సదానందమయంబ్రహ్మ భగవంతమధోక్షజం॥

౧౪౫

దృష్ట్వాహంశశృణయన్ రోమోద్గమశరీరవాః।

విస్మయాదేకమనసా దండవత్ప్రణతోభువి॥

౧౪౬

పునఃపునఃప్రణమ్యాధ కృత్వాశిరసిచాంజలిం।

గిరాగద్గదయాదేవ మస్తాపీత్పరయాముదా॥

౧౪౭

అత్రిః —

నమస్తేదేవదేవేశ సర్వజ్ఞామితవిక్రమ ।

విశ్వాత్మవిశ్వపతయే విశ్వభావాయ తేనమః॥

౧౪౮

విశ్వతశ్చక్షుషేతుభ్యం విశ్వతోముఖరూపిణే ।

నమస్తేవిశ్వరూపాయ విశ్వహస్తాయ తేనమః॥

౧౪౯

నమస్సహస్రశిరసే సహస్రాక్షాయ తేనమః ।

నమస్సహస్రపదాయ పురుషాసునమోనమః॥

౧౫౦

అణియ్యసేనమస్తేస్తు నమస్తేపరమాణవే ।

మహీయ్యసేనమస్తుభ్యం మహతస్తస్థుషశ్చతే॥

౧౫౧

అంతఃప్రవిష్టాశాస్తాసి హ్యత్యతిష్ఠద్దశాంగులం ।

చరాణాంస్థావరాణాంచ నమోనారాయణాయ తే॥

౧౫౨

స్వాభావికశరీరాయ దివ్యనుందరరూపిణే ।

లక్ష్మీశాయనమస్తుభ్యం భూమినీలాధిపాయచ॥

౧౫౩

యజ్ఞేశాయనమస్తుభ్యం నమస్తేయజ్ఞరూపిణే ।

నమస్తేయజ్ఞహవిషే యజ్ఞభోక్త్రేనమోనమః॥

౧౫౪

త్రిపాద్విభూతయేతుభ్యం తుభ్యంచర్యాధిపాయచ॥
జగత్కారణభూతాయ జగన్నాథాయ తేనమః॥

౧౫౫

మద్భావేధ్యానయోగేన యద్భూపందృశ్యతేమయా ।
తద్భూపేణావతీణాయ భావదేవాయ తేనమః॥

౧౫౬

సాంకల్పికశరీరాయ శుద్ధసత్వస్వరూపిణే ।
పంచోపనిషద్భూపాయ భావదేవాయ తేనమః॥

౧౫౭

నమఃకళ్యాణగుణినే భక్తాభీష్టప్రదాయినే ।
దివ్యసుందరదేహాయ భావదేవాయ తేనమః॥

౧౫౮

నమస్త్రైవగణాతేతు మోక్షదాతేనమోనమః ।
పరమాత్మస్వరూపాయ భావదేవాయ తేనమః॥

౧౫౯

నమఃపాతకహంత్రేతే నమోభక్తానుసారిణే ।
సచ్చిదానందరూపాయ భావదేవాయ తేనమః॥

౧౬౦

ఎవంస్తుత్వాదేవదేవం కృత్వాశిరసిచాంజలిం ।
హాహాశృపూర్ణనయన స్త్రాష్టిమాస్తమునీశ్వరః॥

౧౬౧

తందృష్ట్వాదేవదేవేశో మేఘగంభీరనాదినా ।
స్వరేణమహతాయుక్తో వాక్యమేతదువాచహ॥

౧౬౨

పరితుష్టోసి తేవత్స తపసానేననువ్రత ।
వాంఛితం తేప్రదాస్యామి వృణీష్వవరము త్తమం॥

౧౬౩

ఇత్యుక్తవతిదేవేశే బ్రహ్మపుత్రోబ్రవీన్మునిః ।
వరంవృణేహ్యాహందేవ సర్వలోకోపకారకం॥

౧౬౪

అశేనై వస్వరూపేణ హ్యత్రస్థిత్వా జగత్ప్రభో ।
దశేనై వస ర్వేషాం దదస్వపరమంపదం॥

౧౬౫

ఏభిముఁ కైశ్చసహితో లక్ష్మ్యాసహజగత్పతే |
భావనారాయణగతి నామ్నా వత్సవ్యకేశవ ||

౧౬౬

మద్భావయోగాదావిరభూ స్స స్మాన్మద్భావసంగమాత్ |
భావనారాయణగతిలోకే వత్సవ్యశాశ్వతః ||

౧౬౭

అత్రాగతానాంసర్వేషాం శివలోకగతిశ్చతం |
త్వత్సేవయాద్యప్రభృతి ముక్తింయాస్యంతు దేహినః ||

౧౬౮

దృష్ట్వాతవముఖాంభోజ మత్రయే నిధనంగతాః |
త్వత్పదంచైవయాస్యంతు శాశ్వతంపరమమహత్ ||

౧౬౯

తస్యవాక్యంమునేశ్శుత్వా హ్యేనమాహజనాదకనః |
తథాభవతుభద్రం తే శ్రుణుష్వాగమికంమునే ||

౧౭౦

అహమత్రనివత్స్యామి యుగానామనురూపతః |
కాలంషణ్మనుషర్యంతం ముక్తిం దాస్యామిదేహినాం ||

౧౭౧

తతోవైవస్వతమనా హ్యష్టావింశే కృతేయుగే |
గోష్ఠీననంగమిష్యామి సాత్యధఃపద్విజజన్మనః ||

౧౭౨

ఏత్యుక్త్వాదేపదేవేశో దిన్యమాశిక్యభూషితే |
స్వయంకృతేవిమానేతు స్థితవాఙ్భక్తవత్సలః ||

౧౭౩

తత్రగంగానదీతీరే దివ్యమంటపమభ్యమే |
నివసంతంహరిందృష్ట్వా ముముదేమునిసత్తమః ||

౧౭౪

బ్రహ్మదయస్సర్వదేవా ఋషయశ్చామలాశయాః |
మునినాసహితాస్సర్వే పూజయామాసురచ్యుతం ||

౧౭౫

దివైర్గర్భైశ్చపుష్పైశ్చ భూపదీపనివేదనైః |
సంపూజ్యదేవదేవేశం స్వంస్వంధామతథాగమమ్ ||

౧౭౬

అత్రిశ్చాపినదాదేవం తపోవీర్యేణచాజితైః |
భూమాదివైస్సర్వభోగై స్సమ్యక్సూజాపరోభవత్ || ౧౭౭

ఏవంసంపూజితేశ్రీశే మనుషట్కంగతంభువి |
వై వస్వతమనోఃకాలే హ్యష్టావింశేకృతేయుగే || ౧౭౮

ఆంధ్రదేశేద్విజఃకశ్చి ద్భృథః కేశవనామవాన్ |
కురూపీవేదశాస్త్రజ్ఞో విష్ణుభక్తిపరాయణః || ౧౭౯

యమాదిసంయుతశ్శాంతో హ్యత్మజ్ఞానీయతేంద్రియః |
హరిపాదాంబుజధ్యానే నదానియతమానసః || ౧౮౦

గోవిందనామాతస్యాసీ జ్ఞామాతాభక్తిభూషణః |
తౌవిప్రతీధేయాత్రాయాం నిశ్చిత్వసుసమాహితౌ || ౧౮౧

ఉత్తరాభిముఖాభూత్వా పంథానమనుజగ్మతుః |
తతస్తాతుంగభద్రాయాం స్నాత్వాసంతర్వ్యదేవతాః || ౧౮౨

గోష్ఠీవనేహ్యత్మవేద్యాం పుష్పైఃపుష్పాంజలీకృతౌ |
కృష్ణాయాంతౌతతస్సాన్నత్వా జప్త్వాచపరమంజపం || ౧౮౩

తతోగోదావరీంపుణ్యాం జగ్మతుర్విప్రసత్తమాః |
స్నానంకృత్వాతతస్తస్యాం కృత్వాకతవ్యమాదితః || ౧౮౪

నర్మదాంచసమాగమ్య చక్రతుస్సాన్న సమత్రచ |
తతఃకతిపయేకాలే గతేతౌవిప్రసత్తమాః || ౧౮౫

గత్వాకాశీపురీంతత్ర దద్మశాతేతుజాహ్నవీం |
విష్ణుపాదోద్భవాంగంగాం సర్వపాపప్రణాశసీం || ౧౮౬

దృష్ట్వానమస్కృత్యతదాస్తు త్వాస్తుతిభిరుత్తమైః |
తత్రస్నాత్వాపుణ్యనద్యాం సంతర్వ్యపితృదేవతాః || ౧౮౭

దేవాన్మషీం స్తర్పయిత్వా జేపతుఃపరమంజపం ।

తత్తటదేవదేవస్య భావనారాయణస్యచ॥

౧౮౮

విమానంపరమోదారం దివ్యంనుణిమయోజ్వలం ।

రత్నప్రాకారసంయుక్తం రత్నగోపురసంయుతం॥

౧౮౯

దిప్యోద్యానైఃపరివృతం సదానందమితిసత్పతం ।

దృష్ట్వానిప్రోత్తమాపుణ్యా వాశ్చర్యం పరమంగతౌ॥

౧౯౦

గోపురద్వారమాగమ్య ప్రణామంచక్రతుర్భుధా ।

సప్తకర్మోనతిక్రమ్య దివ్యాన్మణినుయోజ్వలాన్॥

౧౯౧

మాణిక్యమంటపంతత్ర దృష్ట్వాతౌమునిసత్తమా ।

తస్మిన్మంటపమధ్యేతు పీఠేమణిమయేశుభే॥

౧౯౨

పద్మేహిరణ్మయేతస్మిన్మణిన్కే విమలోజ్వలే ।

తిష్ఠంతందేవదేవేశం భావనారాయణంవిభుం॥

౧౯౩

దివ్యస్రగ్వసనోపేతం దివ్యభూషణభూషితం ।

లక్ష్మీధరంవిశాలాక్షం శంఖచక్రగదాధరం॥

౧౯౪

అనంతగరుడద్వైశ్చ సందాద్వైః పరిసేవితం ।

దృష్ట్వాప్రణమ్యతందేవం కృత్వాశిరసిచాంజలిం॥

౧౯౫

స్తోత్రయామాసతుర్విప్రాస్తోత్రై ర్వేదాంతసంజ్ఞితైః

తతశ్శివాలయం గత్వాదృష్ట్వా శివమనామయం॥

౧౯౬

దదశ్శతమూరిందేవం బిందుమాధవ సంజ్ఞికం

కేశవస్యాలయంగత్వా కేశవం ప్రణివత్యచ॥

౧౯౭

పురీహ్యనేసచోత్పన్నా కాశీకేశవనామతః

ఇత్యుక్త్వాచ పునర్దేవం భావనారాయణం గతౌ॥

౧౯౮

- తస్య సేవాపరి త్వేన హ్యుషితౌ మానమత్రచ
తస్మిన్క దాచి ద్వివ సేదుఃఖతస్స్వ గృహస్యచ॥ ౧౯౯
- స్వస్య సంతానహీనత్వం కథయామాస కేశవః
అపుత్రస్య గతినాన్తి పుత్రోమమనజాయతే॥ ౨౦౦
- పుత్రికాపినజాయేత ఇతిచింతాపరో భవత్
మాతులందుఃఖతం దృష్ట్వా గోవిందో ద్విజసత్తమః॥ ౨౦౧
- అబ్రవీత్పరమం వాక్యం హరిభక్తి పరాయణః
పుత్రికాయదిజాయేత దేవస్య కృపయాతవ॥ ౨౦౨
- త్వయా సాదియ్యతే మహ్యం ప్రతిజ్ఞాతత్వతోచ్యతాం
బ్రవీషియదిచే త్సత్యం దేవేశం భక్తవత్సలం॥ ౨౦౩
- తదధణం ప్రాధణ్యమ్యామిదేవః పుత్రీం ప్రదాస్యతి
జామాత ర్యేవముక్తేతు విప్రః కేశవనామవాక్॥ ౨౦౪
- అవశ్యంతవదాస్యామి జాయేత యదిపుత్రికా
తస్యత ద్వాక్యమాకణ్య గోవిందో ద్విజసత్తమః॥ ౨౦౫
- భావనారాయణం దేవం ప్రణమ్యై తదువాచహః
త్వం విశ్వచక్షుభగవత్ విశ్వసాక్షీ జగత్పతే॥ ౨౦౬
- అస్యవిప్రస్య వాక్యస్యసాక్షీ భవజనాదన
ఇతి సంప్రాధన్యదేవేశం సాక్ష్యధణం ద్విజసత్తమః॥ ౨౦౭
- పునస్సం ప్రాధణ్యమామాసపుత్రికా స్తైప్రదియ్యతాం
ఇతి సంప్రాధితోదేవోభక్తేన పురుషోత్తమః॥ ౨౦౮
- పుత్రీప్రదానే విప్రస్యతదా సంకల్పితో భవత్
తతస్తాతత్రసంస్థిత్యా కింతితాకలం ద్విజోత్తమా॥ ౨౦౯

ప్రణమ్య జగతామీశం జగత్తుస్స్వపురంప్రతి
తతః కతిపయేకాలేగ తేతు ద్విజసత్తమా॥

..౨౧౦

పుణ్యక్షేత్రాణి సందృశ్య స్వర్ణపుర్యాం వివేశతుః
స్వగృహంతు సమావిశ్య బాంధవైః పరిపూజితౌ॥

౨౧౧

సుహృద్భిశ్చ సమాగమ్య హృషితౌ పరయాముదా॥

౨౧౨

ఇతి శ్రీ బ్రహ్మవైవర్త పురాణే ఉమామహేశ్వర

సంవాదే గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యే

ద్విపంచాశోధ్యాయః.

శ్రీ రామాయ నమః.

మహేశ్వర ఉవాచ.—

తతఃకాలేతు కస్కింశ్చిద్వి ప్రపత్నీ పతివ్రతా
సంకల్పాద్దేవదేవస్యహ్యంతర్వత్నీ బభూవహః॥

౨౧౩

తతస్సానవమేమాసే శుభక్షేచ శుభేదినే
శుభయోగేశుభేలగ్నే కన్యామజనయత్సతీ॥

౨౧౪

సానిత్యంవవృధేకన్యా చంద్రరేఖేవసుందరీ
అచిరేణైవకాలేన వివాహసమయంగతా॥

౨౧౫

తాందృష్ట్వాధపితావిప్రో ధర్మజ్ఞాం ధర్మశీలినీం
సుగుణాం సుందరాంగీంచ వివాహాధామచింతయత్ ॥

౨౧౬

జామాత్రేతు పురాదత్తా కన్యాదేవస్య సన్నిధౌ
కథంచపునరస్మయైదాశ్యే ధర్మవిగహితః॥

౨౧౭

- కురూపాయనదాతవ్య మితిశాస్త్రం ప్రచక్షు తే
కన్యావరయతే రూపమితిచశ్రూయతే బుద్ధైః॥ ౨౧౮
- శాస్త్రాతిక్రమణేదోషస్తథా సత్యస్వతిక్రమే
అనయోర్దోషయోర్మధ్యేహ్యాధికః కోభవిష్యతి॥ ౨౧౯
- కన్యాసురూపసంపన్నా దాస్యతేచే త్కురూపిణే
తస్యాశ్చచిత్తచలనం భవిష్యతి నసంశయః॥ ౨౨౦
- చిత్తస్యచలనాత్ స్త్రీణాం సంతానం కుత్సితం భవేత్
హీనసంతాన సంబంధాత్సంభవేత్కుల సంకరః॥ ౨౨౧
- సంకరా న్నరకప్రాప్తిః పితౄణామితిచశ్రుతం
అసత్యాదేకపురుషో నరకేనివసిష్యతి॥ ౨౨౨
- సత్యాతిక్రమదోషేణహ్యేకోహం నరకేవసే
పితౄణాం చాపినర్వేషాం నరకం సంభవిష్యతి॥ ౨౨౩
- ఎవం మనసినిశ్చిత్త్య విప్రఃకేశవనామవాక్
పుత్రికాయాశ్చసదృశం పరమన్యమియేషసః॥ ౨౨౪
- పరమన్వేషమాణం తం గోవిందో ద్విజసత్తమః
ఉవాచ పరమంవాక్యం ధర్మిష్ఠో ధర్మసంహితం॥ ౨౨౫
- పూర్వమేవచ వాగ్దత్తా తవపుత్రీ మమద్విజ
కాశేపుర్యాం మహాభాగ దేవదేవస్య సన్నిధౌ॥ ౨౨౬
- నసత్యా ద్విద్యతేపుణ్యం నాన్యతాత్పాతకం పరం
ఇతి బృహంతి ఋషయఃశ్రుతయః స్మృతయస్తథా॥ ౨౨౭
- సత్యమేవ హరిదేవస్సత్యం లక్ష్మీస్సమాశ్రితా
సత్యాత్సర్వం ప్రవతేత సత్యాన్నస్తి పరంపదం॥ ౨౨౮

ఇష్టాపూర్తాదికం సర్వం క్రతవశ్చతపాంసీచ
వేదాస్సత్య ప్రతిష్ఠానాః స త్యేలోకాః ప్రతిష్ఠితాః॥ ౨౨౯

సత్యవాదీహలోకే స్థిః శ్రేష్ఠ ఇత్యుచ్యతే బుద్ధైః
త్యజంతి సత్యరహితమృషయశ్చతపాధనాః॥ ౨౩౦

కురూపాయసదాతవ్య మితి శాస్త్రం హిదృశ్యతే
ఎతత్సామాన్య శాస్త్రం హి శ్రేష్ఠ శాస్త్రం న గణ్యతే॥ ౨౩౧

కురూపదశిః నాస్త్రిణాంచలనం దృశ్యతేమయా
పతివ్రతాయాశ్చిత్తస్య చలనంకింభవిష్యతి॥ ౨౩౨

పుంశ్చల్యాశ్చస్త్రియోభర్తాదివ్యసౌందర్యవానపి
కురూపిణం సమాశ్రిత్యవతః తేపాపకారిణీ॥ ౨౩౩

నతస్మాత్కారణంరూపం చిత్తమేవహికారణం
చిత్తశుద్ధిర్యదినచేత్ సురూపం కిం భవిష్యతి॥ ౨౩౪

విశ్వసాక్షీజగద్భూతా తవఞాక్యస్యమాతుల
సాక్ష్యధాన్ధితవా దేవౌ హ్యసత్యంకింవదిష్యసి॥ ౨౩౫

జామాత ర్యేవముక్తేతు కేశవోద్విజనత్తమః
ఛలవాదేనతంవిప్రో వాక్యమేతదువాచహ॥ ౨౩౬

దేవదేవౌజగన్నాథో హ్యత్రాగత్యద్విజోత్తమ
సాక్షీవాదంయదివదేత్కన్యాండాస్యామిసువ్రత॥ ౨౩౭

తస్యవాక్యంసమాకణ్య గోవిందోభగవత్పురః
వృద్ధానామపిబంధూనాం తస్యవాక్యంస్యవేదయత్॥ ౨౩౮

అహంకాశీంగమిష్యామి హరేరాగమనంప్రతి
మదాగమనపర్యంతం కన్యామన్యోనగృహ్యతే॥ ౨౩౯

గృహీతయదిచేదస్య బ్రహ్మణేషు బహిష్కృతిః
ఎవంచోక్త్యాకులపతిం కాశీయాత్రాపరోభవత్ ॥ ౨౪౦

నిగత్యస్వపురాద్విప్రః పంథానమభిగమ్యచ
యథాశక్తిప్రయాణైశ్చ కాశీక్షేత్రముపావిశత్ ॥ ౨౪౧

విష్ణుపాదోద్భవాంగంగాం నమస్కృత్యద్విజోత్తమః
నిమజ్యతస్మిన్సలిలే జజాపపరమంజపం ॥ ౨౪౨

తతశ్చాత్రిమునిందృష్ట్వా గంగాయాంఘోకసత్కృతం
ప్రణమ్యతస్యపురతః కృతాంజలిపుటోభవత్ ॥ ౨౪౩

తందృష్ట్వాభగవానత్రిస్తధ్యమిత్యాహచక్రిణం
తవస్థానంకుతస్యతి కిమథాంగమనంతవ ॥ ౨౪౪

ఎవముక్తస్సమునినా స్వస్యాగమనకారణం
యథాథాంకధయామాస హ్యభివాదనపూర్వకం ॥ ౨౪౫

తద్వాక్యంమునిరాకణ్య బ్రహ్మపుత్రోమహాతపాః
విస్మయావిప్లవమనసా వివణవదనోభవత్ ॥ ౨౪౬

ఎతత్తదాశ్చర్యతమం క్వేషవిప్రఃకురూపవాన్
క్వహరిస్సర్వలోకే శస్సాక్ష్యధాంక్వగమిష్యతి ॥ ౨౪౭

ఇతివాక్యంనవక్తవ్యం భగవాన్భక్తవత్సలః
భక్తస్యప్రప్త్యతోభ్యేతి వత్సంగారివధావతి ॥ ౨౪౮

ఎతావత్కాలపర్యంతం హృషితస్తస్యసేవయా
నోచేదద్యహరేస్సేవా కథంజీవామితంవినా ॥ ౨౪౯

కథంవదామిదౌభాగ్యం దేవ్రామాంత్యజతేధునా
భగవాన్సత్యసంకల్పో వృథాద్యనభవిష్యతి ॥ ౨౫౦

గోష్ఠీవనప్రయాణంతు పురాభగవతోదితం
సాక్ష్యధణంభ క్తవర్యస్య తస్యకాలోయమాగతః॥ ౨౧౧

కింకరిష్యేహ్యహంచాద్య కేనవాసుకృతంభ వేత్
దయాంవినాహ రేరస్య హ్యుపాయోన్యోనిరధణకః॥ ౨౧౨

ఎవంనిశ్చిత్యమనసా తంవిప్రంబహుమాన్యచ
దేవస్యసన్నిధింగత్వా ప్రణమ్యేదమువాచహ॥ ౨౧౩

సాక్ష్యధణంత్యాంసమానేతుం గోవిందోద్విజసత్తమః
ఆంధ్రదేశనివాసస్థో హ్యగతోహ్యద్యకేశవ॥ ౨౧౪

త్వంహిభక్తపరాధీనస్తేనచేత్సహయాన్యసి
దేహత్యాగంకరిష్యామి త్వాంవినానసహేక్షణం॥ ౨౧౫

ఎవముక్తంమునిందృష్ట్వా భగవాన్భక్తవత్సలః
ఆశ్వాస్యకృపయావీక్ష సంస్పృశ్యతమువాచహ॥ ౨౧౬

త్వాంకిమధణంత్యజిష్యామి మునేభక్తనరాగ్రణే
ఆగామినంప్రవక్ష్యామి పురోసంకల్పితంమయా॥ ౨౧౭

అత్రప్రవేశకాలంతు మనుషట్కమభూన్మునె
ఎతావత్కాలపర్యంతం కైవల్యందాస్యతేమయా॥ ౨౧౮

అసంఖ్యాతాజనాశ్చత్రహ్యర్యావతేనివాసినః
మమసందశేనాచ్చైవ గచ్ఛంతిపరమంపదం॥ ౨౧౯

వింధ్యదక్షిణవాసానాం మోక్షప్రాపణకారణాత్
గోష్ఠీవనంగమిష్యామి సాక్ష ధణంచద్విజన్మనః॥ ౨౨౦

అత్రస్థితాజనాస్సర్వే మమసందశేనేనచ
సర్వపాపవినిర్ముక్తా యాన్యంతిపరమాంగతిం॥ ౨౨౧

- ఎవంమోక్షంయాపయిష్యన్ యావదండవినాశనం
స్థిత్యాతత్ర తతశ్చాహం గమిష్యేపరమంపదం॥ ౨౬౨
- అన్యద్వదామివిప్రేంద్ర శృణుష్వసుసమాధినా
భక్తానాంవాంఛితంశీఘ్రం దదామ్యేతద్వ్రతంమమ॥ ౨౬౩
- మాంవిశ్వాన్యద్విజవరో వాత్సల్యంమమపీక్ష్యచ
దూరాత్సమాగతోవిప్రో కథంత్యత్సామితంమునే॥ ౨౬౪
- ఎతంత్యత్సామియదిచే త్కీర్తిమమకథంభ వేత్
ఆశ్రితావాకిముద్దిశ్య చాశ్రయేయహిమామామృషే॥ ౨౬౫
- సుగుణాల్లభ్యతేకీర్తిం న్సుగుణాల్లభ్యతేపరం
ప్రభుత్వంసుగుణాచ్చైవ గుణవంతంసమాశ్రితాః॥ ౨౬౬
- త్వాంచైవనజహిష్యామి త్వాంవినానసహేక్షణం
త్వయాసహగమిష్యేహం త్వమాగచ్ఛమయాసహ॥ ౨౬౭
- అనేనైవవిమానేన సదానందేనపాతక
అనామతరుభిస్సాధకం అస్మదుద్యానసంభవైః॥ ౨౬౮
- శివేనసాధకంభక్తేన గమిష్యేమునిసత్తమ
విచారంమాకురుష్వాద్య గచ్ఛసత్వంమదగ్రతః॥ ౨౬౯
- తస్యతద్వాక్యమాకణ్య దేవదేవస్యశాజీణః
ఓమిత్యానమ్యబ్రహ్మ షిస్సుసంతుష్టిపరోభవత్॥ ౨౭౦
- గోవిందస్తుతతోగత్వా దేవదేవస్యమందిరం
ప్రణమ్యగోపురంద్వారి ప్రవిశ్యాస్థానమంటపం॥ ౨౭౧
- తస్మిన్మంటపమధ్యేతు పీఠేమణిమయోజ్వలే
కమలేనూర్యసంకాశే దేవదేవందదశకహః॥ ౨౭౨

చతుర్భుజధరందేవం సుందరాంగం శుచిస్మితం
దివ్యపీతాంబరధరం పుండరీకాక్షమచ్యుతం॥

౨౨౩

కిరీటహార కేయూర కుండలాంగదభూషితం
శంఖచక్రగదాపద్మ ధారిణంవనమాలినం॥

౨౨౪

కౌస్తుభోదరబంధాదైర్భూషితంభూషణోత్తమైః
దృష్ట్వా లక్ష్మీధరందేవం పరమాత్మానమవ్యయం॥

౨౨౫

అనంతాఖ్యమజంబ్రహ్మ దండవత్పాణమద్భువి
పునఃపునఃప్రణమావీధ కృత్వా శిరసిచాంజలిం॥

౨౨౬

స్తోత్రయామాసతందేవం గోవిందోద్విజసత్తమః॥
గోవిందః —

౨౨౭

నమోనమోభగవతే సాక్షిణేపరమాత్మనే
సర్వాత్మక సర్వలోకేశ నారాయణనమోస్తుతే॥

౨౨౮

తన్ముఖాద్బాహ్యోజాతాః బాహుభ్యాంజజ్ఞరేన్యపాః
ఊరుభ్యామేవవైశ్యాశ్చ పదాభ్యంశూద్రాః ప్రజజ్ఞరే॥

౨౨౯

మనసశ్చంద్రమాజాతో చక్షుర్భ్యాంజాయతేరవిః
ఇంద్రాగ్నీముఖతోజాతౌ వాయుఃప్రాణాదజాయత॥

౨౩౦

నాభ్యామాసీదంతరిక్షం శిరసిద్యౌరజాయత
పదాభ్యంభూమిస్సమభవ ద్దిశశ్రోతాత్ప్రజజ్ఞరే॥

౨౩౧

లోకాశ్చరాచరాస్సర్వే త్వచ్ఛరీరాదకల్పయన్
త్వమేవపురుషశ్చాసి తమసఃపరమోమహాన్॥

౨౩౨

త్వమేవమోక్షదశ్చాసి కామదశ్చత్వమేవహి
త్వాంవినానాన్యమార్గస్తు దృశ్యతేకామమోక్షయోః॥

౨౩౩

- ఇతిస్తువంతంగోవిందం దృష్ట్వాచమహేశ్వరః
కృపయాపరయావీక్ష్య పిబాతనివచార్భకం॥ ౨౮౪
- వరంవృణీష్వదాస్యామి య త్తేమనసివాంఛితం
త్వయివాత్సల్యభావాచ్చ దదామ్యాత్తానమేవహి॥ ౨౮౫
- ఎతద్వాక్యంహారేశ్శుత్వా హృషణంప్లుతలోచనః
గిరాగద్గదయాదేవ మువాచస్విజన త్తమః॥ ౨౮౬
- దేవదేవజగన్నాథ శ్రుణువిజ్ఞాపనంమమ
మూర్ఖోహంబాలభాప్రొహం అపరాధంక్షమస్వమే॥ ౨౮౭
- అజ్ఞానభావాద్దేవేశసాక్ష్యధృమహమాగతః
కాంతానిమి త్తంబంధూనాం ప్రతిజ్ఞాచనుయాకృతా॥ ౨౮౮
- ప్రతిజ్ఞామనుసంవీక్ష్య హ్యనుగచ్ఛస్వమాంప్రతి
బంధూనాంపురతోదేవ సాక్షీవాక్యంవదస్వమే॥ ౨౮౯
- ఎవంవరంయూచమానం బహుమాన్యద్విజోత్తమం
గమిష్యేప్రప్తత సేహంగచ్ఛస్వమమచాగ్రతః॥ ౨౯౦
- అనామతకుభిస్సాధణం విశ్వేశేనద్విజోత్తమ
విమానేనాత్రిణాసాధణం గమిష్యేప్రప్తతస్తవ॥ ౨౯౧
- పృష్టావలోకనంవిప్ర మాకురుష్వపథేశుభే
కురుషేయదిచేద్యత్ర తత్రసన్నివసేహ్యహం॥ ౨౯౨
- తత్రస్థానంమమభవే ద్యావదండవినాశనం
స్థిత్యాజనానాంసర్వేషాం మోక్షందాస్యామిసువ్రత॥ ౨౯౩
- ఇత్యుక్తంజగదీశంతు పరిక్రమ్యప్రణమ్యచ
అనుజ్ఞాంతేన సంప్రాప్య ప్రయయా స్వపథంప్రతి॥ ౨౯౪

తతోనారాయణోదేవో మునినాచాత్రిణాసహ
సదానంద విమానేనహ్యానామతరుభిస్సహ॥ ౨౯౧

శివేనవిశ్వపతినాశ్రియానందాదిభిస్తథా
వైనతేయం సమారుహ్యా నిర్వయాజగదీశ్వరః॥ ౨౯౨

తతోబ్రహ్మదయోదేవావాస్సేంద్రదాస్సాగ్నిపురోగమాః
భరద్వాజాదిఋషయో గంధర్వాపురతస్తథా॥ ౨౯౩

తత్రప్రవిశ్యదేవేశంస్తోత్రయా మాసురచ్యుతం
కిరంతః కుసుమాన్యత్ర నిఘ్నంతో దుందుభిస్తథా॥ ౨౯౪

నృత్యంత్యస్సరనస్సర్వే గంధర్వాశ్చ జగుర్ముదా
నారదోభక్తవర్యశ్చనర్తయంశ్చ జగౌమునిః॥ ౨౯౫

బ్రహ్మజగత్పతిందృష్ట్వాకోటి మన్మథసుందరం
కోటిసూర్య ప్రతీకాశం కోమలాంగం శుచిస్మితం॥ ౩౦౦

రక్తారవిందసదృశ రక్తపాద తలాంచితం
మయూరకంఠసౌందర్య జంఘాయుగళశోభితం॥ ౩౦౧

కదలీకాండతుల్యాభ్యామూరుభ్యాం సుప్రకాశితం
కరీంద్రశిరసాస్పర్శినితంబేన విభాసితం॥ ౩౦౨

బ్రహ్మాండద్రవ్యనిక్షేపగేహోదర సమన్వితం
వేదండశుండ సదృశబాహుదండశుశోభితం॥ ౩౦౩

నృత్తాగ్రభుజపీనాంసంకంబు బంధురకంధరం
రాకాచంద్రతిరస్కారి ముఖమండలభాసితం॥ ౩౦౪

బింబవిద్రుమసంకాశేనోష్ణయుగ్మేన రాజితం
ముక్తామణిసమాకీర్ణ దంతపక్షి సమన్వితం॥ ౩౦౫

తిలపుష్పసమోదార సుందరోన్నతనాసికం
సింహాంభోజదళాకారనేత్రయుగ్మ శుశోభితం॥

301

కందర్పచాపవిలసద్రూఢాయుగేన విరాజితం
అష్టమీచంద్రసదృశ నిటలేన సమన్వితం॥

302

శ్రీకారవిలసత్కర్ణ కుండలోజ్వలితాననం
మేరు శృంగాగ్ర సదృశ కిరీటేనవిరాజితం॥

303

శంఖచక్రగదాదివ్య పద్మసక్త చతుర్భుజం
హారకేయూరకటకై రంగుళీయైశ్చ శోభితం॥

304

కౌస్తుభోదరబంధాద్యైర్భూషణైః సువిభూషితం
దివ్యపీతాంబరధరం కాంచీ గుణవిరాజితం॥

305

కటకైర్నూ పురాద్యైశ్చ దివ్యమాల్యోపశోభితం
విమలాద్యష్టశక్తీనాం వీజ్యమానంచ చామరైః॥

306

ఛత్రంధారయతే దేవీనీలాచవ్యజనంతథా

307

వక్షస్థలక్ష్యాసహితం దేవదేవం జనాదృశం
పరేశం పరమాత్మానం స్తోత్రయామాసపద్మజః॥

308

బ్రహ్మవాచ. —

నమోనమస్తే శ్రీశాయపూర్ణషాష్టాణ్యమూర్తయే
పురుషాయా వికారాయ సాక్షిదేవాయతే నమః॥

309

పరేశాయనమస్తుభ్యం పరానందాయతే నమః
సద్రూపాయ నమస్తుభ్యం సాక్షిదేవాయతేనమః॥

310

జగత్సప్తే నమస్తుభ్యం బ్రహ్మణే పరమాత్మనే
అరూపాయోరురూపాయ సాక్షిదేవాయతే నమః॥

311

- పరాత్పర నివాసాయ భావగమ్యాయ యోగినాం
స్వాభావిక శరీరాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౧౭
- శ్రీవైకుంఠనివాసాయ లక్ష్మీనిలయవక్షసే
సంకల్పిత శరీరాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౧౮
- సత్యాయ సత్యకామాయ పావనాయ పరాత్మనే
పంచోపనిషద్రూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౧౯
- హృత్పుండరీకవాసాయ పరమాణుస్వరూపిణే
సర్వాంతర్యామినే నిత్యం సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౦
- శ్రుతిచోరవినాశాయ ప్రళయాబ్ధి విహారిణే
నమోమత్స్యస్వరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౧
- అమృతోత్పాదనార్థాయ నమో మందరధారిణే
నమస్తే కూర్మరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౨
- భూమ్యుద్ధరణలీలాయ హిరణ్యాక్షహరాయ చ
నమో వరాహరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౩
- ప్రహ్లాదరక్షణార్థాయ దుష్టరాక్షసహంత్రిణే
నమో నృసింహరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౪
- త్రివిక్రమాయ దేవాయ బలిబంధనకారిణే
నమో వామనరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౫
- దుష్టక్షత్రవినాశార్థం జమదగ్ని సుతాయ చ
నమో భార్గవరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౬
- నమో వాలివినాశాయ రావణాసురహంత్రిణే
రఘురామ స్వరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 3౨౭

ప్రలంబాసురనాశాయ నమస్సృగర్షణాయచ
బలభద్ర స్వరూపాయ సాక్షి దేవాయ తేనమః॥ 325

దుష్టదైత వినాశాయ కౌరవక్షయకారిణే
నమస్తేకృష్ణరూపాయ సాక్షి దేవాయ తే నమః॥ 326

దేవసంరక్షణార్థాయ రాక్షసామరమోహినే
నమస్తే బుద్ధరూపాయ సాక్షి దేవాయ తేనమః॥ 330

యుగేయుగేక లేరంతే శ్లేచ్ఛసంహారకారిణే
నమస్తే కల్కిరూపాయ సాక్షి దేవాయ తేనమః॥ 331

అత్రేర్మునేర్భావయోగాదవతీర్ణోసి కేశవ
తస్మాత్త్వంభావదేవ్రాసిత్వత్పదాబ్జం నమామ్యహం॥ 332

గోవిందనామభక్తస్య సాక్షిసంవాదకారణాత్
సాక్షినారాయణోసిత్వం శరణంత్వాం వ్రజామ్యహం॥ 333

నమస్తేస్తు నమస్తేస్తు నమస్తేస్తు పునః పునః
భావనారాయణస్వామిన్ పాహిపాహి జగత్ప్రభో॥ 334

ఇతి బ్రహ్మవై వర్త పురాణే ఉమామహేశ్వర
సంవాదే గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యే
త్రిపంచాశోధ్యాయః.

శ్రీరామాయనమః.

మహేశ్వర ఉవాచ.—

ఎవంస్తుత్వా దేవదేవం బ్రహ్మలోక పితామహః
అంజలిం ప్రయతః కృత్వాపాశక్వాభాగేన్యవేశయత్॥ 335

తం దృష్ట్వాభగవాన్ దేవౌ బ్రహ్మాణంచ చతుర్ముఖం
అభగజిత గంభీరం వాక్యమేతదువాచహః॥ 33౬

ఎత త్తేత్రస్య మహాత్మ్యంత్యయాఖలు పురాశ్రుతం
అహమస్మిన్వసిష్యామియావదండవినాశనం॥ 33౭

అస్మిన్గోష్ఠీవనేపుణ్యే పారమాత్మిక నామకే
సందృష్ట్వామాంజనా స్సర్వేయాస్యంతి పరమాంగతిం॥ 33౮

తుంగభద్రా నదీస్నానా నమపాదాబ్జ దశనాత్
పారమాత్మ్య నివాసాచ్చ పునర్జన్మ నవిద్యతే॥ 33౯

గోష్ఠీవనస్యస్మరణాన్మ న్నామస్మరణ త్తథా
స్మరణ త్తుంగభద్రాయానశ్యేయ స్సర్వపాతకాః॥ 3౪౦

మహాపాతకిన శ్చైవహ్యుపపాతకినోపివా
మమసందశనాచ్చైవ యాస్యంతి పరమాంగతిం॥ 3౪౧

అధికారవశాన్ముక్తిర్దియతే సర్వదాభువి
అధికారం వినైవాహంమోక్షందాస్యేత్రపుత్రక॥ 3౪౨

సర్వాధికారణాంచాపిదాస్యామ్యత్ర పరంపదం
తత్సర్వ ముక్తిదఇతినామధేయో మమాభవత్ । 3౪౩

ఎతన్నామోచ్చారణేన సర్వపాపం ప్రణశ్యతి
భావనాగాయణో నామసాక్షిశబ్దేన సంయుతం॥ 3౪౪

సకృత్స్మరణమాత్రేణమోక్షందాస్యతి శాశ్వతం
అన్యదేశగతోవాపిహ్యన్యద్విపగతోపివా॥ 3౪౫

ఎతన్నామోచ్చారణేన ప్రాప్యతే పరమంపదం
భూమాక్షేత్రాణిపుణ్యానిసంతిమోక్ష కరాణిచ॥ 3౪౬

తేషాం సందశశనఫలం క్షేత్రేస్మిన్నేవ లభ్యతే
యానిపుణ్యానితీర్థానిదివిభూమా వసంతిచ॥ 386

తేషాంస్నానఫలం సర్వం తుంగభద్రాప్రదాస్యతి
యాస్సంతిమూర్తయోలోకేమమమూర్తిత్రయాత్మకాః॥ 387

తాసాంసందశశనఫలం ప్రాప్నుయాన్మమదశశనే
అన్యక్షేత్రేచనియమాద్యావజ్జీవతపః ఫలం॥ 388

అత్రకించిజ్జపేనాపి లభ తేనాత్రసంశయః
పుణ్యక్షేత్రే పుణ్యనద్యామశ్వమేధేన యత్ఫలం॥ 389

ఏకాజ్యాహుతిమాత్రేణ క్షేత్రేస్మిన్నేవలభ్యతే
కురుక్షేత్రాదిదేశేషు స్వణదానాన్మహియ్యసః॥ 390

అత్రనిష్కప్రమాణేన తత్ఫలంలభ తేనరః
అన్యత్రామితవిప్రాణా మన్న దానేనయత్ఫలం॥ 391

అస్మిన్కబళమాత్రేణ లభ తేతచ్ఛతాధికం
సర్వేషాంవాపిదానానాం క్షేత్రేస్మిన్నమసన్నిధౌ॥ 392

అన్నదానఫలంనక్తుం మమచాపినశక్యతే
మన్తుభే కబళాన్నంతు యోనివేదయతేనరః॥ 393

చరాచరాణిసర్వాణి తేనసంతృప్తిమాప్నుయః
పారమాత్యనివాసస్య విప్రస్యనరసత్రమః॥ 394

కబళాన్నంప్రదద్యాద్య స్సోహమేవనసంశయః
అన్నంపవిత్రంయోదద్యా న్మన్తుభేపురూపస్సకృత్॥ 395

తత్ఫలంతవవక్ష్యామి క్షేత్రేస్మిన్శుణుపుత్రక
కబళాథాచ్ఛివపదం కబళాత్త్వత్పదంలభేత్॥ 396

- కబళద్వయదానేన మమలోకమవాప్నుయాత్
యోదద్యాత్పురుషాహారం మత్స్వరూపమవాప్యచ॥ 3౫౮
- మమప్రియతమోభూత్వా వసిష్యతిమదంతికే
చతుర్విధాన్నంయోదద్యా స్మన్ముఖేపురుషస్సకృత్॥ 3౫౯
- తస్యవాక్యానుసారేణ వత్సలఃప్యామ్యహంసదా
అన్నమేవప్రశస్తంహే తేతస్త్రిన్లోక్షకారణం॥ 3౬౦
- అన్నదానసమందానం నాస్తిసత్యంబ్రహ్మితే
నాస్తినాస్తిసమందానం త్రిషులోకేషుపుత్రక॥ 3౬౧
- మమార్పితస్యచాన్నస్య కణస్యాపినవిద్యతే
అస్త్వినైశాఖపౌణణ్యాం మజ్జన్మదివసేశుభే॥ 3౬౨
- ఉత్సవంయోహికురుతే ప్రాప్నుయాత్పరమంపదం
మజ్జన్మక్షేణవిశాఖాయాం యఃకరోతిమదర్చనం॥ 3౬౩
- ఉత్సవంస్నానదానాని లభతేపరమాంగతిం
త్వమపిహ్యంశభాగేన దేవైశ్చమునిభిస్సహ॥ 3౬౪
- మత్సేవాంసతతంకుర్వ స్వసాత్రమమదక్షిణే
చక్రస్వరూపేతేత్స్య న్మధ్యభాగేవసామ్యహం॥ 3౬౫
- అనంతోగరుడశ్చైవ విష్వక్సేనాదయస్సదా
వసంతిమమసాన్నిధ్యే సర్వతఃపర్యవారయన్॥ 3౬౬
- చక్రేనాభ్యాందక్షిణేచ వసత్స్వంభార్యయాసహ
వామభాగేచ నాభ్యాంతుశంకరోనివసిష్యతి॥ 3౬౭
- నాభ్యాంతుపశ్చిమేభాగే హ్యత్రిశ్చనివసత్త్విహ
తస్త్వైవైపూర్వభాగేచ నారదశ్చేహతిష్ఠతు॥ 3౬౮

- చక్రస్యనేమ్యాంప్రాగ్భాగే ఇంద్రశ్చప్రవిశత్విహ
ఆగ్నేయ్యాంహుతభుద్దేవో దక్షిణేచయమస్తథా॥ 319
- నైరుత్యాంకోణపశ్చైవ పశ్చిమేయాదసాంపతిః
వాయవ్యాంమాతరిశ్వాచ హ్యుదీచ్యాంతుధనాధిపః॥ 320
- రుద్రస్త్రీశాన్యభాగేతు తిష్ఠత్విహపరంతపః
త్రయస్త్రింశతోఽతిదేవా ఋషయశ్చతపోధనాః॥ 321
- అరాగ్రేష్విహతిష్ఠంతు సర్వేహ్యంశాంశసంభవాః
చక్రస్యపూర్వజ్వాలేషు చతుర్వేదాస్సదావసన్॥ 322
- యామ్యజ్వాలేషుతిష్ఠంతు సర్వశాస్త్రాణిపుత్రక
వసంతుపశ్చజ్వాలేషు పురాణానిచసర్వశః॥ 323
- జ్వాలేషుచోత్తరేభాగే స్మృతయశ్చవసంతుచ
మమభక్తస్సగోవిందః పుత్రపౌత్రైఃపరీవృతః॥ 324
- కంచిత్కాలమిహస్థిత్యా మమసేవాపరాయణః
తతఃకర్మమయం దేహం పరిత్యజ్యద్విజోత్తమః॥ 325
- మమసారూప్యభావేన మత్సమీపేవసిష్యతి
ఎతద్రూపేణదృశ్యేహం ధర్మపూణ్యయుగత్రయే॥ 326
- దివ్యసుందరభావేన దివ్యతేజోమయేనచ
శిలాభావేనసందృశ్యో భవిష్యామికలాయుగే॥ 327
- తస్మిన్జ్ఞానవతాంపుంసాం దృశ్యోహందివ్యరూపవాన్
చతుర్భుగేష్వపిహ్యస్మిన్ హ్యేకోదృశ్యేద్విభావతః॥ 328
- జ్ఞానినాంస్వర్ణరూపేణ దారురూపేణకర్మిణాం
భరద్వాజోమునివరో మమపూజాపరోభవేత్॥ 329

పూజాశాస్త్రానిసర్వాణి హ్యతితాపరికల్పయన్
ఎవము క్త్వపద్మయోని హానితాలోకకతన్మణా॥ 350

తస్యజ్ఞాంశిరసాగృహ్య తదుక్తంకృతవాన్తథా
దేవతాశ్చాపిఋషయః శ్రుతీస్మృత్యాదయస్తథా॥ 351

తత్రతత్రచతిష్ఠంతి హ రేరాజ్ఞానురూపతః
పూజాశాస్త్రానికృతవా నత్రిర్ముసివరాగ్రణీః॥ 352

మునివర్యోమహాభాగో భరద్వాజోర్చకోభవత్
తతఆగమనంశ్రుత్వా శ్రీశస్యజగదీశతుః॥ 353

ఆంధ్రదేశాధిపా రాజా స్వణపుర్యాశ్చనిర్యయా
జనాస్సర్వేసమాయాంతి వింధ్యదక్షిణవాసినః॥ 354

హ రేరాగమనంశ్రుత్వా తదాగోష్ఠీవనంప్రతి
నిగత్యస్వణపుర్యాశ్చ విప్రాగోవిందమాతులః॥ 355

కన్యాంగృహీత్వాతనయాం భార్యయాబంధుభిస్సహ
తతస్సత్యవ్రతోరాజా చతురంగబలైర్యుతః॥ 356

నానాదేశాగతజనైః పారమాత్మ్యముపావిశత్
ప్రవిశ్యత తేత్రరాజం గోవిందంద్విజసత్తమః॥ 357

ప్రణిపత్యయథాన్యాయ్యం పూజయామాసభూపతిః
త్వత్కారణాద్విజశ్రేష్ఠ భగవాన్జగతాంపతిః॥ 358

అస్మద్దేశనివాసోభూత్కృతకృత్యావయంద్విజ
త్వమేవభగవాంశ్చాసి త్వదధంహారిరాగతః॥ 359

బ్రహ్మదిదులభోదేవ స్సర్వలోకేశ్వరేశ్వరః
తవభాగ్యమహంవిప్ర కింబ్రవీమిత్వదగ్రతః॥ 360

త్వమేవభక్తవర్వశ్చ త్వమేవద్విజన త్తమః
ఎవముక్త్వా తేన సాధకం తత్తేత్రం మహాదన్భుతం॥ 3౯౦

చక్రస్వరూపగనందృష్ట్వా దండవత్ప్రాణమద్భువి
క్షేత్రప్రదక్షిణంశృత్వా యోజనద్వయము త్తమం॥ 3౯౧

చక్రజ్వాలస్థితాదేవాః పురాణానిస్మృతీంస్తథా
సర్వశాస్త్రాణిసందృష్ట్వా నమస్కృత్యయథావిధి॥ 3౯౨

చక్రకారాగ్రస్థితాదేవాః దృష్ట్వా తాన్ప్రాణమన్మపః
చక్రస్యనేమ్యాంవసతో ఇంద్రాదీలోకపాలకాః॥ 3౯౩

ప్రాణమ్యస్తుతిభిస్తుత్వా చక్రనాభ్యాంవివేశసః
తస్యాంపూర్వేనారదంచ దక్షిణేచపితామహం॥ 3౯౪

అత్రించపశ్చిమేభాగే సందదశోః త్రరేశివం
తాన్ప్రాణమ్యచదేవేశాః స్తుత్వాస్తుతిభిరుత్తమైః॥ 3౯౫

నాభిమధ్యేసదానందం తద్విమానందదశశఃహ
తద్విమానస్యమధ్యేతు మాణిక్యస్తంభమంటపే॥ 3౯౬

పీఠేబాలార్కసంకాశే భావనారాయణంహరిం
దృష్ట్వాప్రాణమ్యవిధివత్ స్తుత్వాస్తుతిభిరుత్తమైః॥ 3౯౭

తస్మైస్వరాజ్యంసర్వస్వం ప్రదదాన్మపస త్తమః
నిర్మమితపురీంతత్ర స్వణాప్రాకారతోరణం॥ 3౯౮

తస్యాఃపరపురీనామ కృతవాహరిరీశ్వరః
సత్యవ్రతస్తదారభ్య తస్మిన్నేవనివేశ్యచ ౪౦౦

నిత్యపూజావిధానంచ తథానిత్యోత్సవానపి
పక్షమాసోత్సవాంత్యైశ్చ తథావరోత్సవానపి॥ ౪౦౧

- అత్రిణో క్షప్రకారేణ కారయామాసభూపతిః
భూప.ణానిచ గంధాంశ్చ పుష్పాణిసురిభీశిచ॥ ౪౦౨
- దివ్యవస్త్రాణిసతత మర్చయన్ నృపస త్తమః
తతస్స కేశచ్రావిప్రో గోవిందస్యచమాతుః॥ ౪౦౩
- కన్యయాసహిత స్తత్ర ప్రవివేశద్విజో త్తమః
జామాతరంతథాదృష్ట్వా సమాలింగ్యససంభ్రమాత్ ॥ ౪౦౪
- పాపాశ్రునయనోభూత్వా వాక్యమేతదుపాచహ
ధన్యోసికృతకృత్యోసి విష్ణుభక్తోసిసునత॥ ౪౦౫
- త్వయాతుల్యద్విజఃకశ్చి న్నా స్తిభూతలమధ్యమే
బ్రహ్మదిదులకభోదేవో శ్రుతీనామప్యగోచరః॥ ౪౦౬
- తనవాక్యానురూపేణ హ్యత్రచాగతవానహహ
అహంవిజ్ఞానరహిత స్త్వ ద్విశేషాన్నలక్షయే॥ ౪౦౭
- కురూపమేవపశ్యామి ధిజ్ఞేజన్మచజీవితం
జామాతరంచైవముక్త్వా తేనసాధకంద్విజో త్తమః॥ ౪౦౮
- స్నాత్వాచతుంగభద్రాయాం దేవదేవందదశకసః
ప్రణమ్యవిధివద్దేవం స్తుత్వా స్తుతిభిరు త్తమైః॥ ౪౦౯
- ప్రాంజలిస్సృజ పాశ్వాభాగేపాదకేనన్యవేశయత్
తతశ్చభగవాన్విప్రం దృష్ట్వానయముఖేనచ॥ ౪౧౦
- కృపాసమన్వితో భూత్వావాక్యమేతదుపాచహ
కాశ్యాంమత్సన్నిధౌపూర్వం కన్యాందత్వా కురూపిణే॥ ౪౧౧
- సత్యాతిక్రమణంవత్సకింకరోషిద్విజో త్తమ
ధర్మసందశకస కరస్సర్వేషాం బ్రాహ్మణో త్తమః॥ ౪౧౨

సవిప్రస్సత్యహీనశ్చేత్కింధర్మోనివసిష్యతి
ఇత్యుక్తే సర్వలోకేశే సవిప్రోభయకంపితః॥ ర౧౩

ప్రణమ్యదండవద్యూమకా జగాదజగదీశ్వరం
సాపరాధోస్మిదేవేశ త్వా మహంశరణంగతః॥ ర౧౪

అపరాధం క్షమస్వాద్య శరణాగతవత్సల
కురూపమేవ సంపశ్యన్న సత్యం చోక్తవానహం॥ ర౧౫

అజ్ఞానభావాద్దేవేశ పాహిమాం కరుణాకర
త్వన్నామోచ్ఛారణాద్దేవ సర్వపాపం ప్రణశ్యతి॥ ర౧౬

త్వామేవదృష్టవానస్మిహ్యపరాధం క్షతిష్ఠతి
భక్తవత్సల సర్వజ్ఞశరణాగతరక్షక॥ ర౧౭

ప్రపన్నస్యచ భక్తస్యహ్యపరాధం క్షమస్వమే
ఎవముక్తేతదావిప్రే భగవాన్భక్తవత్సలః॥ ర౧౮

సనునుజ్ఞాప్యతం విప్రం కృపయానందదశకహ
తతోభక్తాగ్రగణ్యస్య గోవిందస్య జగత్పతిః॥ ర౧౯

సుందరత్వం దదాదేవోసహి సౌందర్యవానభూత్
సత్యవ్రతస్తతోరాజా వివాహార్థం ద్విజన్మనః॥ ర౨౦

సర్వాలంకార సహితం గృహంశీఘ్రమకారయత్
వివాహ సర్వసంభారా శీఘ్రం సంగృహ్యకేశవ॥ ర౨౧

విభవేన పరాధ్యేన సర్వబంధుసమన్వితః
శుభక్షేశుభలగ్నేచ స్వగృహ్యాక్త విధానతః॥ ర౨౨

భరద్వాజేనాత్రిణాచ వివాహమకరోద్ద్విజః
గోవిందోపిద్విజవరస్సురూపాం శుభలక్షణాం॥ ర౨౩

కన్యాం గృహీత్వాసుగుణాంతథా సంహృష్యోభవత్
గోవిందః కేశవశ్చైవరాజానత్యవతస్తథా॥

౪౨౪

సార్వకాలం భగవతః పాదసేవాం ప్రపేదిరే
ఎవమారాధ్యదేవేశం బహుకాలం ద్విజోత్తమా॥

౪౨౫

కర్మబంధవినిర్ముక్తా ప్రయయుః పరమాంగతిం॥
ఇతి శ్రీ బ్రహ్మనైవతపురాణే ఉమామహేశ్వర

౪౨౬

సంవాదే గోష్ఠీసనమాహాత్మ్యే

చతుఃపంచాంశోధ్యాయః.

శ్రీరామచంద్రాయనమః.

పార్వత్యువాచ.—

దేవదేవవిరూపాక్షశ్రోతుం కౌతూహలంహిమే
అన్నార్పణఫలంతస్య భావనారాయణస్యచ॥

శివః. —

పురాకల్మాషపాదస్తుహ్యయోధ్యాధిపతిర్మహా
ఇత్వాకూణాం వరిష్ఠశ్చవేదవిద్ధర్మసంగ్రహః॥

౪౨౭

సకదాచిద్వనంగత్వా మృగయాయాం నృపోత్తమః
బహూన్ముగంస్తదాహత్వా ప్రధావతిమృగేష్వచిత్॥

౪౨౮

తదావసిష్ఠ పుత్రస్తు శక్తిః పుత్రశతాగ్రణీః
పథితం ప్రత్యభిముఖో నృపతేరగ్రతోభవత్॥

౪౨౯

తముద్ధతమసౌరాజా మృగయానక్తచేతసః
పథికింతిష్ఠసిమునేగచ్ఛగచ్ఛేత్యువాచహ॥

౪౩౦

బ్రహ్మస్థి స్తమువాచాధత్వం హిమాగౌడపక్రమ
వసిష్ఠపుత్రోహంరాజ్ పూజనీయ స్త్వయాసదా॥ ౪౩౧

ఎవము క్తం మునిందృష్ట్వా సరాజా క్రోధమూఛితః
మృగాసక్తేనమనసా తాడనంకృతవాఙ్ముషిం॥ ౪౩౨

సతదాతాడితస్తేన సహసాక్రోధకంపితః
భజస్వరాక్షసంభావమితితం వ్యాజహరహః॥ ౪౩౩

శాపవాక్యం తదాశ్రుత్వా రాజాదుఃఖ పరాయణః
ప్రణమ్యపాదౌసంగృహ్య ప్రాధేయామాసతంమునిం॥ ౪౩౪

మృగవ్యాజేన మనసాచరితో జ్ఞానవానహం
అపరాధం క్షమస్వాద్యశాపస్యాంతం కురుష్వమే॥ ౪౩౫

ఎవం సంప్రాధేయమాసంతం సమీక్ష్య మునిపుంగవః
చతుర్వింశతివషాణి శాపస్యాంతముపాదిశత్॥ ౪౩౬

తతస్సరాజాధర్మాత్తా రాక్షసంరూపమాశ్రితః
నరమాంసాశనపశ్చచార పృథివీపతిః॥ ౪౩౭

సకదాచిద్వనేత స్థిత క్రిందృష్ట్వా మహామునిం
ఆనురేణచభావేనక్షుధయాచాపిపీడితః॥ ౪౩౮

శీఘ్రంతం పరిగృహ్యధక్మత్వా విగతజీవితం
క్రోధరక్తేక్షణోభూత్వాబభక్ష సుమహాబలః॥ ౪౩౯

తతస్సకాలపర్యాయాద్వసిష్ఠస్య మహాత్మనః
హత్వాపుత్రశతంక్రూరోకుక్షౌ నిక్షిప్తవానభూత్॥ ౪౪౦

తతఃకాలేగతేత స్థిత శాపస్యాంతే నృపోత్తమః
స్వకీయ్యం యాపమాస్థాయహ్యయోధ్యాం ప్రవివేశహః॥ ౪౪౧

తం దృష్ట్వాఋషయస్స ర్వేవాక్యమూచు స్సుదారుణం
బ్రహ్మహత్వం నరశ్రేష్ఠనక్షమో రాజ్యపాలనే॥ ౪౪౨

శాపానుభవకాలేచ రాక్షసంభావమాస్థితః
శతపుత్రాన్వసిష్టస్య హతవానసిదుష్టతః॥ ౪౪౩

బ్రహ్మహత్యాశతంపాపం ఇదాసీంత్యాం సమాప్స్యతి
ప్రాయశ్చిత్తం కురుష్వాద్య యథాశాస్త్రం యథావిధి॥ ౪౪౪

తేషాంవచోన్యపశ్చుత్వా బ్రహ్మక్షీణాం మహాత్మనాం
వసిష్ఠం గురుమాగమ్య ప్రణిపత్యేదమబ్రవీత్ । ౪౪౫

శాపాద్రాక్షసభావేనహ్యజ్ఞానా ద్భవతఃప్రభో
పుత్రాణాం హతవానస్మి పశ్చత్తాపేన దుఃఖితః॥ ౪౪౬

బ్రహ్మఘ్నోస్మి మునిశ్రేష్ఠశతఘ్నోస్మిహికింపునః
తత్రాపిమునిహంతాహం నిష్కృతిః కావదస్వమే॥ ౪౪౭

త్వమేవశరణం బ్రహ్మన్నిత్వాకూణాం మహాత్మనాం
తత్రాపిహివిశేషేణత్వమేవ శరణంమమ॥ ౪౪౮

వినాత్వాం భగవన్నద్య శతహత్యాకృతస్యచ
మమపాపవరిష్ఠస్య కోవిధాన్యతి నిష్కృతిం॥ ౪౪౯

ఎవముక్తం నృపందృష్ట్వా వసిష్ఠోమునిస త్తమః
చిరంవిచింత్య మనసావాచమేతాముదాహరత్ ॥ ౪౫౦

నిష్కృతిశ్చైవహత్యాయా దుష్కరం నృపస త్తమ
మునిహత్యా శతస్యత్వం కిం కరిష్యసిభూపతే॥ ౪౫౧

సులభాంతవవత్క్యామి నిష్కృతిం నృపపుంగవ
సర్వగుహ్య తమంచైతచ్ఛృణుత్వంసు సమాధినా॥ ౪౫౨

- సర్వపాపనారంప్రోక్షమన్నం బ్రహ్మమయంపరం
అన్నం ప్రాణమయంచైవహ్యాన్నం సర్వస్యజీవనం॥ రగి3
- ప్రజానాం మోహమన్నంచ మృత్యుశ్చైవచాన్నమేవచ
తస్మాదన్నస్యదానేన సర్వపాపం వినశ్యతి॥ రగి4
- భోక్తృణాంతారతమ్యేనదాతృణాం పాపనాశనం
తద్వక్ష్యామి నృపశ్రేష్ఠత్వమేకాగ్రమనాశ్శుణు॥ రగి5
- చండాలస్యాపియోదద్యాదన్నందేహస్య జీవనం
తస్యపుణ్యవిశేషేణ నూక్మపాపం వినశ్యతి॥ రగి6
- శూద్రాణామన్నదానేన లఘుపాపం ప్రణశ్యతి
అన్నేనవైశ్యదత్తేన దురితం మధ్యమంహృతం॥ రగి7
- దదాతిచేత్తత్రియస్యపాపం నశ్యత్యసత్యజం
అన్నం బ్రాహ్మణమాత్రేతుహింసాదోషోవినశ్యతి॥ రగి8
- వేదాధికారిణేదద్యాత్ భూణహత్యావిధూయతే
హరతేస్త్రీఘ్నదోషస్తు సోమయాజీచరేద్యది॥ రగి9
- దీయతేశోత్రియాయాన్నం స్వర్ణస్తేయంప్రణశ్యతి
బ్రహ్మచారీయదిచరేద్దోషంహరతిమద్యజం॥ రగి10
- వేదాంతజ్ఞానవాక్ విప్రస్సర్వశాస్త్రవిశారదః
యస్యాన్నంసకృదేవాత్తిహరతే గురుతల్పగం॥ రగి11
- వానప్రస్థశ్చయోగీచ యస్యాన్నం గృహ్యతేముదా
తత్తేతస్యపుణ్యేనహరతే గోఘ్నఃకల్పిషం॥ రగి12
- యతిశ్చక్షుభక్తశ్చసకృద్యస్యాన్న మత్తిచేత్
నశ్చ బ్రహ్మహత్యాఘం సత్యమేవనశయః॥ రగి13

సర్వదేవమయోవిష్ణు ర్యస్యాన్నం చర తేయది
మునిహత్యా కృతాఘృతు హర త్యేవతదాన్యప॥ ర౬౪

తస్మాత్సర్వప్రయత్నే న విష్ణోరన్నంసమర్పయ
తేననశ్యత్యఘృతసర్వం మునిహత్యాకృతంతవ॥ ర౬౫

కథంగృహ్లాతిభగవాన్ మమాన్నంమునిపుంగవ
తపసాయదిగృహ్లాత బహుకాలంభవిష్యతి॥ ర౬౬

యదిదాస్యామ్యహంచాన్న మర్చాయాంమృషిసత్తమ
దృష్టిగ్రహణమేవాత్ర నభవేద్భోజనంహరేః॥ ర౬౭

ఏవముక్తేతున్యపతావ బ్రవీన్మునిపుంగవః
రహస్యంతవవత్క్యౌమి శ్రుణుభూపవచోమమ॥ ర౬౮

ప్రాకృతాండమిదంప్రోక్తం పంచభూతమయన్యప
అప్రాకృతోహరేర్లోకో వైకుంఠంపరమమహత్ ॥ ర౬౯

జిహ్వగ్రహణమేవాత్ర ప్రాకృతానాన్యణాంభువి
శరీరపోషణార్థంతు పురాభగవతాకృతం॥ ర౭౦

వైకుంఠవాసినాంరాజన్ దృష్టిగ్రహణమేవచ
సుఖానుభవసిద్ధ్యర్థం దేవేనపరికల్పితం॥ ర౭౧

జిహ్వాయాయద్గృహీతవ్యం తద్దృష్ట్యాపరిగృహ్యతే
యాభవేజ్జిహ్వయాత్మప్తి దృష్ట్యాచాపిహిసాభవేత్ ॥ ర౭౨

ఏకస్యైకస్యేంద్రియస్య సర్వేంద్రియగుణాస్థితాః
తస్మాదప్రాకృతమయా దేహవైకుంఠవాసినాం ర౭౩

వైకుంఠస్యప్రభోమూర్తి రర్చాయామేవతిష్ఠతి
అర్చాయాశ్చహరేశ్చాపి భేదలేశోనవిద్యతే॥ ర౭౪

అర్చాయాంతుహరిస్థిత్యా సర్వేషాంమోక్షహేతవే
జ్ఞైశ్చపూజాసంగృహ్య తేషాంమోక్షప్రదాస్యతి॥ ౪౨౫

అస్తిగుహ్యతమంభూమౌ కించిద్వక్ష్యామితచ్చుణు
అన్నార్పణంభగవతస్సా త్కౌత్కారేణతిష్ఠతి ౪౨౬

స్థిత్యాపూజాదికంసర్వం పుణ్యైఃపరిసమర్పితం
సాక్షాత్కారేణసంగృహ్య సర్వేషాంమోక్షమిచ్చతాం॥ ౪౨౭

త్వమాశుగత్వాతత్క్షేత్రం దేవదేవస్యశాజ్జీణః
అన్నంసమర్పయవిభో శతవారంజగత్పతే॥ ౪౨౮

ఎవముక్తోవస్థితేన ప్రణమ్యన్మపస త్తమః
మునినాసహ తేనైవ యాత్రాయాభిముఖోభవత్॥ ౪౨౯

మంత్రిభిఃసహితోరాజా బ్రాహ్మణైవేదపారగైః
ర్షభేగణైఃపదాత్యశైవైః ధనైశ్చసుసుహృజ్జనైః॥ ౪౩౦

ఆంధ్రదేశస్యపంథానం గత్వాబహుతిథౌగతే
గోదావరీంవృద్ధగంగాం దదశ౯పృథివీపతిః॥ ౪౩౧

తత్రస్నాత్వాచఋషిభిః సంతప్త్యాపితృదేవతాః
నృసింహందశ౯యామాస ధర్మపుర్యాంనృపోత్తమః॥ ౪౩౨

ప్రణమ్యన్తుతిభిస్తుత్వా నృహరింభక్తవత్సలం
కృత్వాదానానిబహుశస్త్రిరాత్రంసముపావిశత్॥ ౪౩౩

తతఃకృష్ణానదీంగత్వా స్నానంకృత్వా యథావిధి
మంగళాద్రినృసింహంతం పూజయామాసభక్తితః॥ ౪౩౪

పారమాత్మ్యంతతోగత్వా ప్రణమ్యక్షేత్రముత్తమం
క్షేత్రప్రదక్షిణంకృత్వా తుంగభద్రాంసమావిశత్॥ ౪౩౫

- తస్యాందేవస్యపురతః పుణ్యేబ్రహ్మసరస్థితే
సానంకృత్వా యథాన్యాయం మునిభిరబ్రహ్మవాదిభిః॥ ర౮౬
- ధేనూరసంఖ్యాఃదత్వాథ బ్రాహ్మణేభ్యోనృపాన్^{సంక్షేపే}॥
కృతవాన్సర్వదానాని భూసురాణామహాయశాః॥ ర౮౭
- గోష్ఠీవననివాసానాం బ్రాహ్మణానాం మహాత్తనాం
దద్యాద్ధిరణ్య మమితంగావశ్చాపి సహస్రశః॥ ర౮౮
- తతోవసిష్ఠ మునినాసహితో బ్రహ్మవాదినా
చక్రాకారంచ తత్తైత్రం దదశ్శకనరపుంగవః॥ ర౮౯
- తత్రతత్రస్థితాన్ దేవాన్పరిక్రమ్య ప్రణమ్యచ
బ్రహ్మణంచ నమస్కృత్య శంకరంలోకశంకరం॥ ర౯౦
- ప్రణమ్యస్తుతిభిస్తుత్వా నారదం చాత్రిమేవచ
చక్రమధ్యం ప్రవిశ్యాథ దివ్యం మణిమయోజ్వలం॥ ర౯౧
- విమానం పరమోదారం సదానందందదశ్శకహః
సదానందం ప్రణమ్యాథ ప్రవిష్టోమండపాత్తమే॥ ర౯౨
- రాజ్ఞఃకల్కాశుపాదస్యహ్యదృశ్యోభూజ్జనాదన్ః
వసిష్ఠోదిముసీనాంచ సర్వేషామపినుంతిణాం॥ ర౯౩
- దృశ్యోభూజ్జగతామీశో భావనారాయణో హరిః
దేవదేవేహ్యదృశ్యేతు విషణ్ణో నృపతిర్గురుం॥ ర౯౪
- ప్రణమ్య పృష్ఠవాన్ హేతుమదృశ్యంతే జగత్పతే
వసిష్ఠోపి సమాశ్వాస్యరాజానం మునిపుంగవః॥ ర౯౫
- కారణం చాదిదేశాశు మునిహత్యా నిమిత్తజం
రాజాచ దుఃఖితోభూత్వా తుంగభద్రానదీతపే॥ ర౯౬

- కృత్వానివేశం త త్తీరేచాన్న దాన పరోభవత్
సత్రశాలాః కల్పయిత్వా తుంగభద్రదాతఃశుభే॥ ౪౯౭
- అన్నం బహువిధంకృత్వా పాచకైర్ని పుణైశ్శుభైః
భోజ్యాని శతసంఖ్యాని భక్ష్యంచాపి తథాశతం॥ ౪౯౮
- లేహ్యం చ శతసంఖ్యాకం చోష్యంచైవ తథాశతం
ఎవంకృత్వా ప్రతిదినం బ్రాహ్మణానాం మహాత్మనాం॥ ౪౯౯
- క్షత్రియాణాంచ వైశ్యానాం శూద్రాణాం సమ్యగార్యయత్
బాలవృద్ధజడాంధానాం సంగూనామపి భూషతిః॥ ౫౦౦
- సర్వేషాం దత్తవానన్నం యస్యయస్య యధేచ్ఛి తం
ఎవం సంవత్సరందత్వా సర్వేషా మన్నముత్తమం॥ ౫౦౧
- అధికారంక్వచిత్ప్రాప్య వసిష్ఠమిద మబ్రవీత్
పురోహితస్య నృపతేభ్యదోనాస్తీతిశూయతే॥ ౫౦౨
- తస్మా న్మదధాం దేవషేః త్వమేవాన్నం సమర్పయ
తచ్ఛ్రుత్వా నృపతేర్వాక్యం వసిష్ఠో బ్రహ్మణస్సుతః॥ ౫౦౩
- హ్యకరోన్నియమంతస్మిన్ హరేరన్న సమర్పణే
అన్నంబహువిధం కృత్వా చతుర్భేద సమన్వితం॥ ౫౦౪
- పవిత్రం పరమంతస్తిన్న సంఖ్యం బహుకల్పితం
భరద్వాజేన సహితోహ్య త్రిణాచ మహాషిణా॥ ౫౦౫
- దివ్యైవశ్చైర్భూషణైశ్చ గంధపుష్పై ర్మనోహరైః
సర్వోపచారైః సంపూజ్య ధూపదీపాదిభిస్తథా॥ ౫౦౬
- అన్నం సమర్పయామాస వసిష్ఠో ఋషిపుంగవః
ఎవం ప్రతిదినందేవ మభ్యర్చ్య మునిసత్తమః॥ ౫౦౭

దినానిశతసంఖ్యాని హరేరన్నంసమార్పయత్
ఎవమన్నంమునివరా ద్దుహితేజగదీశ్వరే॥

గీ०౮

రాజ్ఞఃకల్యాణపాదస్య హత్యాఃసర్వాపినాశితాః
ఎకైకస్యదినస్యాపి ఏకహత్యావినశ్యతి॥

గీ०౯

దివసానాంశతాంతేతు పవిత్రోభూన్నృపోత్తమః
తతఃకల్యాణపాదస్య దేవదేవ్రాజనాదకానః॥

గీ०౧౦

దృశ్యోభూన్మంత్రపేతస్మి నృహస్సార్కసమప్రభః
దివ్యభూషణభూషాంగో కోటిమన్మథసుందరః॥

గీ०౧౧

దివ్యపీతాంబరధరో దివ్యచందనశోభితః
శ్రీవత్సకౌస్తుభధరో వనమాలావిభూషితః॥

గీ०౧౨

శంఖచక్రగదాదివ్య పద్మనక్తచతుర్భుజః
తందృష్ట్వాజగతామీశం ప్రణమ్యచపునఃపునః॥

గీ०౧౩

కృతాంజలిపుటోభూత్వా తుష్టావమధుసూదనం
తేనసంతుష్టవాన్భుత్వా భావనారాయణోహరిః॥

గీ०౧౪

స్తే హేనన్యపతిందృష్ట్వా వాక్యమేతదువాచహ
సంతుష్టోస్మిన్యపశ్రేష్ఠ శతవారాన్న దానతః॥

గీ०౧౫

బ్రహ్మహత్యాశతంపాపం సమ్యజ్నష్టమభూత్తవ
త్వద్భక్త్యాపరయాసమ్య కుష్టోస్మిన్యపపుంగవ॥

గీ०౧౬

త్వద్వంశేరామరూపేణ హ్యవతీణోభవామ్యహం
యజ్ఞైర్యజస్వమాంరాజన్ సతతంమన్మనాభవ॥

గీ०౧౭

రాజ్యంధర్మేణరక్షస్య కురుమత్పూజనంసదా
తతశ్చతవదేహంతే మత్పదేనివసిష్యసి॥

గీ०౧౮

పునరావృత్తిరహితే శాశ్వతేపరమేశుభే
ఎవము క్తేభగవతి ప్రణమ్యచపునఃపునః॥

గీ.౧౯

అనుజ్ఞాంతేనసంప్రాప్య రాజాపునరగాత్పురీం॥

గీ.౨౦

ఇతిశ్రీ బ్రహ్మనైవతఃపురాణే ఉమామహేశ్వర
సంవాదే గోష్ఠీవనమహాత్మ్యే పంచ
పంచాశోధ్యాయః॥

శ్రీరామాయనమః

పార్వత్యువాచ—

భగవత్తుంగభద్రాయా మాహాత్మ్యమఘనాశనం
తత్రాగతించోద్భవంచ శ్రోతుమిచ్ఛామిహేప్రభో॥

గీ.౨౧

శివః—

పురాహిమవతశ్శృంగే భగవాన్భక్తవత్సలః
ఆవయోర్భక్తయోదేవి వివాహాధముపావిశత్॥

గీ.౨౨

దేవాశ్చఋషయస్సర్వే బ్రహ్మలోకపితామహః
సర్వలోకనివాసాశ్చ హిమవంతముపాగమన్॥

గీ.౨౩

తేషాంభారేణసర్వేషాం భూమిర్విశ్వంభరతథా
తత్రప్రవిశ్యపాతాళం దక్షిణేద్యాం సమాశ్రితా॥

గీ.౨౪

తదాబ్రహ్మదయోదేవా సమాలోచ్యపరస్పరం
సర్వేషామపిచాస్మాకం గర్విష్టఃకోభవిష్యతి॥

గీ.౨౫

అగ స్త్య ఇతి నిశ్చిత్య సంప్రాధ్యక్షమునిపుంగవః
దక్షిణంగచ్ఛవిప్రేంద్ర విఘ్న మేతన్ని వారయః॥

గీ. ౨౬

ఇత్యుక్తేషుచదేవేషు దక్షిణైజలశూన్యతాం
జ్ఞాత్వాగస్త్యోమహాబుద్ధి రస్మాకంమునిపుంగవః॥

గీ. ౨౭

వివాహానందశానాధీనా వాక్యమేవంహ్యువాచతాన్
సలిలానయనాధాంతు శిష్యోనాస్తిసురేశ్వరాః॥

గీ. ౨౮

గచ్ఛామిహ్యస్తిచేచ్ఛిష్యో సమయేజలదాయకః
ఏవముక్తేమునివరే విఘ్నజ్ఞానవిదాంవరః॥

గీ. ౨౯

అవయోశ్చవివాహాధాన్ భక్తయోర్భక్తవత్సలః
అగ స్త్యమూచేదేవేశః శిష్యుం దాస్యామ్యహంతవ॥

గీ. ౩౦

గచ్ఛస్యదక్షిణదిశం సజగామమునీశ్వరః
గతేమునివరేపశ్చాజ్జగతాంపతిరచ్యుతః॥

గీ. ౩౧

శిష్యరూపంస్వయంప్రాప్య హ్యన్వగచ్ఛ్చక్షుమునీశ్వరం
తతోగోదావరీంతీర్త్వా హ్యగస్త్యోభగవాన్ముషిః॥

గీ. ౩౨

సహ్యపర్వతమాసాద్య జలాధాన్ శిష్యమబ్రవీత్
శీఘ్రరూపాజగన్నాథో సహ్యమారుహ్యశీఘ్రగః॥

గీ. ౩౩

తస్మిన్ పద్మాసనోభూత్వా స్వకీయంధ్యానమావిశత్
ధ్యానయోగగతేదేవే సర్వదేవమయేహరా॥

గీ. ౩౪

దేహేకృష్ణానదీజాతా వేణ్యాంవేణీహ్యజాయత
బాహుభ్యాంచైవజజాతే తుంగాభద్రదాచపార్వతి॥

గీ. ౩౫

దేహజాతానదీదృష్ట్వా ప్రాహవాక్యంజగత్పతిః
జలశూన్యాయత్రభూమిస్తతతతప్రవిశ్యథా॥

గీ. ౩౬

ఎవముక్తాహరణద్యః మరుభూమిఃప్రవిశ్యచ
ఏకాచక్ష్మణ్వేణ్యోచ ఏకాసీద్భాహుజేడభే॥ ౧౩౭

బహుదూరంతథాగత్వా తతఃశ్రీశైలపశ్చిమే
ఉభేచసంగమంకృత్వా సర్వాకృష్ణాహ్యాభూత్తథా॥ ౧౩౮

తతఃశ్రీశైలమాగమ్య మాగఽనాశాత్పరిభ్రమన్
సాకృష్ణాబహుదేశాంశ్చ కరోతిచజలప్లుతాన్॥ ౧౩౯

తదావిష్ణుజగన్నాథో శ్రీశైలంమన్ని కేతనం
చక్రేణాభ్యహనత్కృద్ధో త్రిథాసానిగఽతాహ్యాభూత్॥ ౧౪౦

తతస్సముద్రగమనం విచింత్యకృతనిశ్చయా
విహాయకృష్ణాంవేణీంచ తుంగభద్రాహ్యుపాక్రమత్॥ ౧౪౧

తతోగోష్ఠీవనంగత్వా సరసిబ్రహ్మణస్తదా
ప్రవిశ్యతస్మాన్నిగఽమ్య పశ్యవిశత్పూర్వవారిధిం॥ ౧౪౨

కృష్ణవేణీతదాకృద్ధా తుంగభద్రామువాచహ
బహుదూరంమయిస్థిత్యా కిమిదాసీమపాస్యసే॥ ౧౪౩

మయావిరహితాస్వల్పా జలశూన్యాభవిష్యసి
త్వయిస్థితంపడిత్రంచ జలమంతగఽతంభవేత్॥ ౧౪౪

ఎపంప్రాప్యతయాశాపం తుంగభద్రామహానదీ
పారమాత్మేచతపసా దేవదేవమతోషయత్॥ ౧౪౫

తపసాతేనసంతుష్టో భగవాన్సృతభావనః
పురతస్తుంగభద్రాయా సాన్నిధ్యమకరోద్విభుః॥ ౧౪౬

తందృష్ట్వాజగతామీశం పరిక్రమ్యప్రణమ్యచ
కృతాంజలిపుటాభూత్వా వాక్యమేతదువాచహ॥ ౧౪౭

స్వల్పాస్మిజలశూన్యా సిక్తకృష్ణాశాపేన కేశవ
అధిక్యంసర్వతీర్థానాం దేహిమేమధుసూదన॥ గీర౮

ఎవముక్తాంతుంగభద్రదాం సంభావ్యజగదీశ్వరః
విచారింమాకురుష్వాద్య సర్వాధిక్యందదామి తే॥ గీర౯

మత్పాదజనితాగంగా కృష్ణామద్దేహాసంభవా
త్వంహిమద్బాహుజనితా తస్మాత్త్వమధికాభవ గీగీ౦

కావేరీతుంగభద్రదాచ కృష్ణ వేణీచగౌతమీ
భాగీరథీతివిఖ్యాతాః పంచగంగాఃప్రకీర్తితాః॥ గీగీ౧

తాసుత్వంపంచగంగా సుహృన్మతాభద్రదాయినీ
తస్మాత్త్వన్నామధేయంతు శుంగభద్రదేతికీర్తితా॥ గీగీ౨

అన్యస్మిన్నండకుహరే పూర్వంచవిలయంగతే
తత్రస్థానాంచతీర్థానాం కోటిమాదాయశీఘ్రతః॥ గీగీ౩

స్పృశమాత్రాన్మోక్షదాని సర్వపాపహరాశిచ
అదిమార్కేచమద్రూపే తానినిక్షిప్తవానహం గీగీ౪

ఇదానీంతానిసంగృహ్య త్వత్కుక్షౌనిక్షిపేహ్యహం
తేనసర్వాధికాభూత్వా భవిష్యసిహిమోక్షదా॥ గీగీ౫

స్థిత్యాత్వదంతరేతాని కించిత్తననమాత్రతః
ప్రకాశ్యదీప్యసలిలం స్పృష్టమాత్రాత్పరందదుః॥ గీగీ౬

ఎవండత్వావరంతస్యై పాతాళంచప్రవిశ్యసః
కూర్మదేవంసమాగమ్య తానితీర్థానిచాహరత్॥ గీగీ౭

గృహీత్వాపునరాగమ్య పారమాత్మ్యమనుత్తమం
కుక్షౌతుతుంగభద్రదాయాః కోటితీర్థాన్యనిక్షిపత్॥ గీగీ౮

నిక్షిప్యపునరప్యహ తుంగభద్రాంజనాదకనః
అత్రమత్పురతోదేవ్రా బ్రహ్మలోకపితామహః॥

గీగీ

స్వహస్తకమలైఃపూర్వం సరఃకృత్వాచతుస్సమం
బహిరావరణంతీధణం స్వయమత్రసమాక్షిపత్ ॥

గీ౩౦

త్రినఃకోట్యధఃకోటిని హ్యస్మిన్నంజేస్థితానిచ
తానితీర్థానిసర్వాణి హ్యసీయ్యసచతుర్ముఖః॥

గీ౩౧

కోటితీర్థానిపూర్వేచ మధ్యమేచతథావిధం
పశ్చిమేకోటితీర్థాని యామ్యేచాధణంవినిక్షిపత్ ॥

గీ౩ ౨

సాగరానస్తచానీయ్య హ్యంశేతత్రప్రవిశ్యధ
ఇత్యుక్త్వామధ్యమేదేశే క్షీరాబ్ధింప్రవివేశహ

గీ౩3

లవణాబ్ధిం చనైరుత్యాం వాయువ్యామిక్షుసాగరం
సురోదధిం చోత్తరేతు ఈశాన్యాంఘృతసాగరం॥

గీ౩౪

శుద్ధోదకంచనర్వత హ్యగ్నేయాం దధిసాగరం
ఎవనిక్షిప్యనుశ్చుత్తో తీధణంచక్రేనుమలకభం॥

గీ౩౫

ప్రవిశ్యసిత్వంతస్మింశ్చ యవయోస్సంగమంమహత్
అత్రతీధణంపవిత్రంచ మహాపాతకనాశనం॥

గీ౩౬

చక్రస్వరూపేక్షేత్రేస్థిక్ చక్రనాభ్యాంస్థితోహ్యసి
తస్మాత్తయోస్సంగమాచ్చ శ్రేష్ఠోభవతపోధనే॥

గీ౩౭

అత్రత్రియోగేస్తావేతు యేవగాహ్యంతిమానవాః
సద్యోముక్తింసమాయాంతి సత్యమేతన్న సంశయః॥

గీ౩౮

వైశాఖమాసేపౌర్ణామ్యాం విశాఖాయాంచయోనరః
స్నానంకృత్వావిశుద్ధ్యేత బ్రహ్మహత్యాదిపాతకైః॥

గీ౩౯

సద్యశ్శరీరంసంత్యజ్య మత్సారూప్యమవాశ్యచ
మత్పదంపరమంగత్వా మోదమేఢిసదామయా॥ గీ20

తర్పణంకురుతేయస్తు పితౄణాంతజ్జలైశ్చభైః
పితరస్తేనమాసాద్య మోదంతేమత్పదంశుభం॥ గీ21

శ్రాద్ధంచకురుతేయస్తు త్వత్తీరేసుసమాహితః
తదక్షయంపితౄణాంతు మమలోకంగమిష్యతి॥ గీ22

దానంజపంచహోమంచ యత్కించిత్యయికుర్వతే
తత్కృత్తిగుణితంభూత్వా మత్పదంసినయిష్యసి॥ గీ23

త్వత్తీర్థవిప్రపాంశేన సర్వతీర్థఫలంలభేత్
తవసంస్మరణాదేవ సర్వపాపంప్రణశ్యతి॥ గీ24

త్వత్తీరకృతధర్మకాణాం నిధిహీనంభవేద్యది
అనవాప్యైవతందోషం కర్మసిద్ధిర్భవిష్యతి॥ గీ25

త్వత్తీరేకురుతేయజ్ఞం యత్కించదపియోద్విజః
అశ్వమేధసహస్రస్య ఫలంప్రాప్నోత్యసంశయః॥ గీ26

త్వత్తపేస్థాపయేద్వృక్ష మేకమేవహియోనరః
సహస్రవనకర్తృకాణాం ఫలంప్రాప్నోత్యసంశయః॥ గీ27

అశ్వద్ధంతలసీంవాపి యస్థాపయతిమానవః
విముచ్యసర్వపాపేభ్యో మమలోకంసగచ్ఛతి॥ గీ28

వైశాఖశుక్లపౌర్ణమామ్యాం విశాఖాయాంచభూతలే
స్థితానియానితీర్థాని త్వయిస్థిత్యాసమాహితాః॥ గీ29

విముక్త్యామాంచసంసేవ్యం స్వస్థానానిప్రయాంతుతే
తీర్థానాంసంగమేకాలే మానవానాంవిశేషతః గీ30

త్వద్దశానాల్లభేన్ముక్తిం స్పృశానాన్మయసన్నిధిం
సానాచ్ఛమమసారూప్యం పానాత్సాయుజ్యమాప్నుయాత్ ॥

ఎచందత్వావరందేహో భగవాన్భక్తవత్సలః
సర్వదేవైస్తూయమానో స్వయమంతదాధేవారిః గీ.౧౨

తదాప్రభృతితత్తీర్థే యేస్సాన్యంఘ్రిహిమానకాః
సద్యస్సారూప్యభావేన విష్ణులోకంప్రజంతితే గీ.౧౩

మృగాశ్చపక్షిణశ్చైవ క్రిమయఃకీటకాస్తథా
తత్తీర్థాంతృషయాపీత్వా గచ్ఛంతేపరమంపదంః గీ.౧౪

ఎవంజనేషుసర్వేషు గతేషుపరమాంగతిం
భూమాజనపదాస్సర్వే జనశూన్యాస్తథాభవన్ ॥ గీ.౧౫

తదాబ్రహ్మ దయోదేవాః సమాలోచ్య పరస్పరం
శ్రీవతిం శరణం జగ్గుర్దేవదేవం మహేశ్వరం॥ గీ.౧౬

ప్రణామం దండవత్కృత్వా స్తుత్వా స్తుతిభిరుత్తమైః
తేనసంభావితాదేవాః వాచమూచుజానాదన్ ॥ గీ.౧౭

త్వత్ప్రసాదాద్దేవదేవ తుంగభద్రా మహానదీ
స్వతీర్థా త్సర్వభూతానాం సద్యోమోక్షంప్రదాస్యతి॥ గీ.౧౮

ఎచంచేచ్ఛీఘ్రకాలేన భూమాజీవ్రానదృశ్యతే
తస్తాద్దేహంత సమయే సద్యోముక్తిం విహాయచ॥ గీ.౧౯

మోక్షందదాతు దేహంతే హరేరాజ్ఞానురూపతః
ఈదృశం తుంగభద్రాయా మహాత్మ్యమఘనాశనం॥ గీ.౨౦

మన్యచ్ఛోతుకామాసితద్వదస్వ వరాననే॥ గీ.౨౧

ఇతి శ్రీమద్భక్తవైపరీతపురాణే ఉమామహేశ్వరసంవాదే
గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యే షట్పంచాశోధ్యాయః

శ్రీరామాయనము.

పార్వత్యువాచ.—

మాహాత్మ్యం తుంగభద్రాయాస్త్య న్ముఖాం భోజనిస్సృతం
శ్శుతం మయానందకరం కృతాధాన్స్మిను రేశ్వర॥ ౧౯౨

అన్యదిచ్ఛామి దేవేశ తస్మిన్తోష్ఠీవనేశుభే
చక్రాకారం కథంచాసీత్తత్రైత్రం తద్వదస్వమే॥ ౧౯౩

శివః.—

సృష్ట్యాదౌపంచతత్వానిపురాభూమ్యాద మః ప్రియే
బ్రహ్మణా సంకల్పితాశ్చ బభూవుస్సృష్టి హేతవే ౧౯౪

ఆదేశం బ్రహ్మణోజ్ఞాత్వా సమాలోచ్య పరస్పరం
భవేమయది సృష్ట్యధః దూరగాః పరమాత్మనః॥ ౧౯౫

సృజనంచ శరీరేణ వియోగంతేన చైవహి
కథవ్యం ప్రత్యహంచైత ద్విష్ణుసేవా నవిద్యతే॥ ౧౯౬

సృష్ట్యాం బుద్ధిర్యది భవేదనురాగోభివధన్తే
జ్ఞానంచ నష్టంభవతి తదాత్మా దూరగోభవేత్ ॥ ౧౯౭

తస్మాద్వయం దేవ దేవం తపసాభక్తవత్సలం
ఆరాధయామ శ్రీవిష్ణుం పరమాత్మా నమచ్యుతం॥ ౧౯౮

ఎవం మనసినిశ్చిత్య తత్త్వేతే పారమాత్మికే
అష్టాక్షరేణ మంత్రేణ తపశ్చక్రుస్సుదారుణం॥ ౧౯౯

తతశ్చతుర్ముఖో బ్రహ్మజ్ఞాత్వాతేమాం మనోరథం
గోష్ఠీవనం సమాసాద్యస్తు తవా హరిమవ్యయం॥ ౨౦౦

స్తువతి బ్రహ్మణితదాదేవ దేవదేవో జనాదనః
దివ్యభూషణ భూషాంగో బ్రహ్మణః పురతోభ్యగాత్ ॥ ౨౦౧

తం దృష్ట్వా జగతామీశం బ్రహ్మలోక పితామహః
దండవత్ప్రణిపత్యాహ కృత్వా శిరసిచాంజలిం॥

౬౦౨

భూమ్యాదయోత్ర దేవేశతపః కుర్వంతి సంతతం
కిం కరిష్యామ్యహం సృష్టింవినాతాభిజగత్పతే॥

౬౦౩

ఏవముక్తే పద్మయోనాపచ్యుతో భగవాహరిః
బ్రహ్మణాసహభూతానాం పురతిస్సమదృశ్యతే॥

౬౦౪

తం సర్వలోక కతాకరం కోటిసూర్య ప్రకాశకం
కిరీటకుండలధరం దివ్యమాల్యోప శోభితం॥

౬౦౫

దివ్యపీతాంబరధరం దివ్యచందన లేపితం
వీనవక్షస్థలావాసలక్ష్మ్యచ పరిశోభితం॥

౬౦౬

శ్రీవత్సకాన్తుభధరం ముక్తాహరై ర్విరాజితం
కాంచీగుణేన మహతా కటిసూత్రైరలంకృతం॥

౬౦౭

కంకణైరంగుళియ్యైశ్చ కేయూరైరంగదైస్సదా
నూపురైః కటకైరన్యైర్భూషణైస్సువిభూషితం॥

౬౦౮

అనంత విహగాధీశసేనాన్యై ద్యైస్సుసేవితం
విమలాద్యష్టశక్తీనాం వీజ్యమానంచ చామరైః॥

౬౦౯

దృష్ట్వాభూమ్యాదయస్సర్వే ప్రణమ్యచ పునఃపునః
పరిక్రమ్య పరిక్రమ్యచాంజలిం సరిగృహ్యచ॥

౬౧౦

హిత్రంచక్రుస్తదాదేవం వాక్యైరనుపమై శ్శుభైః
భూమ్యాదయః॥ జితం తేనర్వదేవేశహృషీ కేశ నమోస్తుతే॥

౬౧౧

జితం తే పద్మవ్రతాక్షజితం తే భక్తవత్సల
జితం తే సర్వపాపఘ్న సర్వాత్మా ధనమోస్తుతే॥

౬౧౨

జితం తే సర్వభూతాత్మకం జితం తే సర్వగావ్యయ
జితం సర్వశరీరీక తే పరమాత్మన్న మోస్తు తే॥ ౬౧౩

త్వయిసంజాయతే బ్రహ్మత్వయి రుద్రోహ్యజాయత
ప్రజాపతి స్త్వ యితదాహ్యజాయత జగత్పతే॥ ౬౧౪

త్వత్తస్సంజాయతే ఇంద్రోహ్యదిత్యాః త్వయిజజ్ఞరే
రుద్రాశ్చ సర్వఛందాంసి జాయంతేవసవ స్త్వయి॥ ౬౧౫

ఉత్పద్యంతేత్వయా సర్వేప్రవధన్తేత్వయా నదా
ప్రలియ్యంతేత్వయా సర్వే తత్కలేతు జనాదన్॥ ౬౧౬

బ్రహ్మసిత్వం శివోసిత్వం పురుషోసి జగత్పతే
దిశః పురందరశ్చైవనహ్య ధశ్చత్వమసిప్రభో॥ ౬౧౭

ఊర్ధ్వశ్చాధశ్చ కాలశ్చ సర్వంచేదం త్వమేవహి
త్వమేవభూతం భవ్యంచ నిష్కళంకో నిరంజనః॥ ౬౧౮

నిర్వికల్పో నిరాఖ్యాత శ్శుద్ధఏక స్త్వమేవహి
నద్వితీయోస్త్యేతదండే త్వతో నారాయణాద్వినా॥ ౬౧౯

సమోవాత్సల్య శీలాయభక్తాభీష్ట ప్రదాయినే
ప్రసన్న పారిజాతాయ ప్రసన్నా పాహినః ప్రభో॥ ౬౨౦

ఎవం స్తుత్వాజగన్నాథం స్థిత్యా తత్పదనన్నిధౌ
సాధ్వసేన సమావిష్టా స్తుష్టింభావం సమాస్థితాః॥ ౬౨౧

తాంశ్చదృష్ట్వా జగన్నాథో పరయాకృపయాహరిః
సంభావ్య బ్రహ్మణాసాకంవాక్యమే తదువాచహః॥ ౬౨౨

మత్సేవా విముఖాయూయం మమదూరస్థశంకయా
సృష్ట్యధన్ సంప్రవతన్ధ్వే రాగద్వేషాభివధన్ నాత్॥ ౬౨౩

శ్రుణుధ్వంతచ్చ వత్సోమి మదాజ్ఞా పరిపాలకాః
స్వయంకింతుత్వ రయితానని మజ్జంతి రాగతః॥ ౬౨౪

అస్వాతంత్ర్యం చాత్మనశ్చ స్వాతంత్ర్యంతు మయీశ్వరే
జ్ఞాత్వాస్మిన్వతఃమానోపి నసభూయోపిజాయతే॥ ౬౨౫

మదధః కర్మకుర్వన్యో ఫలంమయినివేశ్యచ
కత్కృత్వంచ పరిత్యజ్య కర్మభ్యశ్చన మజ్జతే॥ ౬౨౬

మత్పాద శరణంగత్వా మల్లింగాధః గృహేవనః
మత్పాదచింతన పరోనసభూయోభిజాయతే॥ ౬౨౭

మత్పూజనం మయిధ్యానం కీర్తనం మయిసర్వదా
సంసారే వతఃమానోపి సంసారాబ్ధాన మజ్జతి॥ ౬౨౮

అహంహిసర్వభూతానాం హృత్సద్యేస్థితవాః సదా
భ్రమయిష్యః సర్వజీవా మామయామ్యా శుభేశుభే॥ ౬౨౯

ఎవం జ్ఞాత్వాచమద్భక్త్యామత్పాదశరణం గతః
సంసారే వతఃమానోపి న సభూయోభిజాయతే॥ ౬౩౦

తస్మాద్మాయం పరిజ్ఞాయ మయోక్తం తత్త్వనిశ్చయం
మదాజ్ఞాం శిరసాగృహ్య సృష్ట్యధః చప్రవతః ధ॥ ౬౩౧

మదాజ్ఞోల్లంఘనం కృత్వా సుజ్ఞానేయదివతః తే
ఆజ్ఞోల్లంఘనదోషేణ తద్జ్ఞానం విఫలంభవేత్॥ ౬౩౨

కరిష్యే సృష్టిహేతుంచ వతిష్యే సేవయామమ
సదాధ్యానపరాభూత్వా ప్రవతఃధ్వం సదామయి॥ ౬౩౩

ఎవముక్తం హరిందృష్ట్వా తథాభూమ్యాదయోబృనః
తస్మాజ్ఞాం శిరసాగృహ్య తత్పదాబ్జం ప్రణమ్యచ॥ ౬౩౪

త్వదాజ్ఞాంచ కరిష్యామః సృష్ట్యధికం జగతాంపతే
త్వత్సాన్నిధ్యం సదాస్మాకం త్వత్కైంకర్యంవిధియ్యతాం॥ ౬౩౧

త్వత్సర్వసాధనపరాహస్తజ్జేషు సదాస్థితాః
వతయే మతవాదేశే వరమేతత్ప్రదీయతాం॥ ౬౩౨

ఏవముక్తాసుసర్వాసు భగవాన్ హరిరీశ్వరః
తాసాంభావం సవిజ్ఞాయ జగ్దైవం జనాదకానః॥ ౬౩౩

యూయంహి పంచతత్త్వాని భూత్వా పంచాయుధానిచ .
మమహస్తేషు తిష్ఠద్వం సంహారాధికం సురద్విషాం॥ ౬౩౪

సంకల్పాదేవసర్వేషాం సంహారం కృతవానహం
యుష్మన్మనోరథాధికంతు యుష్మాభిహన్తుమారభే॥ ౬౩౫

ఏవముక్తేభగవతి భూమిర్విశ్వం భరతథా
గదారూపం ప్రజగ్రాహ నామ్నాకౌ మోదకీశుభా॥ ౬౩౬

జలతత్త్వం శంఖమాసీత్పాంచజన్యమితిస్మృతం
తేజశ్చ చక్రమభవత్సహస్రసారం సుదశకానం॥ ౬౩౭

వాయుతత్త్వం చాపమాసీచ్ఛాజికం నానుమహాద్యుతి
సందకంచ వియత్తత్త్వం ఖడ్గంజ్ఞానమయం శుభం॥ ౬౩౮

తానిదృష్ట్వా జగన్నాథోహ్యాయుధాని జనాదకానః
వరానసంఖ్యాక్ ప్రదదౌ కృపాపియూషసాగరః॥ ౬౩౯

ఆయుధాని సదాభూత్వా మమహస్తేషువతకథా
కదాచిత్పురుషాకారాగృహిత్వా పురతస్థితాః॥ ౬౪౦

కైంకర్య మఖిలంసర్వం కరిష్యధసమాహితాః
యాన్యసంఖ్యానిరూపాణి ధారయిష్యామ్యహంముదా॥ ౬౪౧

తాన్యసంఖ్యాణిరూపాణి ఛారయధ్వం సదామయా
యూయం వినాహంనివసేయూయంచాపి మయావినా॥ ౬౪౬

సర్వేషుమమలోకేషు హ్యవతారేషు సర్వశః
యుష్మ స్మయేతు దేహేతుహ్యంతర్యామి స్వరూపతః॥ ౬౪౭

యుష్మత్సమీపేతిప్రేహం భక్త్యాహం పరితోషితః
ఏవం బహూన్స్వరాన్ దత్వా ప్రసన్నే శ్రీనికేతనే॥ ౬౪౮

వరమన్యమయాచంత వరదం జగదీశ్వరం
అస్మిన్ క్షేత్రే తపస్సిద్ధిరస్మాకం పురుషోత్తమ॥ ౬౪౯

తస్మాత్వమత్రనివసహ్యంశభేదేన శాశ్వతం॥ ౬౫౦

శ్రీ భగవానువాచ.—

తథాభవత్వత్ర సదానివసధ్వం మయాసహ
యావద్భ్రష్టోండవిలయం క్షేత్రేస్మిన్ పరమేశుభే॥ ౬౫౧

సుదశన్వత్వం సంతిష్ఠ భూమ్యాంక్షేత్రస్వరూపతః
అస్మిన్ యోజన విస్తారే దివ్యదేహ సమన్వితః॥ ౬౫౨

త్వన్నాభిమధ్యేతిప్రేహంనాభ్యాం బ్రహ్మశివౌస్థితౌ
నేమ్యా మప్టదిగీశాశ్చ దేవతాఋషయస్తథా॥ ౬౫౩

అరాగేష్విహతిష్ఠంతు సర్వేహ్యంశాంశ సంభవాః
వేదశాస్త్రపురాణాని స్మృతయశ్చాపి సర్వశః॥ ౬౫౪

జ్వావేషుతిష్ఠంతు తదా మమాజ్ఞా పరిపాలకాః
సుదశన్వన్యజ్వాలాంతే ప్రాగ్భగేయోజనాంతరే॥ ౬౫౫

కౌమోదకీత్వం సంతిష్ఠ సువర్ణ మణిభూషిత
అరేశ్చ దక్షిణేభాగే జ్వాలాంతే యోజనాంతరే॥ ౬౫౬

పాంచజన్యత్వమాతిష్ఠ కోటిచంద్ర ప్రకాశకః

చక్రస్య పశ్చాజ్జ్వాలాంతే యోజనాంతరే సదా॥

౬౫౭

ధనుశ్శేష్ఠత్వమాతిష్ఠముదాజ్యా వల్లిసంయుతః

సుదశనస్య జ్వాలాంతే ఉదీచ్యాం యోజనాంతరే॥

౬౫౮

నందకాఖ్యత్వ మాతిష్ఠజ్ఞానానంద స్వరూపకః

అత్రాగతైజన్వై స్సర్వైర్యాయం వై పూజితాస్సదా॥

౬౫౯

సర్వపాపహరం కృత్వా మత్పదంచ ప్రయచ్ఛథ

అత్రాగతా జనాస్సర్వేపూర్వవత్పరిపూజ్యచ॥

౬౬౦

మమసేవాం ప్రకుర్వంతు పశ్చాచ్ఛ్చైవం విధిర్భవేత్

ఎవందత్వావరంతేషాం భగవాన్భూతభావనః॥

౬౬౧

తస్యాం సువణ్ణ వేద్యాంతై ప్రవివేశ హరిస్స్వయం

తేనచోక్తప్రకారేణ తదాచక్రాదిహేతయః॥

౬౬౨

తత్రతత్ర చతిష్ఠంతి బ్రహ్మస్వస్య గృహాయయా

తీర్థయాత్రాపరోయన్తు తత్తేత్రం ప్రాప్యబుద్ధిమాన్॥

౬౬౩

గదాదిహేతిందేవాంశ్చ దృష్ట్వా పశ్చాద్ధరిం వ్రజేత్

ఎతన్నిమిత్తంతత్తేత్రం చక్రాకార మభూత్పురా॥

౬౬౪

కినున్యదిచ్ఛసిశోతుం తద్భవీమివరాననే॥

౬౬౫

ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తపురాణే ఉమామహేశ్వర సంవాదే

గోష్ఠీవనమాహత్యే నప్తపంచాశోధ్యాయః.

శ్రీరామాయనము.

పార్వత్యువాచ. —

దీపదానస్య మహాత్మ్యం మమాచక్షు సురేశ్వర
సర్వపాపహరంప్రోక్తం దీపం మోక్షప్రదంభువి॥

౬౬౬

శివః —

గోష్ఠీవనేదీపదానం మహత్ఫలమితిస్మృతం
ఇతీహసం ప్రవక్ష్యామి దీపమాహాత్మ్యకారణం॥

౬౬౭

ఇత్వానూనాంచయోరాజాహ్యం బరీషోమహాతపాః
రాజషీః సర్వధర్మజ్ఞ సత్వశీలః ప్రియంవదః॥

౬౬౮

సయష్టుకామోన్మపతి రశ్వమేధ మనుత్తమం
దీక్షామవాప్య తురగం ముమోచధరణీతలే॥

౬౬౯

అశ్వేసంచరితే భూమా పర్వకాలేచ వాసవః
యాజ్ఞియంపశుమాదాయ స్వగ్లోకంజగామహ॥

౬౭౦

పశుంచాపహృతంజ్ఞాత్వా ఋత్విజోహ్యబృవన్మపం
పశ్వధ్వాం బ్రాహ్మణంకంచి చ్ఛ్మమనీయతామితి॥

౬౭౧

అంబరీషస్తదారాజో రథమారుహ్యశీఘ్రగః
పశోరధీమహాభాగో హ్యశ్రమాన్విచచారహః॥

౬౭౨

భృగుతుంగంతతోగత్వా రుచికంభాగ్గవంమునిం
దృష్ట్వాప్రణమ్యవిప్రంతు వాక్యమాహజనాధిపః॥

౬౭౩

పశ్వధ్వామహమాయాతో విక్రీణీషేసుతంయది
గవాంశతనహస్రాణి దదామివసువ్రత॥

౬౭౪

- ఎవము క్తేతున్యపతౌ రుచికోమునిస త్తమః
జ్యేష్ఠపుత్రంనదాస్యామి తస్మిన్ ప్రీతిఃపరామమ॥ ౬౭౫
- మాతాచన్యపతింప్రాహ కసియ్యాంనంమమాత్మజః
నహిదాస్యామ్యహంరాజన్ యదిభూమింప్రదాస్యతి॥ ౬౭౬
- తయోస్తద్వచనంశ్చుత్వా శునశ్చేఫస్తుమధ్యమః
పిత్రోర్మనోరధంజ్ఞాత్వా హ్యంబరీషమువాచహ॥ ౬౭౭
- పశ్వర్థమహమాయాస్యే రాజేంద్రతవప్రవృత్తతః
అనయోగోఽధనందేహి మాతాపిత్రోగ్గృణాకర॥ ౬౭౮
- ఎవము క్తేశునశ్చేఫే హ్యంబరీషస్తుగోధనం
మాతాపిత్రోస్తస్యదత్వా తేనచైవజగామనః॥ ౬౭౯
- తతోమథ్యాహ్నాసమయే శునశ్చేఫోమహామునిః
విశ్వామిత్రాశ్రమంప్రాప్య వవందేమాతులంమునిం॥ ౬౮౦
- తత్పాదశరణంగత్వా మాతాపిత్రోఃకృతంతదా
సర్వంన్యవేదయామాస నిదన్యత్వంమహామునే॥ ౬౮౧
- త్వమేవమమమాతాచ పితాచపురుషషణ్భ
రాజశ్చయజ్ఞఫలదోభగవన్ ప్రాణరక్షకః॥ ౬౮౨
- తత్రస్మరణమాకాంక్షన్ శరణాగతరక్షక
ప్రాప్తోస్మితవసాన్నిధ్య మనన్యగతికోహ్యహం॥ ౬౮౩
- ఎవము క్తంశునశ్చేఫం దృష్ట్వామునివరాగ్రణీః
మాభైషీరితితంప్రాహ శరణాగతవత్సలః॥ ౬౮౪
- తతఃపుత్రశతంశీఘ్ర మాహూయమునిపుంగవః
తేషాంనివేద్యతత్సర్వం వాక్యమేతదువాచహ॥ ౬౮౫

మమజామాతరంచైనం మత్తశ్శరణమాగతం

యూయం పరమధర్మజ్ఞాః రక్షిష్యధమమజ్ఞయా॥

౬౮౬

ధర్మశాస్త్రరహస్యజ్ఞాః పితృవాక్యపరాయణాః

ఐశుభూతానరేంద్రస్య దేవతాస్తపఃయిష్యధా॥

౬౮౭

ప్రాణసంరక్షణంచాపి దేవతానాంచతర్పణం

మనుచాప్రియకరం పశ్యధః సంప్రయచ్ఛధ॥

౬౮౮

తస్యతద్వచనంశ్రుత్వా మధుష్యుదాదయస్సుతాః

గర్వేణమహతాగ్రస్తాః వాక్యమూచుస్సుదారుణం॥

౬౮౯

పుత్రహింసాకరంవాక్యం త్వదుక్తంలోకగహితం

శ్వమాంససదృశంలోకేహ్య పవిత్రమచింతితం॥

౬౯౦

తచ్ఛ్రుత్వావచనంతేషాం పుత్రాణాంమునిస త్రయః

క్రోధరక్తేక్షణోభూత్వా వ్యాజహరసుదారుణం॥

౬౯౧

మద్వాక్యంనిందితాస్సర్వే యూయంధర్మవిగహితాః

శ్వమాంసనియతాహారాః పృథివ్యాంవతఃయిష్యధ॥

౬౯౨

పాపకర్మరతానిత్యం చండాలాఃపరిగహితాః

హింసాచౌర్యాదికృత్యేషు సహస్రాబ్దం నివత్స్యధా॥

౬౯౩

ఏవందత్వాఘోరశాపం పుత్రాణాంమునిపుంగవః

శునశ్చేఫస్యరక్షాధః మంత్రమేకందిదేశహ॥

౬౯౪

తతోమునిసుతాస్సర్వేశాపం ప్రాప్యసుదారుణం

బ్రహ్మతేజోవిహీనాశ్చ వేదవిద్యావిగహితాః॥

౬౯౫

సత్కర్మరహితాస్సర్వే జ్ఞానవిజ్ఞానదూషితాః

చండాలాదధిమాభూత్వాశ్వమాంసనిరతాస్సదా॥

౬౯౬

కిరాతదేశంసంప్రాప్య పాపభూమానివేశ్యచ
సర్వత్రచార్యకృత్యేషు ప్రవతంతే సదాభువి॥ ౬౯౭

ఎవంపర్యటనంకుర్వన్ పాపాత్మానోన్మశంసకాః
బ్రహ్మహత్యాయుతంచక్రుగ్వాం హత్యాయుతంతథా॥ ౬౯౮

శిశుహత్యాయుతంచైవ స్త్రీహత్యాయుతమేవచ
పరస్త్రీసంగమంచైవ పరదారాభిమశన్తనం॥ ౬౯౯

యానిచోత్కటపాపాని ఘోరాశిను బహూనిచ
బహుకాలంగతేహ్యేవం మధుష్యం దాదయస్తథా॥ ౭౦౦

చౌర్యాధన్ మవనింగత్వా హ్యంద్రదేశేచరంతిచ
తస్మిన్ దేశేబహుధనం చౌర్యాదాహృత్యపాపినః॥ ౭౦౧

గోష్ఠీవనసమీపంతు తేకదా చిద్గతాభవన్
తస్మిన్ గోష్ఠీవనేపుణ్యే సాక్షి దేవస్యమందిరే॥ ౭౦౨

మణయోబహుశస్సంతి ఇతి తేశుశ్రువుర్ముదా
శ్రుత్వాతద్వస్తుహరణేబుద్ధిం కృత్వాసుదశన్ నాః॥ ౭౦౩

యత్నంకుర్వంతిబహుధా చౌర్యోపాయైః పునఃపునః
దీపంకదాచిత్సం గృహ్యసర్వై స్సిద్ధౌషధైఃకృతం॥ ౭౦౪

అదృశ్యాధన్ పరేషాంతు వివిశుహారిమందిరం
తేనదీపవిశేషేణ తత్రస్థానాం నృణాంతథా॥ ౭౦౫

అదృష్టాశ్చైవసర్వత్రవిచే రుద్రవ్యకాంక్షయా
దీపేనసహితాస్సర్వే పరిక్రమ్యహరేగృహం॥ ౭౦౬

కోశశాలాంతతస్తస్త్విచేతు ముపపేదిరే
తేనైవయామపర్యంతం తస్త్వీశ్రీహారిమందిరే॥ ౭౦౭

- దీప్తేప్రజ్వలితే తేమాం సర్వంపాపంవినాశితం
పాతకేషువిసప్తేషు తేమాంజ్ఞానప్రజాయతే! 205
- జ్ఞానేనసహితాస్సర్వే పూర్వభావంసమాశ్రితాః
తతోముసినుతాస్సర్వే ప్రవిశ్యహరిమంటపం॥ 206
- తస్మిన్సింహాసనేదివ్యే దదృశుఃకృతాంపతిం
దేవదేవంధాదృష్ట్వా దండవత్ప్రణిపత్యచ॥ 207
- సర్వేతంస్తోత్రయామాసుః స్తోత్రేవేదాంతగోచరైః
తతోనారాయణోదేవోతానాహ జగదీశ్వరః॥ 208
- పశ్యద్ధ్వందీపదానస్య మాహాత్మ్యమఘనాశనం
యుష్మాభిరాజితంపాపం కల్పకోటిశతైరపి॥ 209
- ననశ్యత్యచభావ్యేన హ్యత్రదీపేననశ్యతి
కపిలాజ్యంసమానియ్య సుపాత్రేచసువతికా॥ 210
- దీపంసమర్పాత్సత్రయామం మత్పదంసముపైష్యథా
ఏవముక్తాస్తుహరిణా తథాదీపం సమర్ప్యచ॥ 211
- విశ్వామిత్రసుతాస్సర్వే గచ్ఛంతిపరమంపదం॥ 212
- ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తపురాణే ఉమామహేశ్వరసంవాదే
గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యే అష్టపంచాశోధ్యాయః॥

శ్రీరామాయనము.

పార్వత్యువాచ. —

తస్మిన్యాత్రావిధిశ్చైవహ్యుత్సవశ్చ మహేశ్వర
మహిమాసంచోత్సవస్య సంవదస్వమమప్రభో॥

202

శివః. —

పూర్వస్మిన్ సాక్షివాదాధాన్ పారమాత్మ్యంగ తేహరా
తతఃకాలాంతరే బ్రహ్మతస్మిన్ తేతేదిదృక్షయా॥

202

సమాగత్యతథాబ్రహ్మ దేవదేవస్యశాశీణః

వై శాఖేశుక్లపక్షేచహ్యుత్సవాధాన్ ప్రచక్రమే॥

203

సర్వదేవైశ్చసహితోఽఋషిభిశ్చ మహాత్మభిః

కామధేనుం సమాహూయ వాక్యమేతదువాచహ॥

204

ఉత్సవార్ధం సమాహూతాః నానాదేశగతాజనాః

ఋషయశ్చమహాత్మానో రాజానశ్చమహాబలాః॥

205

దేవతాశ్చ సమాయాతాః గంధర్వాశ్చారణైస్సహ

తేషాంమన్నంబహుగుణం సృజస్వరుచిరంశుభం॥

206

విశ్వకర్మాణమాహూయ సర్వేషాంగృహపంక్తయః

సృజస్వేతితమాజ్ఞాప్య త్యాగేచధనదందిశత్॥

207

ఆచార్యత్వేభరద్వాజం నియోజ్యసుసమాహితః

సహ తేనాత్రిణాసాధాన్చకార గరుడధ్వజం॥

208

స్తంభేధ్వజంసమాబంధ్య పుష్యక్షేశుక్లపక్షగే

త్రీనగ్నీంశ్చప్రతిష్ఠాప్య హోమకుండేషుపద్మజః॥

209

వసిష్ఠాదిభిర్మత్స్యగ్భిర్మునిభి ర్బ్రహ్మవాదిభిః

హవిర్భిహ్నావయామాస యథాశాస్త్రం యథావిధి॥

210

అన్న దానైర్భహు విధై హూమైదానై శ్చసంతతం
నృత్యైగానై వాద్య ఘోషైర్న వాహ్నాచ సమావయత్ ||

తతోదేవస్యజన్మక్షే విశాఖాయాం చతుర్ముఖః
కారయిత్వారధందివ్యం దేవమాగోప్యభక్తితః || 222

రథోత్సవంతథాకృత్వా చక్రేహ్యవభృథంతతః
దేవై శ్చఋషిభిస్సాకం రాజభిర్మనుజైరపి || 225

ఉత్సవంచ సమాప్యథ బ్రహ్మలోకపితామహః
దేవషిఃసంఘమధ్యే చ వాక్యమేతదువాచహ || 226

ఏషబ్రహ్మోత్సవ ఇతిప్రదితో భువిశాశ్వితం
ఎతదుత్సవద్రష్టాణాం సర్వపాపంవినశ్యతి || 230

ఎతదుత్సవముద్దిశ్య సమ్యగాయాంతియోజనాః
పదేపదేప్రాప్నునంతి జ్యోతిష్టోమఫలం మహత్ || 231

ఎతదుత్సవద్రష్టారః సర్వా కామాసవాప్యచ
విముచ్య సర్వపాపేభ్యోహ్యం తే విష్ణుపదంయయుః || 232

ఉత్సవాధఃంచయోమత్యః కించిద్వస్తుచదాపయేత్
పుత్రపౌత్రాంశ్చభోగాంశ్చ మత్పదంచదదామ్యహం || 233

ప్రత్యబ్దేఉత్సవంచైత ద్యఃకారయసిమానవః
యథాదేవేశ్వరంవిష్ణుం తంపశ్యామినదాహ్యహం || 234

ఏషంబ్రహ్మోత్సవంచాహం కరిష్యామితియస్మరేత్
సోపిమత్సన్నిధింగత్వా రమతేత్రమయాసహ || 235

ఎతదుత్సవకర్తారం దృష్ట్వాయోమోదతేనరః
సోశ్నుతేనర్వకామాంశ్చ మత్పదేచోపతిష్ఠతి || 236

ఏతదుత్సవకార్యార్థం యోజోధయతిమానవం
సోపిమత్పదవీంప్రాప్య మోదతేచసదామయా॥ 232

బ్రహ్మోత్సవోబ్రహ్మసర స్మరణాదేవదేహినాం
సర్వపాపహరంకృత్వా దదాతిపరమాంగతిం॥ 233

ఏతదుత్సవకాలేతు దశఽనంజగతాంపతేః
దశఽనాదస్యకాలస్య ఫలంకోట్యధికంభవేత్॥ 234

ఏవముక్త్వాపద్మయోని దేవదేవస్యసన్నిధౌ
దేవైర్బ్రహ్మసిఽభిస్సాకం స్వధామపునరావిశత్॥ శివః॥ 235

యాత్రాదికంప్రవక్ష్యామి శ్రుణుష్వగిరిజేశుభే
యస్యశ్రవణమాత్రేణ చిత్తశుద్ధిర్భవిష్యతి॥ 236

తీర్థఽయాత్రాపరోయన్తు నియతోనియతేంద్రియః
పారమాత్మ్యంప్రయాస్యామి హ్యేవంసంకల్పితోభవేత్॥ 237

తతస్సంపూజ్యదేవేశం కృత్వాశిరసిచాంజలిం
త్వద్గోష్ఠిందేహిదేవేశ యథాజస్యతథామమ॥ 238

ఏవంసంప్రార్థ్యగోవిందం యేనుజ్ఞాంపరిగృహ్యచ
వృద్ధైస్సర్వైరనుజ్ఞాతో నిర్యాయస్వగృహాన్ముదా॥ 239

మాగ్ధేచనియతోభూత్వా హరిధ్యానపరాయణః
బ్రహ్మచర్యవ్రతపరో సంధానంసన్నివత్యచ॥ 240

గోష్ఠీవసంప్రదృశ్యాథ ప్రణమేత్తేత్రముత్రమం
పారమాత్మ్యంప్రవిశ్యాథ దృష్ట్వాతద్వారగోపురం॥ 241

ప్రణమ్యదండపద్భూమా తుంగభద్రదాంసమావిశేత్
భగవద్భాహుసంభూతే సర్వపాపవినాశినీ॥ 242

- భగవత్పదసంధాయ తుంగభద్రదేవమోస్తుతే
ఏవమస్తుత్వాతత స్తస్యాం సా నంకృత్వా యథావిధి॥ ౭౪౮
- ప్రాగ్భగేయోజనస్యాంతే గదాంసంపూజయేద్ధగేః
చక్రజాలస్థితాదేవా నితిహసానమర్చయేత్॥ ౭౪౯
- యథాశక్త్యనుసారేణ భూమింవిప్రాయదియ్యతాం
నుదశేనస్యజ్వాలాంతే ప్రాగ్భగేయోజనాంతరే॥ ౭౫౦
- పాంచజన్యంసమభ్యర్చ్య హ్యన్నంవిప్రాయదియ్యతాం
తత్రస్థితానిశాస్త్రాణి చక్రజ్వాలేషుసర్వదా॥ ౭౫౧
- పూజయిత్వా యథాన్యాయ్యం తర్పయేత్పితృదేవతాః
పశ్చిమేయోజనస్యాంతే శాఙ్గం చాపవరంశుభం॥ ౭౫౨
- గంధపుష్పైస్సమభ్యర్చ్య వస్త్రదానంప్రదియ్యతాం
తత్రస్థితానిజ్వాలేషు పురాణానిచసర్వదా॥ ౭౫౩
- సంయుక్తదేవరూపాణి పూజయేద్విధినాతథా
ఉదీచ్యాంయోజనస్యాంతే భిన్నంనందకసాఙ్గకం॥ ౭౫౪
- సమభ్యర్చ్య యథాన్యాయ్యం స్వర్ణదానంప్రదియ్యతాం
తస్యాంచస్మృతయస్సర్వా శ్చక్రజ్వాలేషుసంస్థితాః॥ ౭౫౫
- పూజనియ్యాఃప్రయత్నేన గంధపుష్పనివేదనైః
తతోప్యారాగదేశేషు సంస్థితాస్సర్వదేవతాః॥ ౭౫౬
- త్రయస్త్రింశత్కోటిసంఖ్యాః పూజయేత్ప్రయతశ్శుచిః
చక్రన్యసేమ్యాంతిష్ఠంతః దిగీశాఙ్ముషయస్సదా॥ ౭౫౭
- తాపూజయేత్ప్రయత్నేన హ్యష్టదిక్షుసుసంయుతః
తత్రతత్రచదానాని యథావిభవసారతః॥ ౭౫౮

దత్వాచక్రస్యనాభ్యాంతు పూర్వభాగేప్రవేశయేత్
తత్రస్థంనారదమృషిం హరిభక్తిపరాయణం॥ ౭౫౯

స్తుత్వాప్రణమ్యసంపూజ్య ధూపదీపనివేదనైః
చక్రస్యనాభ్యాంయూమ్యేచ పద్మయోనించతుర్ముఖం॥ ౭౬౦

స్మృత్వాప్రణమ్యవిధినా హ్యర్చయేత్ప్రయతోనరః
సర్వోపచారైస్సంపూజ్య స్తుత్వాస్తుతిభిరుత్తమైః॥ ౭౬౧

అత్రిస్థానేపశ్చిమేతు తమభ్యర్చ్యమునీశ్వరం
ఉత్తరేచక్రనాభ్యాంతు శివంకాశీపతింవిభుం॥ ౭౬౨

ప్రణమ్యగంధపుష్పాద్యైః పూజయేత్పరమేశ్వరం
పునఃప్రాగ్భాగమాగత్య తుంగభద్రాంప్రపూజ్యచ॥ ౭౬౩

దానంకృత్వాతత్రతత్ర యథాశక్త్యనురూపతః
చక్రాయక్షేత్రరూపాయ పూజాంకృత్వాప్రణమ్యచ॥ ౭౬౪

అనుజ్ఞాంతేనసంప్రాప్య చక్రమధ్యంప్రవేశయేత్
ఏతేషుసర్వస్థానేషు సంస్థితాః దేవతోత్తమాః॥ ౭౬౫

విలిఖ్యతండులేచాపి కృత్వాప్రమృణయన్ నరః
తత్రస్థానేషుతాన్సర్వా నర్చయేద్విధిపూర్వకం॥ ౭౬౬

తస్మిన్దృష్ట్వాసదానందం విమానంపరమంశుభం
విమానస్యనమస్కృత్య తస్యాంతఃప్రవిశేద్బుధః॥ ౭౬౭

తస్మిన్మాణిక్యమధ్యేతు పీఠేమణిమయోజ్వలే
పద్మేబాలార్కసంకాశే దేవదేవంజగత్పతిం॥ ౭౬౮

భావనారాయణంశ్రీశం శంఖచక్రగదాధరం
దివ్యపీఠాంబరధరం దివ్యభూషణభూషితం॥ ౭౬౯

సహస్రార్కప్రతీకాశం కోటిమన్మథసుందరం
ఆనందవిహగేశాది నిత్యముక్తైస్సమన్వితం॥ 220

విష్వక్సేనాదిభిశ్చైవ నందాద్యైఃపరిసేవితం
సంపశ్యప్రీతిహృష్టాంగః ప్రణమేఘ్యువిదండవత్ 221

తతస్సంపూజ్యదేవేశ ముపచారశతైస్సదా
స్వర్ణంసమర్పయేత్తస్య యథాశక్త్యనురూపతః॥ 222

భూషణానిచవస్త్రాణి గంధాంశ్చకుసుమానిచ
సమర్పయిత్వాదేవస్య పవిత్రాన్నంసమర్పయేత్ ॥ 223

ఆత్మాత్మీయ్యంసమస్తంచ నివేద్యజగతాంపతేః
తస్య సేవాపరోభూత్వా సదాధ్యానపరోభవేత్ ॥ 224

ఏవంయఃకురుతేయాత్రాం సాక్షిణఃపరమాత్మనః
కర్తృబంధాద్విముక్తస్తు సాక్షాన్నా రాయణోభవేత్ ॥ 225

యాత్రావై భవమేతచ్చ యశ్శుణోతినరోత్తమః
యాత్రాఫలంచసంప్రాప్య సర్వభోగాన్సమశ్నుతే॥ 226

ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తపురాణే ఉమామహేశ్వర
సంవాదే గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యే ఏకోనపక్షి
తమోధ్యాయః.

శ్రీరామాయనము:

పార్వత్యువాచ॥

కానిదానానిశస్తాని తస్మిన్ గోష్ఠీవనేశుభే
వదస్వయమదేవేశ శ్రోతుంకౌతూహలంహిమే॥ 222

శివః॥ దానాన్యహంప్రవత్యౌమి శ్రుణుత్వంసుసమాధినా
దానానాంశ్రవణాదేవ సర్వదానఫలంభేత్॥ 22౪

అన్నదానఫలంచైవ దీపదానఫలంపురా
శ్రుతంఖలుత్వయాదేవీ వై శాఖోత్సవవై భవం॥ 22౯

కాంచనంయేప్రదాస్యంతి హరేరద్భుతకర్మణః
తేయాంతిపరమంస్థానం త్రిసప్తపితృభిస్సహ॥ 2౪౦

కౌశేయంతాంతవంచాపి వాసోదత్వాశ్రియఃసతేః
ఆయురుత్తమమాసాద్య విష్ణులోకేమహియ్యతే॥ 2౪౧

భూషణానిచపుష్పాణి సహస్రతులసీదళం
యోదద్యాత్సాక్షిదేవస్య హరిసారూప్యవాభవేత్॥ 2౪౨

కాశ్మీరాగరుకర్పూర కస్తూర్యాదీనిమానవాః
ధూపంచయేప్రదాస్యంతి మోదంతేవిష్ణుమందిరే॥ 2౪3

వ్యజనంచానురంచైవ ఛత్రంచశశినన్నిభం
యోదద్యాద్భవదేవస్య పారమాత్మ్యవనేశుభే॥ 2౪౪

ససర్వకామాన్ సంప్రాప్య పుత్రపౌత్రైశ్చసంయుతః
దేహంతేమోక్షమాప్నోతి సర్వైశ్చపితృభిస్సహ॥ 2౪౫

యోదద్యాద్దేవదేవస్య కపిలాం గాంచమానవః
విముక్తస్సర్వపాపేభ్యో హరేస్సామీప్యగోభవేత్॥ 2౪౬

భూమిందత్వా మథాశక్త్యాబలీవర్దాంశ్చ యోనరః
స్వానుభూతింసమాసాద్య సోమృతత్వంసమశ్ను తే॥ 252

హరేస్సర్వోపచారాధణం యోవైగ్రామంప్రయచ్ఛతి
విష్వక్సేనపదంప్రాప్య నిత్యభూతింసమశ్ను తే॥ 253

యఃకుర్యాద్రదధనిర్మాణం శిబికాంచజగత్పతేః
అశ్వోత్తమంగజందత్వా వై నతేయపదంప్రవజేత్ ॥ 254

సృత్యగీతాదికంవాద్యం యఃకారయతిమానవః
మహాపాతకకోటిభ్యో ముచ్యతేనాత్రసంశయః॥ 255

శయ్యాధ్వజపతాకాంశ్చ ఘోటాందత్వాశ్రియఃపతేః
దివ్యజ్ఞానంసమాసాద్య సయాతిపరమాంగతిం 256

క్రీడాహర్మ్యంకారయిత్వా పుష్పద్వానవనానిచ
సర్వభోగాఃసమాసాద్య రమతేహరిసన్నిధౌ॥ 257

తాంబూలపేటికాంధూప దీపపాత్రంపతద్గ్రహం
తాంబూలంచహరేదత్వా సర్వపాపైర్విముచ్యతే॥ 258

తత్రస్థానాంబ్రాహ్మణానాం మద్భక్తానాంవిశేషతః
యత్కించిద్దీయ్యతేవస్తు తత్కోటిగుణముచ్యతే॥ 259

ధేనుదానంప్రశస్తంస్యాత్కన్యాదానంవిశేష్యతే
సాలగ్రామశిలాదానాత్ విష్ణుత్వంప్రాప్యతేనరః॥ 260

విద్యాదానంచభూదానం సర్వంగోష్ఠీవనేశుభే
తత్రస్థవిప్రవర్యాయ దత్వాబ్రహ్మమయోభవేత్ ॥ 261

తస్మిన్మధ్యేపారమాత్మే మహాదానానిజోడశ
కృత్వాబ్రహ్మమయోభూత్వా లింగదేహాద్విముచ్యతే॥ 262

- తస్మిన్ గోష్ఠీవ నేపుణ్యే కాంక్ష తేపిత్రుదేవతాః
భద్రాయాశ్చహరేర్మధ్యే కదాచిత్పార్వణంవిధిం 2౯౮
- పుత్రఃకరోతిచేచ్ఛాద్ధం సర్వాశ్చపిత్రుదేవతాః
హరేఃపార్వచరాభూత్వా మోదం తేతస్యసన్నిధౌ॥ 2౯౯
- పురాకశ్చిద్విప్రబంధు దత్తనామాన్యశంసకః
బ్రహ్మహంగురువహోగోఘ్నః శిశుఘ్నో గురుతల్పగః॥ ౩౦౦
- పాతకానిహ్యసంఖ్యాని కోటిశ్చైవ్రాపాతకాన్
కృతవాన్ దుష్టసంసర్గాత్ చౌర్యహింసాపరాయణః॥ ౩౦౧
- ఏవంకాలేబహుగతే యమదూతామహాబలాః
గృహిత్యాతంయమపురేశు కుంభీపాకేక్షిపంతిచ॥ ౩౦౨
- తస్యపుత్రోద్విజవరో మహాభాగవతోత్తమః
పారమాత్మ్యంసమాగమ్య తుంగభద్రాతపేశుభే॥ ౩౦౩
- సావంత్సరీకంవిధివత్పితౄద్వష్కృతకర్మణః
కదాచిత్కృతవాన్ దేవిహరిధ్యానపరాయణః॥ ౩౦౪
- తత్తేత్రేశాద్ధకరణ విశేషాత్తత్పితాతదా
యమదూతాన్వినిర్ధూయ విష్ణులోకంప్రపద్యతే॥ ౩౦౫
- తుంగభద్రాతపేదేవి ప్రభావంశాద్ధకర్మణః
కల్పకోటిశ తేనాపి వక్తుంమమనశక్యతే॥ ౩౦౬
- సేవాఫలంప్రవక్ష్యామి శ్రుణుపర్వతపుత్రికే
సాక్షిదేవస్యతత్తేత్రే యనోఽక్షమితివణ్యాతే॥ ౩౦౭
- సేవైవమోక్షమిత్యాహుజ్ఞాన్ నినోబ్రహ్మవాదినః
సేవాయాశ్చసమోనాస్తి శ్రీశస్యజగతాంపతే॥ ౩౦౮

నమ్మాళ్వ నేతస్యగృహే భావనారాయణస్యచ
యావద్రజాంస్యత్పంతి తావత్సంత్యైహాఽరింప్రజేత్ ॥ ౫౦౯

జలనంప్రాక్షణ త్తస్మిన్నుద్ధితా భువిరేణవః
యావద్భూమావిలియ్యంతే తావద్భిశ్శీపతింప్రజేత్ ॥ ౫౧౦

గోమయేనచసంలిస్య రంగవల్లీకరోతియః
సాక్షీనారాయణగృహే సోమృతత్వంసమశ్నుతే ॥ ౫౧౧

అభిషేకజలందత్వా తులసీమాలికాంతథా
అన్నస్యపచనంకృత్వా కృత్వాశ్రీచందనంతదా ॥ ౫౧౨

పూజాకాలోపచారంచ హ్యర్చనంచశ్రియఃపతే
ధారణంచాతపత్రస్య చామరగ్రహణంతథా ॥ ౫౧౩

ధ్వజస్యగ్రహణంకృత్వా కరదీపికధారణం
శిబికావాహనంచాపి ధృత్వాతాంబూలపేటికాం ॥ ౫౧౪

కర్తవ్యధాద్విముక్తస్తు ప్రాప్నుతేపరమంపదం
ముముక్షుర్వాధాకామోవా యః కుర్యాద్విష్ణునేవనం ॥ ౫౧౫

విముక్తస్సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకంసగచ్ఛతి
కామాద్గోప్యాయథావిష్ణుం ప్రాప్నువంతినుభేనచ ॥ ౫౧౬

తథాయథాధిశోదేవి ప్రయయుస్సులభేనతు
క్షేత్రాణాముత్తమంక్షేత్రం పారమాత్మ్యమనుత్తమం ॥ ౫౧౭

అక్షేత్రస్యసమంనాస్తి పంచాశతోఽటిభూతతే
అక్షేత్రప్రభావంచ స్మరత్వంసర్వదాహృది ॥ ౫౧౮

నానుమాపంచక్షేత్రస్య స్మరణాత్పరమశ్నుతే
గోష్ఠీవనస్యమాహాత్మ్యం శ్లోకంచాధాంచభక్తితః ॥ ౫౧౯

పాదంవాప్యథాపాదంవా శ్రుణుయాద్యః పరేత్సదా
ససర్వబంధనిర్ముక్తో ప్రాప్నుయాద్విష్ణుమందిరం ౫౨౦

సత్యమేవమయాచోక్త మస్మిన్నధేనసంశయః
క్షేత్రస్యపారమాత్మ్యస్య మాహాత్మ్యం దేవితత్వతః ౫౨౧

వేదాగ్రణీశ్చబుగ్వేద స్తచ్చిరశ్చాపివర్ణ్యతే
సమాగచ్ఛత్పారమాత్మ్యం సర్వబంధవిమోచనం ౫౨౨

పఠతరంగగతైశ్చి హ్యమృతం తేనశాశ్వతం
పారమాత్మ్యస్యమాహాత్మ్యం వక్తారంయన్తుపూజయేత్ ౫౨౩

శ్రీధర స్తస్యసుప్రీతో శాశ్వతంస్వపదందదా
గోష్ఠీవనస్యమాహాత్మ్యం వక్తారంయోవమన్యతే ౫౨౪

శ్రోతృత్వఫలమప్రాప్య బధిరత్వంసమాప్యతి
గోష్ఠీవనస్యమహాత్మ్యే యశ్శంకాంకురుతేనరః ౫౨౫

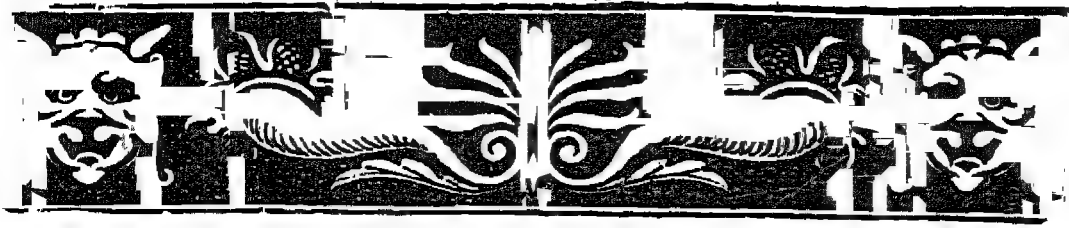
బ్రహ్మహత్యాకృతంపాపం సద్యఏవసమాప్నుయాత్
పాగమాత్మ్యస్యమాహాత్మ్యం యస్యవేశ్మనితిష్ఠతి ౫౨౬

భుక్త్వాభోగాననేకాంశ్చ దేహం తేహరిమాప్నుయాత్
గోష్ఠీవనస్యమాహాత్మ్యం లిఖత్వాకోశముత్తమం ౫౨౭

దద్యాద్బ్రాహ్మణవర్యాయ సవిష్ణుమధిగచ్ఛతి
పారమాత్మ్యస్యమాహాత్మ్యంస్మరత్ శృణ్వత్ పఠత్ లిఖత్ ౫౨౮

సర్వపాపా విధూయాశు హ్యవతంసోధిగచ్ఛతి ౫౨౯

ఇతి శ్రీగోష్ఠీవనమాహాత్మ్యే బ్రహ్మవైవర్తపురాణే
ఉమామహేశ్వరసంవాదే షష్ఠితమోధ్యాయః
శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీ గురుభ్యో నమః.

శ్రీ లక్ష్మీహయగ్రీవో విజయతేతరాం.

గోష్ఠీ వ న మా హా త్య ము.

ప్ర థ మా శ్వా స ము.

- శా. శ్రీశేషాద్రి కుదీచిఁబద్మజ సర స్తీరంబునందుంగ భ
ద్రాశైవాలినిచెంత స్వర్ణపురిఁ బద్మాభూమిసీలాయుతుం
డై శాంతాకృతితోడనిల్చి నిజభక్తానంద సంధాయయా
శ్రీశుండెప్పుడుఁబ్రోచు నిస్తులకృపాదృష్టి ప్రసారంబులన్. ౧
- మ. ధనహీనుల్ధనవంతు లజ్జలును విద్వాంసులకై తెవ్వార లేన్
దనప్రాణేశుని భక్తులైనఁ దనకున్సంభావ్యులేయంచుఁ బి
ల్వని పేరంటమొనర్చి వారలకుఁ గళ్యాణంబులన్సూర్చు శ్రీ
వనజాతాలయ ప్రోచునంతతము నిర్వాజానుకంపామతిన్. ౨
- మ. అనయంబున్దన తండ్రిచెంగటనె విద్యల్పేర్చి యన్నింటిలో
మొనగాడై తనసాటివేలుపులలో మోదంబుసంధిల్లఁ దం
డ్రిని నీవింకనటుండమంచని జగన్ని రాణమున్జేయు జీ
వనజాతాశ్రయఁడిచ్చుఁ గాతవిమల ప్రజ్ఞాయురారోగ్యముల్. ౩
- మ. కరమున్బెన్నిటి సృష్టికార్యమున స్కంకంజూచి యవ్వేళలన్
సరిగామాపనియంచు వీణీయపయిన్వాయించుచుం దంత్రులన్

సరసీజాసను సంతసంపాచు భాషాయోషయేవేళలన్
సరిగామాపని సాయమిచ్చుచు విశేషప్రజ్ఞగల్గించుతన్. ౪

మ. అపుడేనీకయినేను జచ్చిచెడిచేయంగల్గువిజ్ఞప్తి నాఁ
దపముంజేసి ఘటించుకొంటినిను నీదాక్షిణ్యమేమందు నీ
త్రిపథన్నెత్తిన నుంచికొంటివను గౌరిన్మోక్షి గంగాంబు ధౌ
తపదన్జేయు మహేశ్వరుండిడుత సత్సామాజ్యసౌభాగ్యముల్. ౫

చ. వసనము కుంభిచర్మమునివాసమనన్ బెదవల్లకాడు చూ
పసమముకుత్తు కన్విసముహారము పామిటులెక్కలేని పె
న్దొసవులు గల్గినన్మగఁడె తొయ్యలిదయ్యమటంచు నేర్పుచున్
బసవనిరౌతుమేన సగబాల్గొనుపార్వతి ప్రోచునిచ్చులున్. ౬

చ. తనదుకపోలయుగ్మమును దల్లియుఁదండ్రీయునొక్కమాత్ర ము
ద్దునుగొననెంచి పెన్మరుపుతోఁ దమమోములడాయఁజేయుఁజ
య్యనఁతనమోమువాంచి తనయమ్మకునయ్యకునప్రయత్న చుం
బనము ఘటింపఁజేయు గణపయ్య దొలంచుత్కవిఘ్న సంతతుల్. ౭

శా. వారాంరాశినిదాటి రావణపురి న్వాలాగ్నిచేఁగాల్చి నీ
తారామన్దని ముద్దుటంగరము నాధాత్రీజకర్పించి చూ
డారత్నమును స్వామికిచ్చి యుపకంతంబందుసాష్టాంగ మిం
పారంజేసి కృతార్థుడైన హనుమంతయ్య న్మదిగ్గెనెల్చెదన్. ౮

క. శ్రీసహితుని పట్టాస్త్రుని
వాసుని సధరాపురాన్వ యాబ్ధివిధున్
ధీసురగురు సమునస్త
ద్యాసురగురుఁదలఁతు శ్రేనివాసాచార్యున్. ౯

గీ. లక్ష్మభావమ్ముచేనాది లాక్షణిక వ
తంససత్కవి వర్యపదమ్ముల ని
రమ్మునుంచి యలక్ష్మభావమ్ముచేఁ బ
దమ్ములుంచెదఁగుకవిశిరమ్ములందు. ౧౦

వ. ఇట్లు శిష్టాచారాను సరణంబున విశిష్టేష్టదేవతా నమస్కరణం
బును గురుపూజ్య పాదనం స్తరణంబును, సుకవిబహుకరణంబును, గుక
వి నిరాకరణంబునొనర్చి. ౧౧

క. శ్రీలక్ష్మ్యలింగుతునకు
ఫాలాక్షముఖామరేడ్యపదునకుఁదుల నీ
మాలాలంకృత గళునకు
లీలావిభావహృత నిలింపరిపునకుఁ. ౧౨

క. పద్మాపద్మజనుత పద
పద్మనకున్నిమ్మ గాధిపతిపద్మనకుఁ
పద్మరి తుల్యముఖునకుఁ
బత్మాప్తసహస్రకోటి భాపూర్ణునకుఁ. ౧౩

క. శ్రీపారమాత్మవాసున
కాపద్బాంధవున కజనకాశ్రితజన దు
స్తాపాపహునకు హయముఖ
రూపాభిన్నునకు భావరూపయుతునకుఁ. ౧౪

వ. సమర్పణంబుగా నాయొనర్పంబూనినగోష్ఠీవన మాహాత్మ్యంబును
పుణ్య తమప్రబంధమ్మునకుఁ గథాక్రమంబెట్టిదనిన. ౧౫

క. శ్రీక్షీరవార్ధి మందిర
సాక్షీశ్వర భావదేవసజ్జనసుమనో
వృక్షాది సకరశీత క
రాక్షాక్షీరాబ్ధిజాసమాశ్రితవక్షా. ౧౬

గీ. అవధరింపుముదేవ మహానుభావ
పుణ్యతమమైన నైమిషారణ్య మందు
శౌనకాది మహామునుల్పులుపు సత్ర
యాగమునుజూడ సూతాఖ్యుఁడగుదెంచె. ౧౭

క. వచ్చిన సూతున్గనుఁగొని

చెచ్చరఁబూజించి మానిశేఖరులంతఁ

హెచ్చిన యనురాగము మది

నచ్చుపడఁగనిట్లుబల్కి రాతనితోడఁ.

౧౮

సీ. వినినారమిఁతకు వీనులవిందుగ శ్రీరంగధామునిక్షేత్ర మహిమ

శ్రీవేంకటాచలక్షేత్రమాహాత్మ్యంబుతుంగభద్రదానదీతుంగమహిమ

శ్రీనివాసుని సుప్రసిద్ధ మహాత్మ్యంబుఁ దదితరక్షేత్రచిత్రప్రభావ

మమలకథాఖ్యాత యతిపూతయోసూత మాకుమీరు వచింప

మాదుభవము.

తే. లెల్లఁబొందె గృతార్థత యిచటికిపుడు

తామువిచ్చేయుటంజేసి తవిలెమనము

లింకగోష్ఠీవన మహాత్మ్యమెల్ల వినఁగ

దానివచియింపరే తపోధనశశాంక.

౧౯

క. అనిశౌనకాది మునివరు

లనుటయు సూతుండు ప్రవిమలాఖ్యాతుం డి

ట్లనిచెప్పఁదొడఁగె మధుర

స్వనభరితాలాప విశదసంభ్రమసరణిఁ.

౨౦

చ. మునివరులార మూరజితభూధర శృంగమునందుఁ బూర్వమం

దనఘుఁ బురప్రదాహినిటలాక్షుని లోకహితప్రమోదయశా

జననిభవాని మీరడుగు సత్కథనే వివరింపఁగోరగా

ఘనుఁ డపుడానతిచ్చెఁ దనకాంతకుఁ జారుతరోక్తివైఖరిఁ. ౨౧

గీ. గోప్యములలోన మిక్కిలిగోప్యమెద్ది

పరమమెయ్యది పాపసంహరణమెద్ది

యట్టిగోష్ఠీవన మహాత్మ్యమయ్యలార

వినుఁడుమీరెల్ల రేకాగ్రతనువచింతు.

౨౨

శా. దేవాధీశత్రిలోకనాథ శివయంతే బ్రేమవాక్కుచ్చితీ
వావిశ్వేశురమేశుక్షేత్రకథ లాహ్లాదుబుగానింత ము
న్నేవింటిక హరివాసమున్నరమమున్నిత్యంబునొనట్టి గో
ష్ఠీవన్యత్తమ సత్కథాశ్రవణమాసింతు స్తనోనాయకా. ౨౩

గీ. తుంగభద్రదాఫలంబు నాతోడఁదాము
చెప్పువేళను దత్తీరసీమగోష్ఠి
వనముగలదంచుఁజెప్పురే ప్రజలమోక్ష
సిద్ధికై సెలవిడుఁడు తత్తేత్రమహిమ. ౨౪

క. అనిపార్వతి యడుగంగాఁ
బెనఁగొను హవఁమునఁబలికెఁ బ్రియుఁడునరోజా
ననయెల్లగోప్యముల క
న్నను గోప్యతరంబు పావనంబుఁ బరంబుఁ. ౨౫

ఉ. మానినిగోష్ఠినాఁ బరఁగుమాధవుక్షేత్రము తత్ప్రభావమా
హా, నుడువంగఁబూర్ణముగ నబ్దశతంబును జాలదందుచే
నేనువచింతుఁగ్లుప్తముగ నీవు వినందలపోసితేని నెం
దేని స్థలప్రభావములొకింతయు విన్ననుబుణ్యామేకదా. ౨౬

సీ. ప్రాగంబునిధికినిఁ బశ్చిమదిశయందు
నాటుకొనులదూర మందఁడుంగ
భద్రదానదీతట భాగంబునందున
యోజనద్వయ సీమనొప్పుమీఁజీ
చెలఁగుగోష్ఠీవన త్క్షేత్రంబుప్రత్యక్ష
మై హరి లక్ష్మితో నందునిలుచు
నారాయణాభిఖ్య; నలినసంభవముఖ్య
దేవత ల్లునులు సందీప్తమతులు

గీ. నిలిచియందున సేవింతు జలజనయను
దన్నదీతర యోజనద్వయ విశాల

సీమ నారాయణమయమై చెలఁగుచుండు
చెలియ వింటివె తత్త్వేత్రసీమమహిమ.

౨౬

గీ. రమణి ! యందుండిన చరాచరంబులెల్ల
శంఖచక్రగదాసంజ్ఞఁ జక్కఁదాల్చి
ప్రతిభ నారాయణస్వరూపంబుఁబొంది
బ్రతుకుచుండును నయనపర్వంబుగొలిపి.

౨౮

గీ. అధముఁడైనను బహుపాపియైనఁగాని
మరణమా యోజనద్వయ మధ్యమందు
బొందునెవ్వఁడు సామీప్య ముక్తిఁబొందు
వాఁడు తప్పదు తప్పదీపలుకునమ్మా.

౨౯

క. ఏనరుఁడా త్తేత్రంబును
గానంగానోచుకొనునొ కర్మఫలముగా
నానరుఁడు పునజన్మముఁ
బూనండతిపతితుఁడేని భూలోకమునకా.

30

క. ఉదయమునలేచి యెవ్వఁడు
మదిస్త రియించెడునొ గోష్ఠీమహిమనువాఁడో
మదిరాక్షి యమునిఁజూడఁడు
విదితంబుగఁ బిదప బ్రహ్మవిదుఁడగుఁజుమ్మా.

31

గీ. హీనజాతుఁడైన నేఁబోదుగోష్ఠీవ
నంబుఁజూడనని మనంబునందు
నొక్కసారిమనుజుఁ డూహింపఁగాఁజూచి
యతి వివణవదనుఁడగును యముఁడు.

32

గీ. తుంగభద్రలోనఁ దోయంబులాడుట
విష్ణుదృష్టిఫలము వేడ్కఁగనుట
గోష్ఠీవనమునందుఁ గొన్నాళ్లునిలుచుట
రమణి ! విష్ణునన్ని ధానమొసగు.

33

గీ. అవని నాక్షేత్రమునకుఁ దోడై నదొండు
లేదు లేదుభవాని, యాలించినము
మదియె నైకుంతమనఁజెల్లు మదినిసంశ
యంబుఁబొందకు నామాటకడ్డులేదు.

38

చ. అవని వెలుంగు క్షేత్రముల నన్నిటి దశఁ నమున్నొనర్చి మా
నవవరుఁడెంత పుణ్యమును నాతిరొ, పొందునొ యంతపుణ్య వై
భవమునుఁబొందు నీహరినివాసము గోష్ఠివనంబుఁజేరి చ
క్షువులకు విందొనర్చిన యకుంతవైష్ణవ భక్తుఁడిమ్మహి. 39

క. అన్నిటిక్షేత్రంబులలో
నున్న హరింగాంచిమనుజుఁ డొందునొయంతల్
పున్నెములనుసంతలె య
భ్యున్నతిఁబొందెడును నిందుమూర్తినిఁ గనుచో.

39

గీ. సర్వతీర్థంబులంగున స్నానమాడి
మనుజుఁడెట్టిఫలంబును గనునొయట్టి
ఫలమునేపొందెడును దుంగభద్రలోన
మజ్జనంబాడు నరుఁడు సమగ్రమతిని.

32

గీ. పరిమమాక్షేత్రమహిమంబు వాగతీత
మజముఖసురాళికిని మనుజులకెడఁద
స్థరణసేయంగనైన నశక్యమగును
పద్మపత్ర విశాలవిభాసినేత్ర.

35

క. ఏమనిచెప్పుదునీతో
నోముఖజితచంద్రబింబ, యుత్తమమా గో
ష్ఠీమహిమదశఁ నంబున
నే ముక్తిఘటిల్లు జనుల కిమ్మహిలోన.

36

గీ. నేనుజెప్పెదముందుగా నీకు శౌరి
మోక్షకారణసాధనమునకు గోష్ఠి

వనమునకుఁ దుల్యమెందును గనముమనము
సత్యమిది సత్యమిది పునస్సత్యమిదియె

౪

సీ. అనవిని పార్వతి యామీదశివునిని
బ్రాణేశ, సర్వలోకావనుండ
భవ్యమానేత త్పభావంబునీరీతి
నెవరిచేద తమై యెసఁగెఁబూర్వ
మెందుచేనింత యహీనకీర్తినిఁబొందె
నెట్లుసంభవమయ్యె నిట్టిమహిమ
గోష్ఠీవనాఖ్య చేకూరె నెట్లులదీని
కెన్ని నామంబులు చెన్నుమీఱు

గీ. నేలనివసించుఁ బ్రియతోట నిందిరామ
నోహరుండందు నాకు ననూనకరుణ
నానతీయరె యిపుడు సమగ్రముగను
నంచుఁ గలకంఠకంఠియై యడిగె శివుని.

౪౦

సీ. వృష్ట్యాదియందున శ్రీహరినాభి ప్ర
దేశభాగంబున దివ్యమైన
బంగారుకమలంబు ప్రభవిం చెనందున
బ్రభవించె బ్రహ్మ విభాసమానుఁ
డగుచునామీదఁ బద్మాసనసీనుఁడై
యేదికతకవ్యంబు యిందునాక
టంచు జింతాపరీతాత్ముఁడై యుండంగ
హరి యదృశ్యునిగతి నజునితోడ

గీ. గర్భభూమిఁదపంబు వేగంబుసలుపు
మంచుఁబలికెను దాని నాలించియజుఁడు
నీటిపైఁదేలుచున్నట్టి నేలఁజొచ్చె
సత్తపఃకర్త సిద్ధిని సంగ్రహింప.

౪౧

(2)

ప్రథమాశ్వాసము.

గీ. నా మనఃఫలకంబున స్వామియెచట
బ్రతిఫలించునో యచటఁ దపంబొనర్తున్
ననుచునాపద్మసంభవుఁ డవనియెల్ల
సంచరింపంగఁ దొడఁగె విశాలమతిని.

౪౩

గీ. ఇట్లు చరియింపుచుండంగ నింకిపోయె
భూమియందున్న నీర మబ్బరముగాఁగ
నుఱియునచ్చోటఁదోఁచె నచ్చేరువుగాఁగ
సాగరంబులు తత్పద్మసంభవునకు.

౪౪

గీ. పూర్వవార్ధికిఁ బశ్చిమంబునను గ్రోశ
పట్కపరిమిత దూరమాస్థలమునొందుఁ
జేరువేళకు బ్రహ్మహృత్స్థిమవెలిఁగె
దివ్యతేజంబు రవికోటిదీప్తిసమము.

౪౫

సీ. బహుకోటిసూర్యాగ్ని పార్వణచంద్రులవలె
దివ్యవర్చస్సుగలుగువాఁడు
సర్వత్రస్వప్రకాశమువెల్ల నెల్లెడభాస
మానుండయి పరఁగువాఁడు
నానందుఁడచ్యుతుఁ డాధ్యుఁడై తత్తేత్రమధ్యంబు
నందునమలయువాఁడు
సరసిజాక్షుఁడు శంఖచక్రగదాధారి శ్రీవత్స
మురముపైఁ జెలఁగువాఁడు.

గీ. నాయతచతుర్భుజుండు శ్రీహరియుదార
పద్మసంభవగోష్ఠీ సుభాషితైక
హర్షవారిధినోలాడ నభిలషించి
యజమనఃపీఠిఁ బ్రత్యక్షమయ్యెనంత.

౪౬

చ. జలజజుఁడిట్లు హృన్నయనసాధనతన్ హరినవ్యయున్ల స
జలజదళాక్షుఁగాంచి మదినంతసముందుచు క్షేత్రపాలకుఁ

దలచి నమస్కరించి భవతారకము త్తమ మద్వితీయమీ
స్థలము చరాచరాత్తక రసావలయంబుననంచు నెంచుచున్. ౪౭

చ. అరయఁగఁజేతదశకన మహాత్వముచేత నె ముక్తినిచ్చు నీ
శ్వరుఁడు సమస్తపాపములఁ జక్కనడంచుచు ధ్యానయోగమున్
నరులకుఁ గూర్చునందువలనన్ హరిరూపముదాల్చి భక్తుల
క్షరమగుమోక్షమున్ బ్రతియుగంబునఁ బొందుదురింతనిక్కమే

గీ. అఘవినాశన చణతథర్థార్థకామ
దాననైపుణిముక్తిసంధానగరిమ
మమలమైవెల్లు గోష్ఠీవనమునఁగల్గు
నుత్తమాంకంబులంచు నేనూహగొనెద.

౪౮

క, స్పష్టముగనిట్లు మానస
దృష్టిన్నిర్ధారణంబు తేజరిలంగా
నష్టాక్షరీమనూక్తిని
స్పష్టతపంబును బానర్చెసమధిక భక్తిన్.

౫౦

గీ. శంఖచక్రగదాధరు సరసిజాక్షు
హరిని మనమందునిల్పి యష్టాక్షరీ మ
నువుజపించుచు నూర్వేలనూర్లసార్లు
జపమొనర్చెను సరసిజసంభవుండు.

౫౧

నీ. భగవంతుఁడును మనోభవకోటిసుందరుండతి
దీప్యమానుండు నబ్జశంఖ
చక్రగదాన్వితచారు చతుర్భుజుండ మల
పీతాంబరుం డచ్యుతుండు
పనమాలికోల్ల సద్వక్షస్థులుండును శ్రీవత్స
చిహ్నుండు శ్రీధరుండు
నవ్యకిరీటకుండల ధారిచందన చర్చితాంగుఁడు
విభూషణ విరాజి.

గీ. హారనూపురకటి సూత్రధారిబ్రహ్మ
సూత్రధారియుఁ బరమపవిత్రమూర్తి
వైనతేయునధిష్ఠించి పరమగోష్ఠి
వనమునందున సస్థితవదనుడగుచు

గీ. ౨

సీ. స్వర్ణభూషణరాజ సమలంకృతానర్ఘ్య
చామరానిలములు సందడింప
శ్రీభూమిసీలా కుశేశయనేత్రలు
నిత్యముక్తులతోడ నియతిఁగొలువ
అందమాభక్తితో నందనునందాదు
లొకవంకజోహారు లొసఁగుచుండఁ
గొమరొప్పగుముదాక్ష కుముదాదికాసంఖ్య
భక్తోత్తములువెంట బలసికొలువఁ

తే. బరముఁడు సనాతనుఁడు పరబ్రహ్మమూర్తి
విశ్వపతి విశ్వహేతువు విశ్వమయుఁడు
పద్మసంభవునకుఁ బురోభాగమందుఁ
గనులవిందుదలిరప సాక్షాత్కరించె.

గీ. 3

ఉ. కాంచీయటుల్ రమేశునవ కంజదళాక్షుని దేవదేవురో
మాంచితగాత్రుడై ప్రణమితాంగుఁడునై భువిదండమట్లు రె
ట్టించి నమస్కరించుచు ఘటించిప్రదక్షిణముల్ మఱి మఱి
గాంచనగభూఁడిట్లు స్తవనంబొనరించె లలాటహస్తాడై. గీ. ౪

సీ. పరమేశుఁడు ననన్తపరమశక్తియుఁ బరబ్రహ్మయు
నగు నీకువందనంబు
జానతముండును సచ్చిదానందమయుండునా
నీకునాదండమయ్య
వాచ్యుండు మఱియు నవాచ్యుండు నిర్విశేషుఁడు
శేషుడగు నీకు శుద్ధవినతి

వద్రూపియు నరూపిసగుణుండు నిర్గుణుండగు
నీకునాదు సాష్టాంగమయ్య.

గీ. శశ్వదానందమయుఁడును సత్స్వరూపుఁ
డమలచిత్తయుఁడ తులనహాసమూర్థ
బాహుయుక్తుఁడు దశశతపానయుతుఁడు
విశ్వచతుండవగునీకు వేయునతులు.

౧౪

నీ. విశ్వరూపుండును విశ్వాధిపతి యచ్యుతుండును
నిర్వికారుండునా త
నాధుండు లక్ష్మీసనాధుండు సద్భక్తకామ్య
ప్రదాయి లోకప్రభుండు
లోకరక్షణసుశీలుఁడు శేషపర్యంకశాయి
యువనమాలి సర్వశక్తి
వాత్సల్యగుణుఁడును వాసుదేవుండును శ్రీభూమి
నీలాప్రసేవితుండు.

గీ. శంఖచక్రగదాపద్మ సహితుఁడతుల
దుష్టసంహారి యాశ్రితశిష్టపారి
జాతమును దివ్యభూషణ సంస్కృతంగుఁ
డై వెలింగెడునీకు జోహారులండ్రి.

౧౬

గీ. సులభుఁడు నుగమ్యుఁడును దివ్యశోభనుండు
సగ్వరాంబరధారియుఁ జందనైక
లిప్తదేహుండు రుచిరసందీప్తతనుఁడు
ఘనుఁడునొనీకు నానమస్కారమిదియె.

౧౭

క. శరణాగతుఁడను బుత్రుఁడఁ
బరులను నేవింపఁ బాహిపాహివరజ గ
త్పరణుఁడనీవేగతియని
సరసిజసంభవుఁడు స్తవముసలువుచు నిట్టుల్.

౧౮

గీ. శ్రీధరుని సన్నిధానంబుచేరి మాన
ముద్రదాల్చెను నంత నామురహారుండు
వత్సలతఁబూని తనపాణిపల్లవముల
మేనునిమిరెను దత్పద్మయోనికపుడు.

౧౯

గీ. అభగజలఁబోలు వాక్యముల వత్స
పద్మసంభవ నీతపోభారమునకుఁ
బరమ సంతోషమొందితిఁ బదవిసీయఁ
దలఁచితినటంచుఁ బలికెమాధవుఁడు పిదప,

౨౦

గీ. అబ్జజడ; నీకొనంగెద నాధిపత్య
మింకబ్రహ్మాండమునకెల్ల నిచ్చవచ్చి
నట్లుసృజియింపు పుత్రుని నవలజనుల
మఱియు సచరాచరంబు నేర్పరియనంగ.

౨౧

క. నీయందు నాదుతేజము
నోయజ, యుంచెదనుగొంతయొనరుతునీకున్
సాయంబును వేదములు ను
దాయతనిశ్వాసమారుతావళిఁ బుట్టెన్.

౨౨

క. వేదంబుల నొసఁగెదనా
మోదంబునవానిఁగొనుమా బుద్ధిప్రతిభన్
వేదోక్తం బెటులటువలెఁ
గాదనక చరింపవయ్య కమలప్రభవా.

౨౩

గీ. దేవదేవ, హరీ, జగద్వివరక్ష
నేనుదలఁదాల్చి భవదాజ్ఞాసీవుపల్కు
పలుకుల శిలాక్షరంబుగ సలుపువాఁడ
సనుచు నాబ్రహ్మయట్టుల మనవిచేసె.

౨౪

చ. హరి, భవదాజ్ఞాభూమివలయంబుఁ జరింపమదీయబుద్ధియే
యిరవుననైన శుద్ధినినొకింతయుఁ బొందమికిన్ జలించియీ

పరమవనంబుఁజేరఁగ నె పావనతన్విలసిల్లుఁ జూచినే
నరుసమునొందినాఁడఁ జతురాగమకారక, భక్తతారకా. ౬౫

ఉ. కాంచితి నీస్వరూపమును గన్నులవిందుగ నిందునందుచే
నెంచితిజ్జేత్రకారణ తదీయమహత్త్వముల నివనంగ నే
నంచిత సత్కృపామతిని నాద్యులు తామువచింతురేని యు
న్నించి యనుగ్రహింపరె గణింపరెనాదగుకోర్కి మాధవా. ౬౬

వ. అనుచు నలువచూలియనుడు వెన్నుండిట్లనియె. ౬౭

క. శ్రీశారదవారిజ రజ
నీశాంబుజతారహార హిమభూధర సం
కాశాచ్ఛశరీరాక మ
లేశాహయవదన భారతీశాదినుతా ౬౮

క. తనయావిను మీజ్జేత్రపు
ఘనతన్వచియింతు దీనిగణాయుగమునం
జొనుపుకొను మనుజులందఱి
కనవరతమునాదుచెంత నావాసమగున్ ౬౯

నీ. ఘనభూతపంచకమ్ము నొనర్చియీకర్మభువి.
బుణ్యతమమైన భూమియందుఁ
గావురంబుండి నన్గనుగొన్న మాత్రాననెల్ల
వారికి ముత్తినిత్తునంచు
సంకల్పమొండు నాకంకురించెను దొల్లియట్టి
పుణ్యజ్జేత్రమైననేల
యిదియె లచ్చికినాకు నింపయ్యెఁగాన నీచోటికా-
పైతినే నాటఁగోలె.

గీ. అందుచేనిట సచ్చిదానందమయుఁడు
దివ్యతేజోమయుఁడు సర్వదేవమయుఁడు

నగుపరబ్రహ్మ నీచి తమందుఁదోచె
నింకనీక్షేత్ర భావినుహిమ వచింతు.

20

క. వినుమిది పరమాత్మమయం
బనఘాయటుగానఁ బారమాత్మ్యంబనుచున్
మనగోష్ఠిచేత గోష్ఠి
వనమనుచున్ రెండుపేళ్లఁ బరఁగుచునుండున్.

21

క. చిరకాలముగానే త
ద్వరపుణ్యక్షేత్రమధ్యభాగమునఁగా
పురముందుందిరముగ ని
వ్వరిముంటినిఁబోలు సూక్ష్మభారూపముతోన్.

22

ఉ. వారిజగర్భ నన్దననపారగుణోత్తరుఁడత్రిజాహ్నవీ
తీరమునందు నిశ్చలమతిందపము న్బొనరించునింకనా
ధీరుఁడొనర్చునట్టి వినుతిన్వినియాతనికేను నన్నుఁగ
న్నారఁగఁజూపకున్న జగమందువినిందుఁడనౌదుఁగావునన్.

23

క. నేమముగా స్వాయంభువ
నామకమన్వన్తరంబు నన్వతయుగ మం
దే మొదటినాఁటి ప్రౌద్ధున
నే మునికిన్దర్శనంబు నిచ్చెదఁగాళిన్.

24

చ. అదిమొదలార్దురౌ మనువులంతము నొందినదాఁక యాపురిన్
ముదముననుండి యేడవమనుప్రభుకాలమునందు నిర్వదె
న్మిదవకృతంబునందుఁ బయనించెదనే నొకభక్తుఁడైన భూ
త్రిదశుని సాక్షివాదమొనరింపఁగ నిచ్చటికబ్జసంభవా.

25

గీ. ఆదినంబాదినాకు బ్రహ్మాండనాశ
మాదనుక చెల్లు సాక్షి నారాయణాఖ్య
ఘనతనీక్షేత్ర మస్మదాకారమగుట
నాంధ్రదేశంబటంచు బ్రఖ్యాతిఁగాంచు.

26

నీ. మద్బాహువునను జన్మమునొందునీ తుంగభద్ర
 నీకొలనులోపల మునింగి
 యబ్ధి కేగుచునుండు నదిమొదల్నీ సరోవరము
 లోపల మున్గువారు ముక్తిఁ
 జేరుచుందురు దీనితీరమందు వసించునన్నుఁ
 గాంచుచుభక్తి నమ్ములైన
 పాపాత్ములును ముక్తభావమొందుదురే తదీయ
 స్తృతిస్పృశన్ నేక్షణముల.

గీ. నమరులకునైన నబ్జనియస్మదీక్ష
 ణంబు నీతుంగభద్రఁ దానంబుమఱియు
 త్కేత్రసంస్పృశన్సంబను నీత్రయంబు
 గల్గుపాపులకును ముక్తిగల్గునిజము.

22

క. క్రిమికీటకాది జీవులుఁ
 గుమతులుఁ బాతకులు హీనకులజులు నేత
 ద్విమలక్షేత్ర పవనగం
 ధముసోకిన మాత్రముక్త తన్మాంతురిలన్.

23

ఉ. ఇట్టులనన్నుఁగాంచు నరులెల్లరకుందగు ముత్తిబిచ్చమున్
 బెట్టుచు వారువీరనెడు భేదమొకింతయులేక యిచ్చటన్
 గట్టిగనుండు నీబ్రతుకుకాలము సెల్లినదాఁకయంతనా
 పట్టునకేగి యచ్చట నివాసమొనర్చెద నబ్జసంభవా.

24

చ. అనిహరి కన్నుచాటయిననంతటఁ బంకజసంభవుండు నె
 మ్మనమతి విస్మయాంబునిధి మగ్నముకాన్ సరసీతటంబునన్
 గనెనుక హోమవేదినటఁగా న్తిల సన్మణిపీఠమందుఁబైఁ
 బ్రణవసుకర్ణికోల్లసిత బాలదివాకర తుల్యపద్మమున్.

25

గీ. ఆసరోజప్రణవ కణిన్కాన్తరమున
 రవినవర్ణంబుఁ దమనఃపరంబు స్వప్ర

- భాప్రకాశంబు మఱియు నీవారశూక
సూక్ష్మరూపంబు బ్రహ్మంబుఁ జూచెనజుఁడు. ౫౦
- క. పూజించియతని పదసీ
రేజములకు మ్రొక్కులిడివిరించుఁడు మోద
భ్రాజితుడై పొగడుచునా
తేజము గూర్చుండఁ గొలనితీరమునందున్. ౫౧
- ఉ. ఇందునమూఁడుకోట్లపయినేబదిలక్షలు తీర్థసంతతుల్
పొందుగ సప్తసాగరములుంజెలువైందుచునుండుదీవిలో
నందిగి తానమాడెడుజనములు ముక్తినిఁగాంతురింకఁ బి
ల్వందగు నీసరోవరము బ్రహ్మసరోవరమంచు నిర్ధరన్. ౫౩
- క. దీనింగాంచిన ముక్తియు
దీనింగయినంట విష్ణుదేవుగృహమిటన్
స్నానంబున సారూప్యము
పానమునఁగల్గునెక్య పదవినరులకున్. ౫౪
- క. అనియిట్టులీ సరోవర
మునకీవరముల నొసంగి ముదితాత్ముండై
వననిధితనయేశుని యా
జ్ఞనుగొనిచ నె బమ్మతనదు సదనంబునకున్. ౫౫
- గీ. దేవదేవవిరూపాక్ష దీనరక్ష
శ్రీరమాధవుడట్లు గోష్ఠీవనమున
సాక్షివాదమ్ము నెవరిపక్షమునఁ జలిపె
నేమికతముననో తెల్పవేమహాత్మ. ౫౬
- క. అనవుడు హరుఁడిట్లనుఁ దన
వనితకు ,, నీసంశయంబు వాపెదవినుము
న్వనజోదరునాద్య దినం
బున స్వాయంభువునివేళ మొదటికృతమునన్. ౫౭

క. తొలిపాదమ్మునఁ గాశిన్

నలువకొమరుడైన యత్రినామకముని ని

శ్చలశుద్ధమనస్కుండై

నిలిచెం దపమాచరించు నిష్ఠదలిర్పన్.

౫౮

నీ. మండువేనవిలోననుండుఁ బంచాగ్నిమధ్యమునఁ

బ్రావృట్కాలమందు బయల

శిశిరకాలమునందు శీతనీరములోననుండి

యాహారమ్ము నుజ్జగించిఁ

వాతాశనుండొచు వనుధప్పెనొక కాలనిలిచి

నిశ్చలకాష్ఠతు లితుండొచు

శంఖచక్రగదాబ్జ శార్ఙ్గభాసురపాణి

యాకారమేశుని చిత్తమందునిల్పి

గీ. అనిలరోధమ్మునర్చి యష్టాక్షరాఖ్య

మంగ్రత జాపకుండొచుసమాధిలోన

నత్రిముని నిల్చియప్తసహస్ర వత్స

గమ్ములతిఘోరమైన తపమ్మునర్చె.

౫౯

ఉ. అమ్మనికుంజరుండు తపమట్లొనరించుచు నుండవాని శ్రీ

షణ్ముననుండి భీకరతరమ్ముగు ధూమములేచి సర్వలో

కమ్ములునిండ ఘోరభయకంపితులై సురలు న్మునీంద్రులున్

బమ్మను “నీవుమాకు శరణమ్మువుకమ్మ” ని వేడిరంతటన్ ౯౦

గీ. బ్రహ్మదేవుడు తనప్రభావమ్ముచేత

వారిభయకారణ మెఱింగి వనజనాభుఁ

దక్కి యన్యులుగాపాడ దక్షులెవరు

గలరటంచును వారలఁగలయఁజూచి.

౯౧

ఉ. ఆవనజాతసంభవుడు నాసురమానులతోడఁగూడి గో

ష్ఠీవనవాసియా హరినిజేరి “పరాత్పర, దీనరక్ష, భ

క్రావనబద్ధదీక్ష, కరుణాంబునిధీ, శరణం" చుభక్తి స
ద్భావముతోడ సన్నతులభంగురవృత్తినొనర్చి యిట్లనున్. ౯౨

మ. కరుణాభీమును నీవుచెప్పితివె "యాత్మాయందుస్వాయంభువా
స్తరమందాకృతితోడ నిల్పెదనుబుత్రా" యంచునాతోడనా
తరుణంబిప్పుడువచ్చె నత్రముని చిత్తస్థైర్యమొప్పారనీ

కరుణన్తోరి పొనర్చుచుండె దవముగ్రంబొగతిన్గానిలో. ౯౩

ఉ. ఆమహానీయు మస్తకమునం దుదయించిన ధూమస్తతుల్
మామకథా మమాదిగ సమస్తజగమ్ములఁ జూట్టెనింక నీ
వామునిరాజ చంద్రమున కత్రిమహాషిఁకిఁ దోచితావకో
ద్దామకృపానుధన్యునినిఁ దన్పనిచో జగమెల్లమగ్గెడున్. ౯౪

క. కావుననీ భూతలమున
కీ విప్రుడరుదెంచి తాపసేశ్వరునత్రన్
గావుమువరము లొసంగుచుఁ
బావనగుణధామ భక్తభయహరనామా.

౯౫

క. వనజాక్షావిను మార్పురు
మనువులు గడతేటువఱకు మానితముగఁగా
శినినిల్చి మగుడనీవీ
వనమునకేతెంతు సాక్షి వాదమొనర్పన్.

౯౬

గీ. తల్లివెంబడియెటుల వత్సముసాగు
నటులనే భక్తవర్గముననుగమింతు
ననుచుఁ బ్రతిననుబట్టితి వందుచేతఁ
దలఁచితివి భక్తుసాక్షి వాదమొనర్ప.

౯౭

క. అనుచుస్వన జోదరుడఁతి
వినయముగదురంగనిట్లు విన్నపమొనరిం

చినవిని శ్రీహరిసురలకుఁ

దనరూపముఁ జూపువాంఛతద్దయుఁగల్గెన్.

౯౮

క. శ్రీభూతభావనుండ పు

డేభూస్థలికరుగుదెంచి యెంతయుఁ బ్రీతిన్

శోభిల్లుచుఁదోఁచెను దన

స్వాభావికరూపమునను బ్రహ్మాదులకున్.

౯౯

సీ. కోటిసూర్య ప్రభాధాటితోడననంతమన్మ

ధాధికరూపమహిమతోడ

నాతాపితస్వర్ణ పీతాంబరముతోడ దివ్య

భూషణరాజదీప్తితోడ

గమలావిభాసివక్షః కవాటముతోడ భాసురమ్మగు

కౌస్తుభముతోడ

దివ్యచందన లిప్తదేహసంపదతోడ రాజి

తచ్ఛత్రభారముతోడ.

గీ. జయజయధ్వని పుష్పవక్షములతోడ

బ్రహ్మముఖసర్వసురముని ప్రతతితోడఁ

జేలఁగిదుందుభి నాదముల్పెలఁగుచుండఁ

గదలెహరి కాశికిని విహంగమునెక్కి.

౧౦౦

ఉ. శ్రీనిలయుండు కాశిఁగయిసేసినమాధి నివిష్టసంతత

ధ్యానని మీలితాక్షుండగు నశ్రీఁగనుంగొని మ్రోలనిల్వనా

మానియునాత్మ హృజ్జలజమధ్యమునన్మృదుగాంచు రూపమున్

గానక విస్మితుండగుచుఁగన్న గవన్విరియించి ముందరన్ ౧౦౧

సీ. భాస్వత్సహస్రప్రభావి రాజితుఁగోటి కందర్ప

సుందరాకారు నతుల

దివ్యరత్న కిరీట దీప్యమానశిరస్కు మకర

కుండల భాసమానకణుక

శ్రీవత్సకౌస్తుభ శ్రీసమంచితవత్సు
వైజయంతీస్రగ్వీ భాసికంఠు
దిప్యపీతాంబరోద్దీపితాధః కాయుమణి
నూపురవిరాజ మానపాదు

గీ. శంఖచక్రగదాబ్జ సంసక్తహస్త
ననఘననుపము లక్ష్మీశునాదిదేవు
సచ్చిదానందమయు భక్తసమితివంద్యుఁ
బ్రతివాహనుగాంచెనా యతిమాని ౧౦౨

క. హరినిఁగనుంగొనుచు నిరం
తరగళదానంద బాష్పనయనుండుమునీ
శ్వరుఁడుపులకాంకితుండై
ధరపైసాష్టాంగనతి విధానమొనర్చెన్ ౧౦౩

క. వ్యక్తావ్యక్తా తీతా
భక్తజనహృదబ్జసక్త పదజలజాతా
నక్తంచరాసు హరణా
నూక్తిప్రతిపాద్యవార్ధి జోర్వీరమణా ౧౦౪

స్రగ్వీణీ. పంకజాతేక్షణ భక్తసంరక్షణ
శంకరా దిస్తుతాసర్వహృత్సంస్థితా
అంకహీనోడు నాథాతిరమ్యాననా
వేంకటాద్రీశ్వరా విశ్వరూపరా ౧౦౫

గద్య. ఇదిశ్రీహయగ్రీవకరుణాపాత్ర కృష్ణాచార్యపాత్ర వేదవ్యాసాచార్య
పుత్రన్యాయశాస్త్రప్రవీణసంగీతకళాపారీణ భాలసరస్వతీబిరుద్రభాజ
మాన శతావధానాశుకవితా విరాజమాన సకల విద్వద్విధేయ
కాశీకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యంబునం
బ్రథమాశ్వాసము సంపూర్ణము. ౧౦౬

ద్వితీయాశ్వాసము.

క. శ్రీరామాధవ, శతసుమ
నారాచనమాన, సాక్షీనారాయణరూ
పా, రాజితనుగుణా కూ
పారా, హయవదన దుగ్ధవారాశిశయా

గీ. అవధరింపు మనస్తరమద్రిజాత
కేలుఁదమ్ములు మొగిడించి కృత్తివాసు
పదములకు మొక్కి భక్తిసంపత్తిగదుర
నాధునడిగెను వినయవినమయాచు

గీ. అద్రిశయ, శ్రీరమేశుపాదాబ్జములకు
నటులసాష్టాంగ నమనంబు నాచరించి
మత్రియేమియొనర్చె నాచిత్రకథను
జెప్పుమన శివుఁడంతటఁ జెప్పెనిటుల

క. ముదితావిను విస్మయస
మృదముల మైమఱచి యత్రిమఱిమఱి భగవ
త్పదముల కెఱఁగుచునతిగ
ద్గదవాచారచననిట్లు గణుతించెహరిన్.

దండకము. జయజయ, సరోజాతగభేష శక్రాదిదేవేశ, విశ్వజ్ఞ వి
శ్వేశ్వరా, విశ్వభావా, నిరాకార, విశ్వాకృతే, విశ్వతోలోచ
నా, విశ్వవక్త్రా, విభో, విశ్వరూపా, సహస్రాక్ష, విశ్వాస్తరా
త్మక, సహస్రోత్తిమాంగా, సునూత్మాణురూపాదళీయ స్స
రూపా, మహానస్తరూపాస్మహీయ స్స్వరూపా, సహస్రాంఘ్రి
హస్తా, సదాచేతనాచేతనాస్తర్ల సద్భింబరూపా, ప్రభో, భక్త
సంతాన శీలా, మహాదివ్య సౌందర్యమూర్తే, జగత్సృష్టి ర

తౌ స్త సందాయకా, భావదేవా, రమానాథ, నీలాక్షమానా
ధ, యజ్ఞేశ్వరా, యబ్ధరూపా, మహాయజ్ఞరత్నా, సదాయజ్ఞభ
త్నా, సమస్తాగమామ్నాత నిర్దోషనిస్సంఖ్య కళ్యాణదీప్యద్గుణా
కార, సత్త్వరూపా, విముక్తిప్రదా, సర్వభక్తానుసారిన్, మ
హాపాతకధ్వంసకారిన్, మహాయోగిహృత్పంకజా స్త ర్విహారిన్,
హరే, పాహిశ్రీభావనారాయణా, సచ్చిదానందమూర్తే నమ
స్తే నమ స్తే నమ స్తే నమః॥

గీ

శా. ఆరీతిన్వినుతించి యంజలిదలన్ త్రించి హాహోదక
శ్రీరాజన్నయనాబ్జుడౌచు మునితూష్ణీంభావముంజెందఁగా
శ్రీరామాపతికాంచి నూతనతటిద్రేఘాంచ దంభోదగం
భీరధ్వాన మెలర్పనిట్టులనియెన్ స్మేరాననాంభోజుడై

౬

క. నీవైనరించిన తపమున

నేవిపులముదంబుఁగంటి నింతటితోవ

త్సావేడికొనుము వరముల

నీవడిగినవెల్ల నిత్తు నిక్కం బనుచున్.

౭

ఉ. శ్రీపతిపల్కులన్విని ఋషిప్రవరుండను దేవదేవ యీ
రూపున, నీభవత్సమ సురూపులు ముక్తులుగొల్వలక్షిత్తో
నీవురినిల్చి, నిన్నుగననే గెడువారికి ముక్తినిమ్ములో
కోపకృతిక్షమంబగుచు నొప్పెడు నీవరమేనువేడెదన్.

౮

ఉ. ఈయవతారరూపము మదీయ మనశ్శుభభావయోగజం

బై యెసరేగుటన్నిను సమస్తజగములవారు భావనా

రాయణయంచు బిల్చుచు నిరంతరము న్గనులారఁగాంచుచున్

హాయిగ నీపదాంబుజములందుచునుందురు గాత మాధవా.

౯

ఉ॥ ఇంకొకమాటఁజిత్తమున నింపుగఁజొన్నుముభావదేవ యీ

వంకకువచ్చువారలకు భద్గునిలోకమయంచువిందునే

నింకనటుండఁగూడ దెవరేనియు నీపదసేవఁజేసినఁ

శంకదొలంగినీచరణసన్నిధి నొందుచు నుండ్రుగావుతఁ ॥

౧౦

౪. ఏమనుజులేని నీముఖ

తామరసముఁగాంచి పంచతంజెందెదరో

యామనుజులెల్ల తావక

ధానుంబుననుండ్రు శాశ్వతప్రమదముతోఁ

౧౧

౫. అనవుడు శ్రీశుఁడిట్టులనుసంతయునట్లగుభావివృత్తము

న్వించుము యుగానుసారముగ నేనిటనిల్చి మునీంద్ర, యార్దురా

మనువులుదీగుదాఁక నిలమానవకోటికి ముత్తినిత్తు నా

వెనుకను గోష్ఠికావనికి వెళ్ళుదుభక్తుని వెంటసాక్షిగాఁ

౧౨

౬. భావనారాయణుండిటు బల్కిస్వర్ణ

దివ్యమాణిక్య లసదకృత్రిమవిమాన

మందునిల్చిన నంతబ్రహ్మాదిదేవ

మానిన త్తము లావిష్ణు మహిమగనుచు

౧౩

౭. గంగాతీరమునజగ

త్తంగళనవరత్నదివ్య మంటపమునమా

తంగాభయదునిఁ గనులా

రంగంచుచునంతటన్ని రంతరభక్తిఁ

౧౪

౮. అమృతమంటపాంతరవిహారిని దివ్యసుమమ్ములన్నుగం

ధమ్ముల ధూపదీప సముదాయములనుచిరా మృతాతిహృ

ద్యమ్ముగుపంచభక్త్య పరిమాన్నములందగు పోడశోపచా

రమ్ములఁబూజసల్పి యనురాగమెలర్పఁగ నిండ్ల కేగుడుక

౧౫

౯. విమలజ్ఞాన సముద్రుండ్రతియుఁ దపోవీర్యాజితప్రోల్లస

త్సమగంధాద్యభిలోపచారముల నెంతోప్రీతితోడంద్రివి

క్రమునర్చావిధిఁ గొల్చుచుండ మనుషట్కంబంతముంజెందిన

త్తమమన్వంతర మేగుదెంచెనబలా వైవస్వతాఖ్యాతమై

౧౬

భావకాశంబు మఱియు నీవారశూక

సూక్ష్మరూపంబు బ్రహ్మంబుఁ జూచెనజుఁడు.

౫౦

క. పూజించియతని పదసీ

రేజములకు మ్రొక్కులిడివిరించుఁడు మోద

భాజితుఁడై పొగడుచునా

తేజము గూర్చుండఁ గొలనితీరమునందున్.

౫౧

ఉ. ఇందునమూఁడుకోట్లపయినేబదిలక్షలు తీర్థసంతతుల్

పొందుగ సప్తసాగరములుంజెలువైందుచునుండుదీవిలో

నందిగి తానమాడెడుజనమ్ములు ముక్తినిఁగాంతురింకఁ బి

ల్వందగు నీసరోవరము బ్రహ్మసరోవరమంచు నిద్ధరన్.

౫౩

క. దీనింగాంచిన ముక్తియు

దీనింగయినంట విష్ణుదేవుగృహమిటన్

స్నానంబున సారూప్యము

పానమ్మునఁగల్గునెక్య పదవినరులకున్.

౫౪

క. అనియిట్టులీ సరోవర

మునకీవరముల నొసంగి ముదితాత్ముండై

వననిధితనయేశుని యా

జ్ఞనుగొనిచ నె బమ్మతనదు సదనంబునకున్.

౫౫

గీ. దేవదేవవిరూపాక్ష దీనరక్ష

శ్రీరమాధవుఁడట్లు గోష్ఠీవనమున

సాక్షివాదమ్ము నెవరిపక్షమునఁ జలిపె

నేమికతముననో తెల్పవేమహాత్మ.

౫౬

క. అనవుడు హరుఁడిట్లనుఁ దన

వనితకు ,, నీసంశయంబు వాపెదవినుము

స్వసజ్జోదరునాద్య దినం

బున స్వాయంభువునివేళ మొదటికృతమునన్.

౫౭

క. తొలిపాదమ్మునఁ గాళిన్

నలువకొమదుడైన యత్రినామకముని ని

శ్చలశుద్ధమనస్కుండై

నిలిచెం దవమాచరించు నిష్ఠదలిర్పన్.

౫౮

నీ. మండువేనవిలోననుండుఁ బంచాగ్నిమధ్యమునఁ

బ్రావృట్కాలమందు బయల

శిశిరకాలమునందు శీతనీరములోననుండి

యాహారమ్ము నుజ్జగించిఁ

వాతాశనుండౌచు వనుధపైనొక కాలనిలిచి

నిశ్చలకాష్ఠతు లితుండౌచు

శంఖచక్రగదాబ్జ శార్ఙ్గభాసురపాణి

యారమేశుని చిత్తమందునిల్చి

గీ. అనిలరోధమ్మునర్చి యష్టాక్షరాఖ్య

మంగ్రత బాపకుండౌచుసమాధిలోన

నత్రిముని నిల్చియష్టసహస్ర వత్స

కమ్ములతిఘోరమైన తపమ్మునర్చె.

౫౯

టి. ఆమ్మునికుంజరుండు తపమట్లొనరించుచు నుండవాని శీ

షకమ్ముననుండి భీకరతరమ్ముగు ధూమములేచి సర్వలో

కమ్ములునిండ ఘోరభయకంపితులై సురలు న్మునీంద్రులున్

బమ్మును “నీవుమాకు శరణమ్మువుకమ్ము” ని వేడిరంతటన్ ౯౦

గీ. బ్రహ్మదేవుడు తనప్రభావమ్ముచేత

వారిభయకారణ మెఱింగి వనజనాభుఁ

దక్కి యన్యులుగాపాడ దత్తులెవరు

గలరటంచును వారలయలయఁజూచి.

౯౧

ఉ. ఆవనజాతసంభవుడు నాసురమానులతోడఁగూడి గో

ష్ఠీవనవాసియా హరినిజేరి “పరాత్పర,దీనరక్ష, భ

క్తాననబద్ధదీక్ష, కరుణాంబునిధీ, శరణం" చుభక్తి స
ద్యావముతోడ సన్నతులభంగురవృత్తినొనర్చి యిట్లనుట. ౯౨

మ. కరుణాబీమును నీవుచెప్పితివె "యాత్మాయుందుస్వాయుంభువా
స్తరమందాకృతితోడ నిల్చెదనుబుత్రా" యంచునాతోడనా
తరుణంబిప్పుడువచ్చె నత్రిముని చిత్తస్థైర్యమొప్పారనీ

కరుణన్గోరి పొనర్చుచుండెఁ దపముగ్రంజాగతిన్గాశిలోట. ౯౩

ఉ. ఆమహానీయు మస్తకమునం దుదయించిన ధూమస్తతుల్
మామకథా మమాదిగ సమస్తజగమ్ములఁ జూట్టెనింక నీ
వామునిరాజ చంద్రమున కత్రిమహాషిఁకీ దోచితావకో
ద్దామకృపాసుధన్మునినిఁ దన్పనిచో జగమెల్లమగ్నెడుట. ౯౪

క. కావుననీ భూతలమున
కీ విప్రుడరుదెంచి తాపసేశ్వరునత్రి
గావుమువరము లొసంగుచుఁ
బావనగుణధామ భక్తభయహరనామా.

౯౫

క. వనజాక్షావిను మార్వరు
మనువులు గడతేటవఱకు మానితముగఁగా
శినినిల్చి మగుడనీవీ
వనమునకేతెంతు సాక్షి వాదమొనర్పట.

౯౬

గీ. తల్లివెంబడియెటుల వత్సముసాగు
నటులనే భక్తవర్గముననుగమింతు
సనుచుఁ బ్రతిననుబట్టితి వందుచేతఁ
దలఁచితివి భక్తుసాక్షి వాదమొనర్ప.

౯౭

క. అనుచుస్వన జోదరుడఁతి
వినయముగదురంగనిట్లు విన్నపమొనరిం

చినవిని శ్రీహరిసురలకుఁ

దనరూపముఁ జూపువాంఛతద్దయుఁగల్గెన్.

౯౮

౩. శ్రీభూతభావనుండ పు

జ్జభూస్థలికరుగుదెంచి యెంతయుఁ బ్రీతిన్

శోభిల్లుచుఁదోఁచెను దన

స్వాభావికరూపమునను బ్రహ్మాదులకున్.

౯౯

౪. కోటిసూర్య ప్రభాధాటితోడననన్తమన్మ

ధాధికరూపమహిమతోడ

నాతాపితస్వర్ణ పీతాంబరముతోడ దివ్య

భూషణరాజదీప్తితోడ

గమలావిభాసివక్షః కవాటముతోడ భాసురమ్మగు

కౌస్తుభముతోడ

దివ్యచందన లిప్తదేహసంపదతోడ రాజి

తచ్ఛత్రభారముతోడ.

౫. జయజయధ్వని పుష్పవషణములతోడ

బ్రహ్మముఖసర్వసురముని ప్రతతితోడఁ

జేలఁగిదుందుభి నాదముల్పెలఁగుచుండఁ

గదలెహరి కాశికిని విహంగమునెక్కి.

౧౦౦

౬. శ్రీనిలయుందు కాశిఁగయి సేసినమాధి నివిష్టసంతత

ధ్యానని మీలితాక్షుఁడగు నశ్రీఁగనుంగొని మ్రోలనిల్వనా

మానియునాత్మ హృజ్జలజమధ్యమునన్మమగాంచు రూపమున్

గానక విస్మితుండగుచుఁగన్న గవన్విరియించి ముందరన్ ౧౦౧

౭. భాస్వత్సహస్రప్రభావి రాజతుఁగోటి కందర్ప

సుందరాకారు నతుల

దివ్యరత్న కిరీట దీప్యమానశిరస్కు మకర

కుండల భాసమానకణుక

శ్రీవత్సకౌస్తుభ శ్రీసమంచితవత్స
వైజయంతీస్రగ్వీ భాసికంఠ
దిప్యపీతాంబరోద్దీపితాధః కాయుమణి
నూపురవిరాజ మానపాదు

గీ. శంఖచక్రగదాబ్జ సంసక్తహస్త
ననఘననుపము లక్ష్మీశునాదిదేవు
సచ్చిదానందమయు భక్తసమితివంద్యుః
బ్రతివాహనుగాంచెనా యత్రిమాని

౧౦౨

క. హరినిగనుంగొనుచు నిరం
తరగళదానంద బాష్పనయనుండుమునీ
శ్వగుడుపులకాంకితుండై
ధరమైసాష్టాంగనతి విధానమొనర్చెన్

౧౦౩

క. వ్యక్తావ్యక్తా తీతా
భక్తజనహృదబ్జసక్త పదజలజాతా
నక్తంచరాను హరణా
సూక్తిప్రతిపాద్యవార్ధి జోర్వీరమణా

౧౦౪

స్రగ్వీణీ. పంకజాతేక్షణా భక్తసంరక్షణా
శంకరా దిస్తుతాసర్వహృత్సంస్థితా
అంకహీనోడు నాథాతిరమ్యాననా
వేంకటాద్రిశ్వరా విశ్వరక్షాపరా

౧౦౫

గద్య. ఇదిశ్రీహయగ్రీవకరుణాపాత్ర కృష్ణాచార్యపాత్ర వేదవ్యాసాచార్య
పుత్రన్యాయశాస్త్రప్రవీణసంగీతకళాపారీణ బాలసరస్వతీబిరుదభాజ
మాన శతావధానాశుకవితా విరాజమాన సకల విద్వద్విధేయ
కాశీకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యంబునం
ప్రథమాశ్వాసము సంపూర్ణము.

౧౦౬

ద్వితీయాశ్వాసము.

౧. శ్రీరామాధవ, శతసుమ
నారాచనమాన, సాక్షీనారాయణరూ
పా, రాజితనుగుణా కూ
పారా, హయవదన దుగ్ధవారాశిశయా

౨. ఆవధరింపు మన న్తరమద్రిజాత
కేలుఁదమ్ములు మొగిడించి కృత్తివాసు
పదములకు మొక్కి భక్తిసంపత్తిగదుర
నాథునడిగెను వినయవినమ్రయాచు

౩. ఆద్రీశయ, శ్రీరమేశుపాదాబ్జములకు
నటులసాష్టాంగ నమనంబు నాచరించి
యత్రియేమియైనర్చె నాచిత్రకథను
జెప్పుమన శివుఁడంతట జెప్పెనిటుల

౪. ముదితావిను విస్మయన
మృదముల మ్రొమటచి యత్రిమణిమణి భగవ
త్పదముల కెఱుగుచునతిగ
ద్గదవాచారచననిట్లు గణుతించెహరిన్.

పాండకము. జయజయ, సరోజాతగభేదశ శక్రాదిదేవేశ, విశ్వజ్ఞ వి
శ్వేశ్వరా, విశ్వభావా, నిరాకార, విశ్వాకృతే, విశ్వతోలోచ
నా, విశ్వవక్త్రా, విభో, విశ్వరూపా, సహస్రాక్ష, విశ్వాస్తరా
త్కిన్, సహస్రా త్తమాంగా, సునూత్మాణురూపాదళీయ స్సర్
వరూపా, మహానస్తరూపాస్మహీయ స్స్వరూపా, సహస్రాంఘ్రి
హస్తా, సదాచేతనాచేతనాస్తర్ల సద్భింబరూపా, ప్రభో, భక్తి
సంతాన శీలా, మహాదివ్య సౌందర్యమూర్తే, జగత్సృష్టి ర

తౌ స్త సందాయకా, భావదేవా, రమానాథ, నీలాక్షమానా
థ, యజ్ఞేశ్వరా, యజ్ఞరూపా, మహాయజ్ఞరత్నా, సదాయజ్ఞభ
త్నా, సమస్తాగమామ్నాత నిర్దోషనిస్సంఖ్య కళ్యాణదీప్యద్గుణా
కార, సత్తత్వరూపా, విముక్తిప్రదా, సర్వభక్తానుసారిన్, మ
హాపాతకధ్వంసకారిన్, మహాయోగిహృత్పంకజాస్త ర్విహారిన్,
హరే, పాహిత్రీభావనారాయణా, సచ్చిదానందమూర్తే నమ
స్తే నమస్తే నమస్తే నమః॥

౧

శా. ఆరీతిన్వినుతించి యంజలిఁదలన్ త్రించి హఠోదక
శ్రీరాజన్నయనాబ్జుఁడౌచు మునితూష్ణింభావముంజెందఁగా
శ్రీరామాపతికాంచి నూతనతటిదేఖాంచ దంభోదగం
భీరధ్వాన మెలర్పనిట్టులనియెన్ స్మేరాననాంభోజుడై

౨

క. నీవైనరించిన తపమున
నేవిపులముదంబుఁగంటి నింతటితోవ
త్సావేడికొనుము వరముల
నీవడిగినవెల్ల నిత్తు నిక్కం బనుచున్.

౩

ఉ. శ్రీపతిపల్కులన్విని ఋషిప్రవరుండను దేవదేవ యీ
రూపున, నీభవత్సమ సురూపులు ముక్తులుగొల్వలక్షిత్తో
నీవురినిల్చి, నిన్నుగననే గెడువారికి ముక్తినిమ్ములో
కోపకృతిక్షమంబగుచు నొప్పెడు నీవరమేనువేడెదన్.

౪

ఉ. ఈయవతారరూపము మదీయ మనశ్శుభభావయోగజం
బై యెసరేగుటన్నిను సమస్తజగములవారు భావనా
రాయణయంచు బిల్చుచు నిరంతరము స్థనులారఁగాంచుచున్
హాయిగ నీపదాంబుజములందుచునుందురు గాత మాధవా.

౫

ఉ॥ ఇంకొకమాటఁజిత్తమున నింపుగఁజొన్నుముభావదేవ యీ
ఫంకకువచ్చువారలకు భద్గునిలోకమయంచువిందునే

నింకనటుండఁగూడ దెవరేనియు నీపదసేవఁజేసినఁ
శంకదొలంగినీచరణసన్నిధి నొందుచు నుండ్రుగావుతఁ ॥ ౧౦

క॥ ఏమనుజులేని నీముఖ

తామరసముఁగాంచి పంచతంజెందెదరో

యామనుజులెల్ల తావక

ధామంబుననుండ్రు శాశ్వతప్రమదముతోఁ ॥ ౧౧

చ॥ అనవుడు శ్రీశుఁడిట్టులనుసంతయునట్లగుభావివృత్తము
న్వినము యుగానుసారముగ నేనిటనిల్చి మునీంద్ర, యార్వర
మనువులుదీరుదాఁక నిలమానవకోటికి ముత్తినిత్తు నా
వెనుకను గోష్ఠికావనికి వెళ్ళుదుభక్తుని వెంటసాక్షిగా ॥ ౧౨

గీ॥ భావనారాయణుండిటు బల్కిస్వర్ణ

దివ్యమాణిక్య లసదకృతిమవిమాన

మందునిల్చిన నంతబ్రహ్మాదిదేవ

మానిస త్తము లావిష్టు మహిమగనుచు ॥ ౧౩

క॥ గంగాతీరమునజగ

న్తంగళనవరత్నదివ్య మంటపమునమా

తంగాభయదునిఁ గనులా

రంగాంచుచునంతటన్ని రంతరభక్తి ॥ ౧౪

ఉ॥ అమృతమంటపాంతరవిహారిని దివ్యసుమమ్ములన్సుగం

ధమ్ముల ధూపదీప సముదాయములనుచిరా మృతాతిహృ

ద్యమ్ముగుపంచభక్త్యు పరమాన్నములందగు పోడశోపచా

రమ్ములఁబూజసల్పి యనురాగమెలర్పఁగ నిండ్ల కేగుడు ॥ ౧౫

మ॥ విమలజ్ఞాన సముద్రుండ్రతియుఁ దపోవీర్యాజితప్రోల్లస

త్సుమగంధాద్యభిలోపచారముల నెంతోప్రీతితోడంద్రవి

క్రమునర్చావిధిఁ గొల్పుచుండ మనుషట్కంబంతముంజెందిన

ప్రమమన్వంతర మేగుదెంచెనబలా వైవస్వతాఖ్యాతమై ॥ ౧౬

క॥ ఆవై వస్వతమునన

ప్రావింశ కృతంబునన్బ్రశ స్తాంధ్రోర్వి

దేవీ, స్వణాఁ పురముశో

భావహమైవెలయుచుండె నాపురిలోనన్

౧౭

చ॥ ఘనుఁడొకఁడబ్జగభాకుల కంధిసుధాకిరణుండు కేశవుం

డనుబుధపుంగవుండు గలఁడాతనికొక్కఁడు మేనయల్లుడుం

డనుసుగుణాకరుండధిక నిర్మలచిత్తుఁడు శాన్తిదాన్తిభూ

షణుఁడతిధార్మికుండఖిల శాస్త్రవిచక్షణుఁడా త్తవేత్తయున్ ౧౮

క॥ గోవిందుఁడందురాతని

నీవసుధావలయమందు నెంతవెదకినన్

నేవిని కనియు నెఱుంగనా

గోవిందునివంటిపెద్ద గూనుగలానిన్

౧౯

ఉ॥ స్వాంతమునందుశ్రీహరి పదాబ్జములన్నెలకొల్పినిండుని

శ్చింతతఁదీర్ధయాత్రలను జేయుతలంపునఁ గేశవుండుఁగొం

డంతకురూపియకానతని యల్లుఁడు నిర్వరునొక్కనాఁటిరా

త్ర్యంతమునందుమేల్కొని ప్రయాణమొనర్చిరి యుత్తరాశకున్

ఉ॥ ఆవలఁదుంగభద్ర జలమందుమునుంగుచు విప్రులఁతగో

ష్ఠీవనినాత్తవేదిక విశేషసుమాంజలు లిచ్చికృష్ణలో

తీవిగఁగ్రుంకి ఋక్కులఁ బఠించితపోజపముల్పొనర్చిగో

దావరిఁదాసమాడియటఁ దప్పనిచెయ్యులొనర్చియంతటన్ ౨౦

ఉ॥ నర్మదలోనమజ్జన మొనర్చిక్రమంబుగఁ గాశికేగుడున్

నిర్మలశంబరస్ఫుటిత నీజచుంచి సమీరయకాచుదు

ష్కర్మములందొలంచఁగల జాహ్నవిగన్గొని మ్రొక్కిభూసురు

ర్ధిర్మపరోత్తమ స్తవము లన్ని నుతించుచు నమ్మహానదిన్ ౨౧

గీ॥ దేవి, తానమాడిదేవషిఁపిత్పుగణ

తర్పణంబుజపము తపమునల్పి

హ్మసువర్వులధిక సంతోషమునసరి
తీరమందుఁ గన్నులారఁగనిరి

౨౩

క॥ రత్నమయగోపురమునవ
రత్నప్రాకారభాసు రమృతిదీప్య
ద్రత్నద్వారంబగునొక
నూత్నవిమానముఁ గడువినోదముతోడన్

౨౪

మ॥ నవ్రాద్యానపరీవృతం బయినదానందాభిదంబై మరు
త్సేవ్యంబైన విమానమున్నిగుల భక్తిన్ద్రోక్తితత్సన్నిధిన్
సవ్యంబౌగతిఁ జేరియేడయిన కశ్యపాటియాలోపలన్
దీవ్యనృపమొందువిస్మయము సంధిల్లంగ నీక్షించుచున్

౨౫

క॥ ఆమంటపంబునన్నిను
మామణిమయపీఠిదాని మధ్యమునందున్
హేమమయతామరసమా
తామరసమునందునీశు దశిన్చిరటన్

౨౬

చ॥ ఉరమునలచ్చికొస్తభము నొప్పులగుప్పఁగ వైజయంతికం
ధరమునవ్రేలనంగముల నవ్యవిభూషణ ముల్దగంజతు
ష్కరములను త్తమాయుధనికాయముబూనిన యిందిరామనో
హరుగరుడాది నేవిత పదాంబుజఁగన్గొని మ్రొకిరిర్వరున్

౨౭

ఉ॥ అంజలిగట్టినన్నుతి సుమాంజలు లాయనకప్పగించివా
రంజకయేగిరంతట శివాలయమాశితి కంఠఁగాంచితి
వింజనిబిందుమాధపుని వేగనికేశవ మందిరముల్లోన్
అంజడికాశినీవలన నయ్యెఁజుమాయని మ్రొక్కి రాతనిన్

౨౮

గీ॥ అంతనిర్వరు భావనారాయణాంతి
కమునకేతెంచి మగుడనాకంజనయను
పాదపంకజములనతిభక్తితోడఁ
గొల్చుచుండిరి యొక నెలఁ గొమరుమీఱ

౨౯

క॥ ఈవిధినారాయణపద

సేవాపరతంత్రహృత్కు శేషయులగుటన్

బావనతమించివెలిగెడు

నావిప్రులలోనమామ, యాత్మగతముగాన్

30

ఉ॥ పుత్రులులేనివారలకుఁ బున్నెపుత్రపులు గల్గఁబోవుగా

పుత్రికయైననిప్పటికిఁ బుట్టగలేదిక నాకుఁజూడఁబా

రత్రికసౌఖ్యమెట్లు గదురంగలదంచును మామచింతకున్

బాతుఁడుగాఁగనల్లుఁడొక పల్కునుబల్కెను సుమ్మపార్వతీ 31

శా॥ మామాసీకొకకూతురుప్పటిల నన్మర్యాదతోనాకుసీ

వామికన్నియనిచ్చిపెండిలినిఁ జేయంబూనుకొంటేనిసీ

స్వామిన్నేబ్రతిమాలుకొందును దనూజన్నీకునిమ్మంచునీ

వామాటన్ధిరపర్చుమిప్పు హరియేసాక్షిత్వముంజెందఁగా 32

క॥ అనుచుంబల్కినయల్లునిఁ

గనియచ్చెరువందిమామ గారిటులనియెన్

వినుమీయత్తయె తనయ

న్దనినన్నీకిచ్చిపెండ్లిఁ గావించునొగిన్

33

శా॥ గోవిందాయెటొత్పియొక్క తనయాంకూరమ్ము మాకడ్చునన్

గోవిందుండుదయింపఁజేసిననదే కొండంతసామ్రాజ్యమాన్

సీవాక్యంబున నట్లుకావలయుగా నిశ్చంకనలైనని

న్రావయ్యాయనిపిల్చిపిల్లనిడి కన్యాదానముంజేయమే 34

ఉ. మందహాసన్ముఖంబుజుఁడు మాతులుఁడిట్టులఁబల్కుగూని గో

విందుఁడులేచి దేవ, యిదివింటికదా యికసాక్షివీవమా

సందుననంచుఁబల్కి యొకచక్కనికన్నియ మామకీపు గో

విందయనుగ్రహింపఁగదవేయనుచున్ హరిమొక్కెమ్మొక్కినన్.

ఉ. శ్రీహరిగూని బత్తుఁడొనరించిన విన్నపమాలకించి తా

నూహనుబూనెఁ గేశపునకొక్కతెఁగూతునొసంగనాత్మలో

నాహరిభ క్తులంతః బరమాత్మసమర్చననష్టసర్వ సం
దేహమనస్కులౌచుః బయనించిరి కొన్ని దినాలకింటికి. 31

శా. ఆవిప్రో త్తములదృమందుఁగల పుణ్యక్షేత్రముల్లాంచుచున్
స్వావాసమ్మగు స్వర్ణప త్తనమునందావిష్టులై బందుగుల్
తీవిం బూజలొనర్పఁగై కొనుచు బల్సేమంబు సంధిల్లఁగా
దై వానుగ్రహపాత్రులైమనిరి చి త్తస్వాధ్య మొప్పారఁగా. 32

ఉ. అంతటఁ గొంతకాలమున కాతనితొయ్యలి చూలుగోలయై
కాంతుని చి త్తమెంతయు వికాసమునొందఁగఁదొమ్మిదొనెలల్
సాంతముగాఁగ నొక్కసమయాన సులగ్న సుపుష్కరంబునన్
సంతస మొప్పఁగాంచె గడుఁజక్కనిచుక్కనునొక్కకన్నియన్.

ఉ. చెందొవవిందు రేకవలె జిన్నదినాఁటికినాఁడు బెంపునుం
జెందఁగఁదండ్రదానిగుణశీలముల న్మఱిదానియందమున్
డెందమునందలంచి ధరణీతలమందిఁక దీనినేరికీ
యందగునోవివాహసమయమ్మరుదెంచెనటంచు వెండియున్. 33

ఉ. అప్పుడకాశిలోఁగొమిరెనల్లునకిచ్చితి దై వసాక్షిగా
నిప్పుడు పాఁడితప్పి సుతనెట్టుల నన్యనకిత్తుఁ “గన్నెతా
నెప్పుడునందగాని వరియించునుగానఁగురూపికిచ్చినన్
దప్ప”ని వేదశాస్త్రములు దారముగా మొరవెట్టుచుండెడున్.

క. సత్తుఁదొలంగుట యఘమో
బొత్తిగ శాస్త్రమ్ముఁదాటి పుచ్చుటయఘమో
యొత్తిలియాలోచించెదఁ
జిత్తముననింకఁ గొంత సేపటిదనుకన్. 34

ఉ. రూపసియైనకన్నెను గురూపికినిచ్చినదాని మానసం
బాపతిపైఁ దగులొక్కనదసంతరమందతి దుష్టతోకమే
దాపురమానుసంకరము దానఘటించుఁగులాన, దానిచే
నాపితృవర్గముల్ను రకమందుగురంచను వేదవాక్యముల్. 35

- క స్వామీ శాస్త్రముఁదప్పిన
నామూలముఁజెడును సత్యమావలనిడఁగా
నామానిసియొక్కరుఁడే
నేమముగానరకమందు నిల్పునుగాదే. ౪౩
- క. ఈమాదిరిఁ దలఁచుచుఁగ
న్యామాణీక్యమున కన్యనాధునివెదకన్
జామాతదెలిసికొనియో
మామావినుమంచునొక్కమాట వచించెన్. ౪౪
- క. ఏమీచిత్రము తగునే
మామానీవంటిదొడ్డు మానుసులయుటుల్
దామాడిసట్టిమాటల
నేమముగా నిల్వకున్న నిల్పునెజగముల్. ౪౫
- గీ. దేవదేవుని మోలనాదినమునంద
కాళికాపురిలోన నీకన్నెమాని
కమ్మనాత్తునంచు వాగ్దానమొసఁగి
నాఁడవీదినమదిదప్పనాయమొక్కొ. ౪౬
- క. సత్యంబేదైవంబా
సత్యంబునఁ గల్గుచుండు సర్వము, సిరియున్
సత్యంబునందనిల్పును
సత్యంబే పరమపద మసత్యంబఘమాన్. ౪౭
- ఉ. సత్యమునంద వేదములు సత్యమునందతపస్సమాధులున్
సత్యమునందయాగములు సత్యమునంద సమస్తలోకముల్
సత్యముబల్కువారఖిల సంపదలొందుచునుండ్రు నిచ్చలున్
సత్యముదప్పవారల విసజ్జనము న్బొనరింతురందఱున్. ౪౮
- క. రూపవతిఁయకా కుమారిఁ గు
రూపికినీఁగూడదనెడు శ్రుతివాక్యమునం

జూపట్టదంత ప్రబలత

యాపలుకువి శేషయుక్తి కాగకయుంటన్.

౪౯

చ. మదనునిఁబోలుచక్కని కుమారునికిచ్చినయేనిలంజెయకా
మదవతివానిఁబాసి యొకమర్కటరూపునిఁగూడియాడు నా
సుదతిసుశీలయే న్దనకుసూకరమూర్తియుఁబెన్నితైన నా
హృదయవిభుండె దైవమనియెంచును దీనికిశాస్త్రమేటికిన్. ౫౦

క. హరియే నావయిపున సా

కిరిగలఁడిఁకనీవు తల్లకిందైననునన్

దెరలించి కన్నెనికొ

క్కరునికినీయంగ నలవిగావో మామా!

౫౧

క. అసి యల్లుఁడాడ, మామయు

విని విస్మయమంది కపటవృత్తి నిటులనెన్

వినుమీ హరిమనపత్తన

మున సాక్ష్యముబల్కెనేనిఁ బుత్రికనిత్తున్.

౫౨

గీ అంతగోవిందుఁడామామ యాడినట్టి

పల్కులనువిని తనబంధువర్గములను

బిన్న పెద్దలనందఱిఁబేరఁబేర

బిలిచి పంచాయతినఁ జేసిపలికె నిట్లు.

౫౩

ఉ వింటిరె బందుగుల్పెలులు పిన్నలు పెద్దలు మీరలందఱే

మెంటిగఁగాశి కేగి సదయున్భగవంతునిఁదెచ్చికొందు నా

వెంటనె యంతదన్క దనపిల్లనునన్యున కీయకుండ మీ

కంటనుగాచుచుండుఁ డటుగాదని నన్బహివెట్టుఁడాతనిన్. ౫౪

క. ఇటులని గోవిందాఖ్యుఁడు

చిటుకుననిల్వెడలి కాశిఁజేరుచు గంగన్

బుటుకుననాడి జపములం

బటువుగఁగావించి యత్రమానిం గనియెన్.

౫౫

క. తనరాకకుఁ గారణమా

తనికిన్విశదీకరింపఁ దాపనవరుఁడా

యనపల్కు పల్కులన్నియు

వినియచ్చెరువంది మిగుల వెలవెలబోయెన్.

౧౬

ఉ. ఎక్కడిగూనిబాపఁడితఁడెక్కడ శ్రీహరిలోకరక్షకుం

డెక్కడసాక్షివాదమదియెక్కడనంచనరాదు శ్రీవిభుం

డక్కటికంపునీటిగనియాటను భక్తుఁడు వెంటరమ్మనన్

గ్రక్కుననేగుఁదల్లి వెనుకస్పడిచాగెడు దూడపొల్పునన్.

౧౭

గీ. ఇంతపర్యంతమే భగవంతునేవఁ

జేసికొనుచెంతో సంతృప్తిఁజెందినాఁడ

నిపుడు హరినేవలేక నేనెట్లునిల్తు

నీశువిడిచిననాత్రిప్పు లేనియకానొ.

౧౮

క. చెప్పెను భగవంతుఁడు నా

కప్పుడ గోష్ఠీవనప్రయాణపుఁ గతలన్

దప్పక దానికిసమయం

బిప్పుడయేతెంచెనింక నేనేమందున్.

౧౯

గీ. సత్యసంకల్పవచన మసత్యమానె

స్వామినెడఁబాయకుంటకీఁకాతలమున

నారిదయనుదక్కి పెరియుపాయంబుగలదె

యంచు మదిలోదలంచుచు నత్రిమాని.

౨౦

క. మోదముతో గోవిందుని

సాదరతబహూకరించియాదల భగవ

త్పాదముల కెఱఁగిమదిలో

భేదముగదురంగవిధుముఖి యిటులనియెన్.

౨౧

గీ. ఆంధ్రదేశస్థుఁడైన ధరామరుండు

దేవనిస్సాక్ష్యమునకుఁ గొంపోవవచ్చె

భ క్తపరతంత్రసీపు నీభ క్తవర్యు
వెంటఁజనుదేని నాబతుకుంటసున్న.

౬౨

గీ. అత్రపల్కలు భగవంతుఁడాలకించి
కరుణలొల్కెడు చూడ్కుల గారవించి
భ క్తవరనిన్ను నేఁబాయభయమువీడు
మంచు దువ్వుచు నాతనికనియె నిట్లు.

౬౩

ఉ. ఇక్కడనుందునంచు మది నెంచిన కాలము సెల్లిపోయె నీ
చక్కిననంత జీవులకొనంగితి ము క్తినివింధ్యపం జ్ఞికిం
దక్కినమంద నేకులకు దశకనమివలెఁగాన నింక నే
జక్కఁగగోష్ఠి కావనికీ జాగెదసాక్షిగ బాపనయ్యతో.

౬౪

ఉ. అచ్చటనన్ను గాంచెడు మహాత్ములకెల్లను ము త్తిబిచ్చమే
నిచ్చుచుఁదమ్మిచూలి విలయించినపిమ్మట నాదులోకమున్
జొచ్చెద, నన్ను నమ్మికొనుచున్ ద్విజుఁడీతఁడునచ్చెఁగాననీ
సచ్చరితుండ్యజించిన యశంబెటుగల్గునునాకుఁ దాపసా.

౬౫

క సుగుణమ్మున యశమబ్బును
సుగుణమ్మునఁ బ్రభుతయబ్బు సుమ్ము సుగుణులన్
సుగుణమ్ము లాశ్రయించును
సుగుణములేకున్న వారిఁ జూడ రెవరిలన్.

౬౬

క. నిన్ను స్వీడను నే వి
ద్వన్ను తుండై నట్టి గూనివాని స్వీడన్
నన్ను తచరితానాతో
డ న్నిపునురమ్ము కడుబెడంగు చెలంగున్.

౬౭

మ. మనయుద్యానమునందుఁబుట్టి నయనామత్తాజముల్ శూలియున్
మన వెంటంబడిరాఁగ నీవును సదానందాగ్రభాగంబునన్
వినయంబొప్పఁగ నేగుచుండ మనగోవిందప్ప నీకంటెఁ దా
మొనగాఁడై తగ దారిసూపుచుఁ జన న్మోదంబుగా నేగుదున్.

క అనియూరడించిపుచ్చిన
మునివల్లెయటంచుఁబల్కి ముదితుండయ్యెన్
ఘనుడగు గోవిందప్పయుఁ
జనియె న్నవరత్నపీఠ సన్నిధికంతన్.

౧౯

గీ. శంఖచక్రాదికలిత హస్తములవాని
జలధిజాశిత విపులవక్షంబువాని
భావనారాయణునిఁగాంచి భక్తవరుఁడు
వందనంబిడి యిటు సంస్తవంబొనర్చె.

20

సీ. సర్వలోకాధీశ సర్వాత్మసాక్షి
నారాయణాభిఖ్య జోహారునీకు
జన్మించెనీవక్త్ర సారసంబునవిప్ర
జాతి బాహువులందు క్షతజాతి
యూరులందువణిక్కు టుద్భవించిరి పాద
పంకజమ్మునశూద్రు లంకురించి
రాదిత్యుఁడుదయించె నంబకమ్ముననిశా
భతఁగల్గెనుమనః పద్మమందు

గీ. అగ్నిసంక్రందనులుపుట్టి రాస్యమందు
నభము బొడ్డున, గాలి ప్రాణమ్ములందుఁ
దలను స్వర్గము పాదాన ధరణి, చెవుల
దిక్కులుదయించెనో విరా డ్దేవదేవ.

21

క. కలిగెఁ జరాచరలోక
ములు నీతనువునన నీవ మోక్షదూడవు భ
క్తులకుఁ దమసఃపరుండవు
జలజాతౌ నిన్ను బోలు సాములుగలరే.

22

చ. అని కొనియాడుభక్తుని ముఖాంబుజమున్గని భావదేవుఁడో
యనఘ మదీయమా తనువునైన నొసంగుదు వేడికొమ్ము నీ

మనమునగల్గినట్ల నియమందదయామృత ధారలొల్క నా
డిన విని నేలవేలుపు గడింది యుదంబాదవంగ నిట్లనున్. 23

క. బందువులందరిముందట
నిందెత్తునటంచుఁబ్రతిన నేబట్టితి గో
విండా రమ్మికమాపుర
మందు న్ని సాక్ష్యమునకు నవసరమయ్యెన్. 24

క. ఇవ్విధిఁబల్కిన విప్రుని
నెవ్వగదొలఁగంగ హరియనె న్నితోఁ బెన్
దవ్వులనై నంజూడక
చివ్వున నేతెంతు భక్తశేఖర చనుమా. 25

ఉ. ముందుగనీవు నీవెనుక మోదమెలర్పఁగ నేను నా సదా
నంద విమాన మత్రియు ననామకవృక్షము లీశ్వరుండు మే
మందటమేగుదెంతుము ప్రయాణపథమ్మున నీవు వెన్కఁ జూ
డందగ దట్లుచూచినఁ దటాలున నచ్చట నేనునిల్చెదన్. 26

ఉ. అండవినాశమావటకు నాస్థలమంద వసించి నాకు మున్
దండమువెట్టి మచ్చరణదర్శనమున్ బొనరించునట్టి యు
ద్దండపు భక్తులందఱికిఁ దప్పకయిత్తును ముత్తినంచు నా
యండజవాహనుండనుచు నా ద్విజు వెంటఁ బ్రయాణమైననెన్. 27

క. ఆత్రముతోఁ దనవెంబడి
నత్రియుభద్గండనామ కానోకహముల్
చిత్రపువిమానమునురాఁ
బ్రతీశ్వరు నెక్కి శాశ్వతపయనించెనతీ. 28

ఉ. సారసగర్భముఖ్య సురస త్తములు స్ఫురలోక గాయకుల్
నారదముఖ్య దేవఋషినాథులు నా పరమాత్మపై సుమా
సారమొనంగఁగా విబుధసారసలోచన లాడుచుండగా
సారిణిమీటి తుంబురులు చక్కఁగఁబాడఁగ నేగిరందఱున్. 29

వ. అపుడు కోటిమన్మథనుందరుండును, గోటిభాస్వత్ప్రభావిభాస
మానుండును, గుసుమసుకుమారావయపుండును, మందస్మిత
సుందరవదనారవిందుండును, రక్తారవిందతులితపాదతలుండును,
మయూరకంఠోపమజంఘాయుగళుండును, రంభాస్తంభాధికోరు
ద్వయుండును, గరిశిరఃస్పర్ధినితంబసంశోభితుండును, బ్రహ్మాండ
ద్రవ్యనిక్షేపగోహాయమానోదరుండును, లక్ష్మీవిహారణాస్థానవీరీ
భవత్పీనవక్షోవిరాజితుండును, వేదండశుండాంతబాహుదంకుం
డును, వృత్తాగ్రభుజపీవరాంసుండును, గంబుసుందరకంధరుండు
ను, రాకానిశాకరతిరస్కారిముఖమండలభాసురుండును, బింబ
విద్రుమసంకాశరదనచ్ఛదవిరాజితుండును, ముక్తామణినచ్చాయ
దంతపంక్తివిభాసితుండును, తిలకుసుమసమోన్నతనాసికుండు
ను, వికసితసితాంభోజదళవిశాలలోచనుండును, స్మరచాపోపమ
భూయుగళాంచితుండును, అష్టమీకువలయేశ ఫాలుండును, శ్రీ
కారవిలసత్కణకుండలోజ్వలద్గండమండితుండును, మేరుశృం
గసదృక్షకిరీటవిరాజమానశీర్షుండును, శంఖచక్రగదాపద్మవిభూ
షితచతుర్భుజుండును, హారకేయూరకటకాంగుళీయాద్యాభర
ణాలంకృతుండును, శ్రీవత్సకౌస్తుభవనమాలాంచితవతుండును,
దివ్యపీఠాంబరోపరినటత్కాంచీగుణశోభితుండును, ఛత్రచామ
రోపేతుండును, దేవదేవుండు నగు నప్పరమాత్మను బంకజసంభ
వుం డిట్లు వినుతింపందొడంగె.

౮౦

బ్రహ్మకృత దశావతార స్తుతి.

క. వందవమువారిజాతౌ
వందనము రమేశయీశ, వాసవపతౌ
వందనముభక్తరతౌ
వందనమబ్జాండస్పృహ వనహృతిదతౌ.

౮౧

సీ. పురుషపరానంద పూణాపద్మణవిగ్ర
హాసాక్షి దేవజోహారునీకు

సద్రూపస్పష్టి రక్షాలయప్రదపరా
 త్వరపరబ్రహ్మ వందనమునీకు
 రూపహీన యనంతరూప శ్రీవైకుంఠ
 నాథ లక్ష్మీశ దండంబునీకు
 భావగమ్యస్వరూపా మహాయోగిసం
 భావ్యరూపా ప్రణామంబునీకు

గీ. భవ్యసంకల్పితస్వరూపా సమస్త
 శ్రుతిశిరోరూప చిద్రూప మ్రొక్కునీకు
 సత్యసంకల్ప సత్యాప్త సర్వహృదయ
 పద్మమందిర యణురూప ప్రణతిసీకు.

౫౨

చ. వననిధిజాత, నిచ్చలు భవత్పదపంకజయుగ్మ మాతృహృ
 ద్వనజమునందునిల్చికొని ధ్యానమొనర్చుచునుండియు న్భవ
 ద్గుణ లవవణానంబు మదిఁగోరుచు పారముఁగాంచలేదు నే
 నన నిక నెంతవాడఁ గరుణాకర, శ్రీకరలోకరక్షకా.

౫౩

మ. తొలిఁ బ్రాబల్కుల దొంగిలించిసఖిలున్ దున్నాడి యోదేవ పు
 ష్కలమౌ నీదయ నక్షరాస్యునిఁగన న్గావించి నాకెల్ల పే
 ల్పులలోఁ బెద్దరికంబుచెచ్చిన మహాపు న్నిన్ను సేవించు నో
 ప్రళయాంభోధివిహార, మీనవరరూపా సాక్షీనారాయణా.

౫౪

శా. నాఁ డంభోనిధిఁ ద్రచ్చుకాలమున మంథానాచలంబాపఁగాఁ
 బ్రోడల్లాక సురాసురుల్గలిసి ని న్బొల్పార సాహ్యార్థమై
 వేడన్ వల్లెయటంచుఁ గవ్వపుమలన్ బృష్టంబునన్తోయవే
 క్రీడాకూర్మమనీకు మ్రొక్కి డెద శౌరీ సాక్షీనారాయణా.

౫౫

శా. నాఁడీక్షోణితలంబునంతయు హిరణ్యాక్షుండు చాపన్ బలెన్
 దోడ్పగ్గె కొను చేగవాని ననిలోఁదూఁటాడి భూదేవిఁగా
 పాడంజాలిన ప్రోడనీకు నతుల న్బల్తారుగావించునో
 క్రీడాక్రోడశరీరభాసుర మురారీ సాక్షీనారాయణా.

౫౬

శా. ఆలీలందనయున్ హిరణ్యకశిపుం డంబోధిలోఁ దోయుచున్
తాలంగుమ్ముచు నెండనిల్పుచును మీఱనానితీక్ష్ణాగ్నులన్
గాలందోసెడువేళ నానిసుపునుం గాపాడియారక్కసిన్
హళింజంపిన నిన్నుఁ మ్రొక్కెద నృసింహ సాక్షీనారాయణా.

మ. బలవైరి న్దలపైనమొత్తి నిఖిలస్వారాజ్యమున్ గెల్చి ని
స్తులుఁడై రాజ్యమునేలుచున్న బలినెంతోయుక్తితో “నాకునీ
యిల మూడన్దులు చాలు”నంచడిగి వాఁడియంగఁ గైకొంచునా
బలినిందొక్కిన దంభవామన సురూపా సాక్షీనారాయణా.

మ. మునిమూపున్దయిసేయు నీ పరశుచే ముయ్యేడుమారు ల్భవ
జనక ద్విణ్ణృపబంధుకంఠ కదళీపండంబులంద్రెంపి వె
చ్చని యానెత్తుట నీ పితౄగములన్ సంతృప్తులంజేయు ని
స్మనమందు నివనుతింతు నో పరశురామా సాక్షీనారాయణా.

మ. జనకు న్సత్యవచస్కుఁజేయ విపినస్థానంబుఁ గైసేసి వా
లిని యుద్ధంబునఁజంపి సూర్యసుతు నోలింబ్రోచి నీయంగనా
మణిఁగొఁపోయిన రావణుండునిమి భామన్ గూడితోడ్తో నయో
ధ్యనుబాలించిన నీకువందనము రామా సాక్షీనారాయణా.

మ. హలమంసంబున నాడఁ దాళము ధ్వజంబైయొప్ప నా రేవతీ
లలనారత్నము జాయయైతగ మహాహ్లాదంబుతోఁ జంద్రబిం
బలన న్మద్యముద్రావి యాడుచుఁ బ్రలంబధ్వంసివై నట్టి యో
బలరామా యిదె నిన్నుఁ మ్రొక్కెదను దేవాసాక్షీనారాయణా.

మ. మధురన్ జన్మమునొంది గోకులమునన్ బాలత్వముంబుచ్చియా
మధుర న్నెండియుజొచ్చి కంసహతకు న్మర్దించి గోగోవులన్
మధురంబౌ మురళీనినాదమున సన్నానించి సంతోషవా
రిధినాడించిన కృష్ణ మ్రొక్కిడెద శౌరీ సాక్షీనారాయణా. ౧ ౨

మ. వసుధ న్భూతదయాపరత్వమునకుం బ్రాశస్త్యమిప్పింప, స
ర్వసమత్వంబె ప్రధానధర్మమనుచుం బాటింప, మోహభిలో

నసురవ్రాతముముంపఁ, జిన్మయత మాయాదేవి గర్భంబునన్
బ్రసవంబొందిన బుద్ధ వందనము దేవా సాక్షీ నారాయణా. ౯౩

మ. కలియంతంబునుబొందుకాలమున నీ ఘ్నామండలంబెల్ల మ్లే
చ్ఛులపాలై నిఖిలప్రజాతతి మహాత్మోభంబునుంజేంద నా
ఖిలులంజంపఁగ ఖడ్గివై ఘనతురంగంబెక్కి యుద్ధాన బల్
పెళపెళ్ళాడుచుఁదోచు నీకు నతి కల్కీ నాక్షీ నారాయణా. ౯౪

మ. పరమప్రేమదలిర్ప నత్రిముని హృద్భావప్రబుద్ధుండవై
ధర నీరూపునఁదోచితల్లగుట నో ధర్మస్వరూపా పరా
త్పర, దేవా, నినుభావదేవయనుచున్ బల్తారు నే మ్రొక్కెదన్
గరుణాత్మా, యికనన్ను గావఁగదె వేగన్సాక్షీ నారాయణా. ౯౫

మ. గోవిందాఖ్యునిసాక్షీవై సనుట నీకున్సాక్షీ నారాయణా
ఖ్యావినూత్నిఁ ఘటిం చెఁగాన నిక ని న్నా నామధేయంబుచే
భావంబందుఁదలంచి పాడికొను చాపద్బాంధవా నిచ్చులున్
సేవించు న్భవదీయపాదయుగళిన్ శ్రీ సాక్షీ నారాయణా. ౯౬

శా. ఓ మత్స్యాది దశావతారవిహృతీ, యోభావనారాయణా
యోమాయారచిత బ్రజాండనివహః, యోభ క్తకల్పద్రుమా
యోమానీశ్వర చిత్తపద్మనిలయా, యోసర్వలోకేశ్వరా
యోమోక్షాదిపుమర్థదా శరణు నీకో సాక్షీ నారాయణా. ౯౭

క. అజకృతమగునీస్తోత్రము

ద్విజులెవరే స్తదివి లింగదేహవిముక్తిన్

భజియించికొంచుచుండెద

రజముఖినుతుండైన భావనారాయణునిన్.

౯౮

క. శ్రీధరమందరనామక

భూధరధరసర్వసుగుణ భూషణభూనీ

లాధవ తులసీవన మా

లాధర భవనాశ చిద్విలాసరమేశా.

౯౯

భుజంగప్రయాతము. నిరాకారసాకార నిర్ద్వంద్వసేవ్యా
పరేశామహేశాది భక్తాళిభావ్యా
పరానందసామ్రాజ్య భాగ్యాప్రమేయా
సురాచాతీసంహార సూరిప్రగేయా. ౧౦౦

గద్య. ఇదిశ్రీహయగ్రీవకరుణాపాత్ర కృష్ణాచార్యపాత్ర వేదవ్యాసాచార్య
పుత్రన్యాయశాస్త్రప్రవీణసంగీతకళాపారీణ బాలసరస్వతీబిరుద్రభాజ
మాన శతావధానాశుకవితా విరాజమాన సకల విద్వద్విధేయ
కాశీకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యంబునం
ద్వితీయాశ్వాసము సంపూర్ణము. ౧౦౧

తృతీయాశ్వాసము.

క. శ్రీభావ్యమానచరణా
శోభాజితకోటిసూర్య సురరిపుహరణా
శ్రీబైష్ణవ్యాద్రమణా
భూభారోద్ధరణ సుగుణపుంజాభరణా. ౧

గీ. ఆలకింపుముదేవ, మహావిచిత్ర
మైనకథ నాలకించి హిమాద్రితనయ
సంతసంబునఁ బతిపదసరసిజాత
ములకు మొక్కుచు నిటులనెఁ బాలుపుమీఱ. ౨

క. స్వామీ మీవాక్కుధల
న్నామానసమెల్ల చల్లనంజెందెమహిమా
ద్దామానుకంపతోనా
కామిదక్షిణధలఁదెల్పుమన శివుడనియె. 3

- క. వనజోదరుఁడివ్విధమున
నొనరించిన సంస్తవముల నొప్పుగ వినియా
వనజాత్ముఁడనె విరించికి
వనధరగంభీరమధుర వచనరచనలన్. ౪
- క. వినిచితిమున్నీ గోష్ఠీ
వనమాహాత్మ్యంబునీకు వనజోదర, పా
వనమగు నీతావునన
నగుఁగొనువారలకు ముక్తి కాంత లభించున్. ౫
- ఉ. పావనపారమాత్మికనివాసము మత్పదదర్శనంబు భ
ద్రావనమజ్జనంబుగల ధన్యుల కింకొకజన్మముండ దీ
తావునఁదారతమ్యమును దక్కుచు మోక్షము నెల్ల వారికిన్
విగనిచ్చుచుండెదను నీవులయించినదాఁక పుత్రకా. ౬
- గీ. సర్వముక్తిదుఁడనుచును సాక్షిదేవుఁ
డనుచు శ్రీభావనారాయణాఖ్యుఁడనుచు
నెవ్వఁడేనియు నన్సరియించెనేని
వానిముక్తునిఁగావెంతు వనజగర్భ. ౭
- మ పుడమిన్గల్గినయట్టి పావననదు ల్లోక్షప్రదక్షేత్రముల్
గుడులుగూర్చుఫలంబు నీనదియు నీగోష్ఠీవనంబేను ని
క్కడనేకూతుఁముపుత్ర, తావకవయఃకాలాంతమాదాఁక యె
క్కడ నేజ్జేయుతపంబు లిక్కడఁ గళాకాలంబులోఁ బడెడున్.
- క. విను మన్యక్షేత్రంబులఁ
బొనరించినయశ్వమేధములు మనగోష్ఠీ
వనముననేకాజ్యాహుతి
కెనవచ్చుటదుర్లభంబనేకగుణాధ్యా. ౮
- క. పాత్రమునందునొకయలు
మాత్రముహేమంబునిట సమర్పింపఁగురు

క్షేత్రమున మేరువుల న
త్వాత్రసహస్రములకిచ్చు ఫలములభించున్.

౧౦

గీ. అన్యతీర్థములందు ననంతభూసు
రాళి కన్నంబునిచ్చిన యట్టిపుణ్య
మునకు వేరెట్లు పుణ్యంబుఁ బొందుచుందు
రిచట బాపనికొకముద్దనిడినవారు.

౧౧

గీ. అంబుజోద్భవ యీక్షేత్రమంగునాదు
సమ్ముఖంబుననొనరించు సకలదాన
ధర్మములలోన నన్నప్రదానమహిమఁ
బలుక నావంటివానికే యలవికాదు.

౧౨

సీ నాకొక్కముద్ద యన్నముసమర్పించిన
నఖిలలోకములొందు నధికతృప్తి
పారమాత్మ్యస్థుఁడౌ బ్రాహ్మణునకునొక్క
కబళమిచ్చిన మదైక్యంబుగల్గు
కబళార్థమునఁగల్గు కైలాసపదమొక్క
కబళాన నీదులోకముగల్గు
కబళద్వయముచేతఁ గల్గుసాలోక్యంబు
పొలుచుసారూప్యంబు పూణభుక్తి

గీ. పడ్రసోపేత దివ్యభోజనమునాకు
నర్పణముసేయువాని వాక్యానుసార
మేనువతింతుఁగావున నెల్లదాన
ములకు నన్నప్రదానమే ముఖ్యమయ్య.

౧౩

క. నలినజన్మై శాఖంబున
నెల నడిమిదినంబునందు నేఁబుట్టితినాఁ
డిల నెవ్వరేని నుత్సవ
ములఁజేసినఁ బరమపదముఁ బొందుదురెలమిన్.

౧౪

క. మజ్జన్మక్షణంబుననే
 నజ్జనుఁడొకయుత్సవంబు సలిపినఁ దనయా
 వజ్జీవమునుఘతుండై
 మజ్జగములదాఁటి తుదకు ముక్తింజెందున్.

౧౫

సీ. భవ్యచక్రస్వరూపమున భాసిల్లునీ
 క్షేత్రమధ్యముననేఁ జెలఁగుచుందు
 వినుము మత్సన్నిధ్య ముననుండ్రు గరుడ
 విష్వక్సేస ముఖముక్తభక్తవరులు
 ఘనచక్రనాభి దక్షిణమందునీవు భా
 రతితోడనిలు మనారతముశంక
 రుండు సవ్యమునందునుండు నత్రియుఁ
 బశ్చిమాశ నారదుఁడు పూర్వాశనుండు

గీ. అష్టదిక్పతులుండ్రునే మృష్టదిశలఁ
 గూడియుండురు ముష్టదిమూడుకోట్ల
 యమరవద్యులు మునులరాగములవేద
 శాస్త్రపౌరాణములునుండు జ్వాలలందు.

౧౬

మ. వినునన్గొల్పుచు భక్తవర్యుఁడగు గోవిందాఘ్రిఁడీభూతలం
 బునఁ బ్రతాది సమస్తభోగ జనితామోదంబుతో నాదుచెం
 తను గొన్నాళ్ళువసించి కర్మజతను త్యాగంబుఁగావించి యం
 తను సారూప్యపదంబునొంది నిరతానందాత్ముఁడై యొప్పెడున్.

క. తొలి మూడుయుగములఁబు
 ష్కలముగ ధర్మంబునడచుఁ గావుననీ ని
 స్తులరూపమువెలయును
 గలియుగమున తాతిరూపు గలిగిచరింతున్.

౧౭

గీ. నాల్గుయుగములయందును నన్నుజూచు
 జ్ఞానులకు హేమరూపిన్దై కానుపింతు

గర్మపరులకు దారువిగ్రహముతోడ
దర్శనంబిచ్చుచుందుఁ బద్మప్రసూతి.

౧౯

క. పూజాశాస్త్రములతియె

తాఁజేయఁగవలయు భక్తితత్పరత భరి
ద్వాజాఖ్యుఁ డనుదినము నా
పూజలఁ గావింపవలయుఁ బాలుపుగఁ బుత్ర.

౨౦

క. పరమేశు నానతిని విధి

శిరసావయించి పనులఁ జేయించెను శ్రీ
హరి యానతిచొప్పున నుం
డిరి యెల్లరు వారివారి నియతస్థలం.

౨౧

క. హరిగోష్ఠీవనమునకపు

డరుదెంచినవాతఁ వినుచు నాంధ్రనృపుండఁ
పురజనులఁగూడి శ్రీహరి
దరి సెనమొనరింపఁజేరె దద్వనభూమి.

౨౨

క. వనితావినువారును వీ

రననేటికి వింధ్యనామకాద్రికి యామ్యా
శనుగలయందఱు గోష్ఠీ
వనమున కేతెంచిరపుడు పద్మాక్షుఁగనన్.

౨౩

ఉ. అంతటఁగేశపుండువిన యానతమస్తకుడౌచు బందుగుల్
సంతస మొప్పఁజుట్టిచనఁ జానయుఁగూతురు వెంటరాఁగ శ్రీ
కాంతునిఁజూడవచ్చె నధికప్రమదంబుదలిర్ప నాంధ్రభూ
కాంతుఁడు గూనివానినటఁ గన్గొనిమొక్కుచు నిట్లుబల్కెడున్

క. నీకారణమునఁగాదే

లోకేశుఁడు మనపురంబు లోనవసించెన్
మాకయ్యెం గృతకృత్యత
లోకోత్తరనిష్ఠభక్త లోకవరిష్ఠా.

౨౪

క. నీభాగ్యమెంతయనినే
నోభూసురవర్య నుడువనోపుదు శ్రీవా
ణీ భర్తాదులకందని
శ్రీభూకాంతుండు నీకుఁజిక్కుటవలన౯.

৭৫

క. ఓవిప్ర, భిక్తువర్యుడ
 వీవే ద్విజసత్తముడవు నీవేయనుచా
 గోవిందునితోస్మణః పు
 రీవిభుడొనరించెనంత శ్రీపతికినతుల్.

29

సీ. సత్యవ్రతుండంతఁ జక్రాకృతింబొల్చు
 డేతంబునకుఁ బ్రదక్షిణ మొనర్చి
 జ్వాలస్థితామ్నాయ శాస్త్రస్మృతిపురాణ
 సమితిగాంచుచు మ్రొక్కుసలిపి చక్ర
 నేమ్యరాగ్రాదిస్థ నిఖిలదేవషిఁసం
 తతిపాదములకు వందనమొనర్చి
 చక్రనాభిప్రదేశముఁజేరి నల్దిక్కు
 లందు నారద పద్మజాతిశివులఁ

గీ. గాంచిమొక్కిడి నుతులచే గారవించి
నాభిమధ్యంబునను సదానందమనెడు
వరవిమానంబుఁ దన్మధ్యభాగమందు
నవ్వనవరత్నఱిచిత మంటపముఁగాంచె.

95

క. ఆమంటపాంతరమునన్
గోమలదిననాథ బింబకోటితులితమా
హేమాసనమునమంగళ
నామునిఁగనె సాక్షి భావనారాయణునిన్.

94

మత్తకోకిల. అంతనాన్మపసత్తముండు సమస్తరాజ్యధనాదులకు
సంతసమ్మననొప్పి శ్రీహరి సాత్కరించుచు నచ్చటకు

వింతగానొకపత్తనంబు నవీనపద్ధతిగట్టి ని
శ్చింతతో భగవత్పదాంబుజ సేవసల్పుచునుండఁగాఁ.

క. ఆపురికి నాపరాత్పరుఁ

డే పరపురియంచు నామమిడై గడుబత్తి

భూపతియు నాపురంబున

నే పరివారంబుతోడ నింపుగనుండెన్.

30

వ అంత నాభూకాంతుం డత్రమునిప్రణీతంబగు నాగమంబు ననుస
రించి నిత్యపూజా, నిత్యోత్సవ, పక్షోత్సవ, మాసోత్సవ, వత్స
రోత్సవాదుల నాయాకాలంబులంద చేయించుచు దివ్యగంధ పు
ష్పవస్త్రాలంకారాదులచే భగవత్పూజాకైంకర్యాదుల జరిపిం
చుటయు

31

ఉ. అంతటఁగేశవుండు తనయల్లునిగన్గొని కౌగిలించుచున్
సంతతబాష్పపూర్ణా నయనంబులతో నిటుబల్కెవత్స నీ
యంతటి ధన్యునేగనఁ గృతార్థుడ వన్నిటనీవ నీవ శ్రీ
కాంతుని బత్తులగుదు మొనగాడవు నీకెనయెవ్వ రల్లుఁడా. 33

సీ. తలక్రిందుగా వనంబులదపంబొనరించు

వానికేనియు నందరానివాని

ప్రాబల్కుతలలర్థ వత్తుగాఁబరియించు

వానికేనియుఁ బల్కురానివాని

అమితాశ్వమేధాది యాగంబులొనరించు

వానికేనియుఁ గొల్వరానివాని

తనబొడ్డునందున్న తమ్మిలోనెలకొన్న

వానికేనియుఁ జూడరానివాని

గీ. మానితంబుగ శ్రీరమామణియొనర్చు

పూజలనుగొన్న మిగులనుష్పొంగువాని

హరినిఁదెచ్చితి వ్రోయల్లుఁడ జగాన
నిన్ను బోలినవారలు సున్న సున్న.

38

ఉ. గూనుగలాఁడవంచు నినుగొంచెపుఁజూపునఁ జూచినాఁడ ధీ
హీనుఁడ నాదుజీవిత మిసీ కడుఁదుచ్చము సర్వలోక స
న్ధానితపాదపన్నుని రమావిభుఁడేగల యట్టిదిట్టనౌ
మానిసివంచు నిన్ను నణుమాత్రమెఱుంగకపోతి నల్లుఁడా. 39

చ. అటులనుచు మహాత్ముఁడగు నల్లునితోడుతఁ దుంగభద్రలో
బుటుకుననాడి యిందిరవిభుఁగని మ్రొక్కిడి పూణభక్తి సం
పుటితకరారవిందుఁడయి భూరినుతుల్పొనరించి కేశవుం
డట హరిసన్నిధానమున నల్లునితో నుపవిష్టుఁడౌటయున్. 3౬

క. అంతనోమునఁజిటునవు
గంతులువేయంగనమల కరుణాపూణ
స్వాంతుండగుచు శ్రీభగ
వంతుఁడు కేశవునకిట్లు బలుకఁదొడంగెన్.

32

శా. కాశీప త్తనమందు నాకడఁ బరిష్కారంబుగానప్పుడే
యాశైవాలినిచెంత నీతనిక మీయమ్మాయినీవిచ్చి రూ
పాశాగ్రస్తత నీను పొమ్మనుచు నిష్ఠన్యాయముంజేయ నీ
కేశాస్త్రిబానరింపఁగావలెనొ నీవేచెప్పవే కేశవా. 3౮

ఉ. నిర్మలవృత్తుఁడౌచు ధరణీసురపుంగవుఁ డెల్లవారికిన్
ధర్మముసెప్పఁగావలయుఁ దాన యసత్యమునాడి నీవలెన్
ధర్మముదక్కెనే జగతిధర్మపు నిల్చునెయంచు శ్రీవిభుం
డర్మిలిఁబల్క బాపఁడు భయంపడుచు హరిమ్రొక్కియిట్లనున్.

ఉ. అందములేనివాఁడు మనయల్లుఁడటంచనుకొంటిఁగాని గో
విందుఁడునూడ నిట్టిఁడని విన్నదికన్నదిలేదు దేవరా
అందునసత్యమున్విడిచి యన్యపథంబును ద్రొక్కినాఁడ నా
యం దపరాధమున్ దొలఁచుమయ్య సహింపఁగదయ్య మ్రొక్కెదన్.

ఉ॥ నీముఖచంద్రమండలము నేగన నాదురితమ్ముతీరె నీ
నానుమునుచ్చరించితిని నాయపరాధమడంగె శ్రీపతీ
సోముడఁ దూర్పుకొండఁ బొడసూపకమున్న ధరాస్థలిన్ దను
స్తోమములుండు నాపయినఁ జూతమటన్నఁ దమంబునిల్పునే॥

గీ॥ భక్తవత్సల సర్వజ్ఞ పరమపురుష
శరణుజొచ్చితి నాతప్పు లరయవలదు
నన్ బ్రపన్నునిభక్తివినముననదుఁ
గావవలెనీకు నిదె నమస్కారమయ్య॥

౪౨

శా॥ ఆమాటన్విని సాక్షిదేవుఁ డనుకంపించత్కటాక్షంబులన్
సేమంబొప్పంగఁ గేశవున్గనుచు నిస్సీమోల్లసత్సద్గుణో
ద్దాముండై తగు గూనిబత్తునికి సౌందర్యమ్ము నిప్పించి యీ
వేమీ పిల్లను గూనివానికని లోకేశుండనెన్ గేశవున్, ౪౩

గీ॥ అంత వేవేగ సత్యవ్రతాఖ్యనృపతి
విప్రుపరిణయమునకొక్క విమలగృహము
బహువిధాలంకృతి వితానభావిభాసి
తముగఁ జేయించె హరిసన్నిధానమందు॥

౪౪

ఉ॥ భూరిపరార్థ్యవై భవము బొల్పెనలార వివాహసర్వసం
భారసమేతుఁడౌచుఁ దనబండుగులందఱు వెంటనంటిరాన్
గేదుచుఁ గేశవుండపుడ కృత్రిమసమ్మద విస్మృతాన్యుండై
చేరె వివాహమందిర మశేషజనమ్ములు వింతనొందగన్ ॥ ౪౫

గీ॥ తనకులాచారధర్మంబుఁ దప్పనీక
మహితలక్షణములుగల మంచిమూతన్
మగదు నత్ర భరద్వాజమానివరుల
చేతఁ బెండిలిచేయించె క్షీతసురుండు॥

౪౬

ఉ॥ అందఱుబండుగుల్లుదమునందఁగఁ గేశవుండంత గూనిగో
విందునిచేతులందు సుమబృందయుతమ్ముగఁ గన్నెనుంచి గో

విందువికప్పగింపఁ బృథివీపతి మున్నగుపెండ్లి పెద్దలా
నందమునొంది శ్రీహరి ననంతముఖములఁబాసి వెండియున్ || ౪౮

ఉ॥ అంచితభ క్తినిన్ను హృదయమున నవ్వివదీని గూను వా
రించి సురూపుఁజేసి మెడ రెండసజందెపుపోగు నెట్లొ వే
యించిన నీదయారసము నెంతని మేమువచింతు మీశ్వరా
యంచు నుతించుచున్ స్వనిలయంబులకేగిరి విస్మితాత్తులై || ౪౯

క॥ గోవిందుఁడంతశుభగుణ

శేవధియగు చిన్నదానిఁ జేకొనిసంతో

షావధిని గాంచనేరక

గోవిందునిపాదములను గొల్చుచునుండెన్ ||

౫౦

చ హరిపదసన్నిధానమున నానృపుఁడా ధరణీసురు ల్నిరం

తరము వసించి తచ్చరణ తామరసములఁ గొల్చుచుండి ని

ర్భరసుఖభోగమున్ బడసి బంధవిముక్తతఁగాంచి మూపుగుం

బరమపదమ్ముజేరుకొని భవ్యతనుండిరి విష్ణునన్నిధిన్.

౫౧

గీ॥ భగుఁడివ్విధినాగూని వానిపెండ్లి

ముచ్చటనుజెప్ప విని కడుమోదమొంది

పార్వతీదేవి తన పతిపాదములకు

వందనంబిడిమగుడ నీపగిదిఁబలికె ||

౫౨

చ॥ వినినకొలందినాకు వినవేడుకగల్గెడు దేవగోష్ఠికా

వనమున భావదేవునకు భక్తిదలిర్ప నొసంగునోదనా

ర్పణమహిమంబుఁజెప్పుమని పార్వతివేడ భుజంగరాజ భూ

షణుఁడిటులానతిచ్చె నొకచక్కనితొల్లిఁటిరాజవృత్తమున్ || ౫౩

మ॥ కలఁడిఘోషకుకులావతంసుఁడఖిలఘోషమండలవ్యాప్తని

స్తులనిణిఁద్రయశఃప్రతాపసితరుక్తోయేజ బంధుండు ని

ర్మలధర్మాచరణైకదీక్షుఁడధికామ్నాయాంత విజ్ఞానని

ష్కలుషాత్ముం డనమానవైభవుఁడునౌ కల్యాణపాదుండిలన్.

ఉ॥ ఆధరణీవిభుండు మృగయాకులచిత్తత భీకరాటవీ
వీధులకేగి జంతువులవేనకు వేలువధించుచుండ నా
బాధకుఁదాశ లేక తెగఁబాటెఁడు నొక్కమృగంబువెంటనే
వ్యాధునిమాడ్కిఁదానునురయంబునఁ బాటుచు దారిలోపలన్ ॥

క॥ తనకభిముఖుడై వనమునఁ
జనుదెంచువసిష్ఠపుత్రు శక్త్యాహ్వాయునిన్
గనివేటతగులు కోలున
దనసత్తి నెఱుంగ లేక తనకిట్లనియెన్ ॥ గీ१

క॥ మునితిలక నాదు మాగన్
మ్మున నిల్చెదవేల తొలఁగిపొమ్మావలకం
చనవిని మునియును నీవే
చనుమావలకనుచు రాజచంద్రునకనియెన్ ॥ గీ२

గీ॥ భూతలేంద్ర వసిష్ఠాత్త జాతశతము
నందుబెద్దనుశక్తిసమాహ్వాయుండ
నీకుఁ గడుఁబూజనీయుఁడ నేనుగాన
నీవననుమ్రొక్కి నాదారిసీయవలయు॥ గీ३

చ॥ అనుటయు భూధవుండు మృగయావ్యసనాపహృతాంతరంగుడై
మునికులనాధు నెత్తిపయిమోఁదఁగ నాబుషిరాజు దండతా
డనమున లేచుసప్పముబెడంగునఁ గ్రోధవిఘ్నాణితాత్ముడై
చనుమిఁక రాక్షసత్వమని శాపమొసంగెను తేనికంతటన్ ॥ గీ४

ఉ॥ ఆమనుజేశ్వరుం డతిభయంకర శాపవిషాహిదష్టుడై
యోమునిచంద్ర నేను మృగయోత్సుకతన్ బొరపాటొనర్చితిన్
నామొఱయాలకింపుమిఁక నాగతిసెప్పుమటంచు నాముని
గ్రామణి పాదపంకజపరాగము సోఁకఁగ్రవాలె వ్రాలినన్ ॥ గీ५

చ॥ ఇరువది నాల్గువత్సరములేగుడు నీకగు శాపమోక్షమం
చు బుషికులేశ్వరుండు సన త్రోణితలేంద్రుఁడు తత్త్వణంబు దు

ర్భరతరమైన రాక్షసభవంబునుజెంది ధరాతలంబునన్
నగతను మాంసభక్షణమునన్ జరియించుచునుండ నొక్కటన్.

ఉ॥ ఆసురభావదుష్టుడు ధరాధిపుడవనమందు నాకటన్
జేసిచరించుచుండగ వసిష్ఠసుతుండగు శక్తియచ్చటన్
డాసిననామహత్తునిఁ దటాలునమ్రింగుచు వాని ప్రాణముల్
దీసి స్వకీయమాత్సుధను దీర్చుకొనెన్ గడుఘోరవృత్తుడై॥ ౬౦

క॥ ఇట్లులనాకట్టెడిసల
పట్టి వసిష్ఠాత్మజులనుబట్టుక తినుచున్
తుట్టతుద కందటినిఁ దన
పొట్టన పెట్టికొనినీళ్ళుపోసికొనెఁ జమా॥ ౬౧

గీ॥ అంతనరపతి తనకు శాపాంతమాటఁ
బూర్వరూపంబుగైకొని పొల్పుమీఱఁ
బత్తనమునేరనట మునిప్రవరులతనిఁ
గాంచిసెలవిచ్చి రొకమాటఁ గఠినముగను॥ ౬౨

గీ॥ శక్తిముఖ్య వసిష్ఠాత్మ జాతశతముఁ
జంపినాడవు నీశాపసమయమందుఁ
గాన బ్రహ్మఘ్నుడవునీవు మానవేంద్ర
పుడమి నేలంగనింక నహుకడవుకావు॥ ౬౩

క॥ అప్పటి పాపంబంతయు
నిప్పుడు నినుజుట్టుకొనె నహీనవిధానం
బొప్పగఁ బ్రాయశ్చిత్తము
తప్పక చేసికొనుమిఁక యధాశాస్త్రముగా॥ ౬౪

ఆ॥ వారిమాటవినుచు వసుధావిభుండంత
శ్రేష్ఠుడైన యావశిష్ఠకడకుఁ
జేరి గురునిచరణ నీరజముల నాత్మ
శిరమువ్రాల్చియిట్లు చెప్పఁదొడఁగె॥ ౬౫

ఉ॥ శాపమునొందినే నతిన్యశంసతముండగు రాక్షసుండనై
తాపసవర్య నీనుతశతంబునుమున్నమయించినాడ నా
పాపము నన్ను జుట్టుకొనె బ్రగ్గునమండుచునుంటినాడు సం
తాపము బాప్తిప్రోవగల ధన్యుడవీవని నిన్ను జేరితిన్॥

౬౭

క॥ తాపసయిప్పుడు పశ్చా
త్తాపంబునఁగుందునన్ శతఘ్ను నిదుష్టున్
గోపము సేయక కావుము
నీపరమ కృపారసంబు నింపుచునాపై॥

౬౮

క॥ బ్రహ్మఘ్నుడ మఱియు శత
బ్రహ్మఘ్నుడ దానమాని బ్రహ్మఘ్నుడనా
బ్రహ్మఘ్నుత గురుసుతశత
బ్రహ్మఘ్నుడనై తినయ్య బ్రహ్మషివరా॥

౬౯

క॥ మావంశంబున కీవే
దైవంబవు గురుడవా ప్తతముడవు చెలివిన్
గావున నిన్ను వినా నా
కీ వృజినమడంచు వారలెవరు మహాత్మా॥

౭౦

గీ॥ రాజుపల్కుల వినిమునిరాజుపల్కు
నొక్కహత్యకె నిష్కృతియుర్విలేదు
మునిశతంబును జంపిన ముష్కరుండ
వేవిధంబుననీకు నిష్కృతిలభించు॥

౭౧

క॥ ఐనన్నీ పయిఁగల్గున
నూనదయన్ సులభమైన యొక్కయుపాయం
బేను వచించెద డెందము
బూనికతో నిల్పిదానిఁ బొల్పుగ వినుమా॥

౭౨

ఉ॥ అన్నము సర్వపాపహర మన్నము బ్రహ్మమయంబు చూడఁగా
నన్నమె సర్వప్రాణమయ మన్నిటికన్నమె మృత్యుదంబు సు

మ్మన్న మె సర్వజీవనదనుట్లపు టన్న పయన్న దానమే
యన్నిటికంటె ముఖ్యమగునందున నీదురితంబడంగెడున్. 23

గీ॥ పాతముల తారతమ్యంబుఁబట్టి యన్న
దానపరులకు ఫల తారతమ్యముండుఁ
గాన ధరణీపురందర దానివిధము
నేవచింతును వినుము నిణిఁద్రబుద్ధి॥ 24

క॥ మాలనికన్నంబిడఁగా
దూలును సూక్ష్మతమమైన దురితములెల్లన్
మేలుగ శూద్రునకిడినన్
నీలుగు లఘుపాతకముల నేకములు నృపా॥ 25

ఉ॥ కోమటి కన్నమిచ్చినను గూలును మధ్యమపాతకంబు భూ
స్వామికి నోగిరంబిడ నసత్యజపాతకము ల్నశించెడున్
తొమ్మతభుక్కుసాపటుప హత్యనుగల్గిన పాపమేగునో
భూమిపభ్యాణహత్యనను బొల్పుగ వేదికిఁ దిండివెట్టినన్॥ 26

సీ. వినుసోమయాజికో దనమీయస్త్రీహత్య
రూఢిగాఁజనునొక్క శ్రోత్రియుండు
భోజనంబొనరింపఁ బోవుస్వణన్ స్తేయ
మధిప బహ్మాచారి కన్నమిడిన
మద్యజపాపంబు మడియుపట్టాస్త్రవే
దాంతజ్ఞఁడేక వారాశనమ్ముఁ
గుడువదక్షణమేగు గురుతల్పమొక యోగి
నేనివానప్రస్థు నేనిగుడుప

గీ. నపుడసమయును గోహత్య, యతియువిష్ణు
భక్తుఁడొకమారయినను సాపడినబ్రహ్మ
హత్యలాటును సర్వాత్ముడైనహరికి
నన్నమర్పింప మునిహత్య లపుడతొలఁగు. 27

క. కాపుసనో నృపకుంజర

యేవిధిచేనైన విష్ణుహృదయమునందున్

నీనన్నంబర్పించినఁ

దావక మునిహత్యలెల్ల దగ్ధములగున్.

౭౮

ప. అంత నానృపుండు గురువర్యుండగు వసిష్ఠమహాషిఁకిట్లనియె.

ఉ. అంతటిపాపినేనొసగు నన్నము వెన్నుఁడెటారగించు నే

సుంత తపంబొనర్చి యెటొ శుద్ధుఁడనై హరిఁగొల్చినన్దయా

స్వాంతుఁడు భావదేవుఁడు మదన్నముగంటనె కాంచుగాని యా

వంతయు నోటఁబెట్టఁడిపు డందునకేమి యుపాయమో మునీ.

సీ. అనవసిష్ఠుండిట్టులనె బాంచభౌతిక

బ్రహ్మాండమిదియెల్లఁ బ్రాకృతంబు

పరమాత్మలోకమ ప్రాకృతంబగుదివ్య

వైకుంఠమదిముక్త వగళయుతము

ప్రాకృతులాత్మ విగ్రహపోషణార్థమై

వాతనన్నముమ్రుంగ వలయునంచు

వైకుంఠలోక సంవాసులకాహార

దృష్టిచేనగు సుఖపుష్టియంచు

గీ. కమలనాభునిదివ్య సంకల్పమట్లు

గాన జిహ్వేంద్రియముచేత గల్గుతృప్తి

గలుగునేత్రానన ప్రాకృతులకునొక్క

యింద్రియమెచాలు విషయసంతృప్తినొంద.

౮౦

క. ఓప్రాకృతబుద్ధీవిను

మప్రాకృత దివ్యమంగళాకారుండా

శ్రీప్రాణేశ్వరుఁడయీ

దీప్తార్చావిగ్రహములఁ దిరముగనుండున్.

౮౧

క. అర్చలకును నప్రాకృత
వర్చోమూర్తికిని భేదభావలవంబే
జర్పింపలేదుగావున
నర్చింపుము విష్ణువిగ్ర హములతిభక్తిన్.

౫౩

గీ. అర్చలందుండి భగవంతుఁ డఖిలభక్త
వరులొనర్చెడుపూజలఁ బరమతుష్టి
సేకరించుచువారిక ప్రాకృతాత్మ
లోకమిచ్చుచునుండు నృలోకపాల.

౫౪

క. మునుఁ గడుఁబ్రభాతనిబొం
దెను బుణ్యక్షేత్ర మాంధ్రదేశముననా
ఘనగుహ్యతమస్థలమున
వనజాత్ముఁడుచెలఁగుచుండు భక్తులఁబ్రోవన్.

౫౫

ఉ. అచ్చట నెవ్వరేనతని కర్చనసేయుచు దివ్యభోజనం
బిచ్చిన నారసమ్మనిజదృష్టి బలమ్మనఁబుచ్చికొంచుఁదా
నిచ్చుచునుండు మోక్షసుఖ మీవిపుడచ్చటికేగి యన్నమున్
జెచ్చెరశ్రీధరార్చితము సేయుమటన్ శతవారముల్ నృపా.

చ. మునివరుపల్కులక వినుచు మోదమెలర్పఁగ రాజచంద్రుఁడా
మునివరుతో నమాత్యకులముఖ్యులతో ధరణీసురాళితోఁ
దన ఘననాగఘోటక శతాంగపదాతిబలంబుతో నుహృ
జ్జనములతోడఁగూడికొని సాగెనువేగమె యాంధ్రభూమికిన్.

ఉ॥ ఈవిధిఁ గొన్ని వాసరము లేగుడుదారినిరానురానుగో
దావరిజేరి యచ్చటయథావిధి దానమొనర్చిభక్తి స
ద్భావనదేవమాని పితృతర్పణము ల్పచరించియంతనా
భూవరుఁడేగి ధర్మపురిఁబుంమృగమూర్తినిఁగాంచి మొక్కుచున్

క॥ స్తోత్రంబుల కా నరహరి
బాత్రునిగ్రావించియచట భక్తిన్మూడె

రాత్రులనుగడపి యంతః బ

విత్రాంబుశ్రేణి కృష్ణవేణికినడచే॥

౮౯

ఉ॥ ఆనదిమున్ది కృత్యములనన్నియుఁ దీర్చుక మంగళాద్రిలో
శ్రీనరసింహుపూజ లొనరించినపిమ్మటఁ బారమాత్మమన్
స్థానముఁజేరి దానికిఁ బ్రదక్షిణము నొనరించితుంగ భ
ద్రానదికేగి పద్మజనరస్సును గన్గొని భూపుండందులో॥

౯౦

ఉ॥ మకానులవెంటఁబెట్టికొని మజ్జనమాడి నృపుండసంఖ్య గో
దానములన్ సువణామణిదానములన్ ఘనగోష్ఠికావన
స్థాననివాసిభూసురులఁదన్నుచుఁ జక్రసరూపమాహరి
స్థానముఁజేరిమొక్కులిడె సర్వసుపర్వుల కచ్చటచ్చట॥

౯౧

గీ॥ నలినజేశాన నారదాత్రులను గొల్చి
చక్రమధ్యముఁజొచ్చి యాత్మోపేభుండు
దివ్యమణిహేమనిద్యుతి దీప్యమాన
మగు సదానందమునుగాంచి యచటనిల్చె॥

౯౨

ఉ॥ అచ్చట భావదేవుఁడు సను స్తజనంబుల కాత్మదశానం
బిచ్చి ధరాతలేంద్రునకు నీయకపోవఁగజేడు ఖచ్చుండై
చెచ్చెర నాగురూత్తము వసిష్ఠసిమ్రొక్కుచు “భావదేవుడో
సచ్చరితామదక్షులకుఁ జాటయిపోవుటయేల”యంచన॥

౯౩

గీ॥ మునులజంపినయఘము సీమోమునందు
నిలిచి కన్పట్టుచున్నదో నేలజేడ
కాపునఁబరాత్పరుఁడు నీదుకంటఁబడఁడు
సుమ్మని మునీశ్వరుఁడుచెప్ప త్రోణివిభుఁడు॥

౯౪

క॥ వినియంతః దుంగభద్రా
ఘనతటమున సత్రములనుగట్టించి మనో
హరభక్యభోజ్యలేహ్యాని
కరములవండించి పాచకప్రవరులచే॥

౯౫

గీ॥ అనుదినంబును లెక్క లేనంతమంది

నాల్గుజాతులవారి కనాధులకును

బధిరపంగ్వంధులకు నతిభక్తితోడ

నన్నమిడుచొక్కవత్సరం బచటనుండె॥

౯౬

ఉ॥ అంతవసిష్ఠునింగనుచు నానృపుఁడిట్లనునోవసిష్ఠయ

శ్రాంతతపోగరిష్ఠునిను రాజపురోహితులందుభేద మొ

క్కింతయు లేదటంచు మునుపేవినియుంటి మదధఁమిను శ్రీ

కాంతునికోదనార్పణ మఖండముగా నొనరింప వేడెదన్॥ ౯౭

చ॥ మునియునువల్లెయంచుఁ గడుఁబూనికతో నియమంబుదాల్చి శో

భన కుసుమాంబరాదుల నవారిగశ్రీహరిపూజఁజేసి పా

వనమగునన్న పానము లపారముగాసిరితేనికిన్ని వే

ద నమొనరించుచున్ దినశతంబును బుచ్చెను స్వామి సన్నిధిన్॥

గీ॥ అంబుజేక్షణఁడీరీతి ననుదినమ్ము

మునికరార్పితమగు నన్నమును గ్రహింప

దినమునకు నొకహత్యచొప్పున నశించి

నూలుహత్యలుతేనికిఁదీతఁ దుదకు॥

౯౯

చ॥ పరమపవిత్రుఁడైన నరపాలుకప్పుడు నదివ్యహటకాం

బరధరుఁడిందిరామణి విభాసితవత్సుఁడు గోటిమారది

వ్యరుచిరమూర్తిఁశాలియు, దరారిగదాబ్జ చతుర్భుజుండు శ్రీ

ధరుఁడుహసన్ముఖాబ్జుఁడయిన దశఁమిచ్చెనుసుమ్ము పార్వతీ॥ ౧౦౦

ఉ॥ సొమ్ములకెల్ల సొమ్మయిన సోయగమున్గలవానిఁజూచి పా

దమ్ములమ్రొక్కి యంజలివిధానమున నైనియాడుతేనిఁదా

నిమ్ముగఁగాంచి శ్రీదయితుఁడిట్టులఁబల్కెనుతేడనీదు పా

పమ్ములు సెల్లెనీదయినభక్తికిమెచ్చితినంచు వెండియున్॥ ౧౦౧

క॥ నీవంశమ్మునఁ బుట్టుక

గావించెద రామనామకలితుఁడ నగుచున్

భావించుచు ననుమదిలో

సేవింపుమునా పద సరసీజములనఘా॥

౧౦౨

క॥ పొమ్మిక ధర్మమున రా

జ్యమును గాపాడికొనుమనంతరమున దే

హమ్మ విడనాడి నానిక

టమ్మన నివసించెదుత్కట ప్రమదముతో॥

౧౦౩

క॥ ఇంతి వినుమంతట భూ

కాంతుడుగత పాపుడగుచు గ్రక్కునఁజని ని

శ్చింతతధర నేలి రమా

కాంతుని దయచేత ముక్తికాంతన్దనియె॥

౧౦౪

క॥ శ్రీరామాంచితవత్సా

తారేశసద్యక్షవక్త్ర తామరసాక్షా

ఘోరాఘహరణరక్షా

నారాయణదేవపక్ష నతజనరక్షా॥

౧౦౫

మాలినీ॥ సతతభువనపాలా సాధుసంతానసాలా

వితతసుగుణజాలా వేణుగోపాలబాలా

పతగగ, సురముఖ్యాభక్తదత్తాత్రసఖ్యా

ప్రతతలసదభిఖ్యా భావనారాయణాఖ్యా॥

౧౦౬

గద్య. ఇది శ్రీహయగ్రీవకరుణాపాత్ర కృష్ణాచార్యపాత్ర వేదవ్యాసాచార్య

పుత్రన్యాయశాస్త్రప్రవీణసంగీతకళాపరీణ బాలసరస్వతీబిరుద్రభాజ

మాన శతావధానాశుకవితా విరాజమాన సకల విద్వద్విధేయ

కాశీకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యంబునం

దృతీయాశ్వాసము సంపూర్ణము.

౧౦౭

చ తు ర్థా శ్వా స ము .

క॥ శ్రీకామినీ కళత్రా
లోకేశ్వర సామగానలోల పవిత్రా
రాకేశతులితవక్త్రా
పాకార్యాద్యమరవినుత భవ్యచరిత్రా॥

౧

క॥ అవధారు భక్తవత్సల
భవహర, కల్తాపపాద వనుధేశకథన్
శివవిని సంతసమునఁ దన
ధవునిపదంబులకుఁ మ్రొక్కి తగనిట్లనియెన్॥

౨

ఉ॥ ఓదయమానమానస, మహాక్షుగ, శంకర, ఫాలనేత్ర, కా
కోదరరాజభూషణ, మహాహ్రగ, భవన్ముఖనిస్సరత్కథా
స్వాదమొనర్చి నామనము సంతసమొందినదింకఁ దుంగభ
ద్రోదయమాదిగాఁ గలుగు నుత్తమచిత్రచరిత్రఁ జెప్పవే॥

3

శా॥ సారాంశంబుగ్రహించి భక్తిగల్పదై సర్వంసహాభృత్కుమా
రీరత్నంబిటు విన్నవించుకొన గౌరీనాథుఁడంత న్నుధా
సారంబు స్మరిపించునట్లు నిజవాచాచాతురిం జూపుచున్
నారీరత్నమ విన్మువిన్మునుచు నానందంబుతో నిట్లనున్॥

౪

క॥ మునుహిమవచ్చుంగంబునఁ
దనభక్తులమైనమనకుఁదగఁ బరిణయమున్
బానరించువేడ్క శ్రీహరి
చనుదెంచెను దేవమాని సమితియుతుండై॥

౫

గీ॥ అప్పడీరేడులోకంబు లచటజేర
బరువుచేభూమి యుత్తరభాగమందు
బలినికేతనమంటఁగఁ బైకిలేచి
స్వర్గమునకంటె దక్షిణభాగమబల॥

౬

క॥ చప్పునసర్వదివౌకను
లిప్పుడు మనలోగరిష్ఠుడెవడని మదిలో
నొప్పుగనూహించుచుఁగడు
గొప్పనుగానేర్పఱచిరి కుంభోద్భవుని॥

౭

క॥ ఈవిఘ్నము వారింపఁగ
నీవిపుడాయామృదిశకు నేగుమటంచు
దేవతలు తన్ను వేడఁగ
భావంబునఁ గుంభజుడు వివాహాదిదృక్షు॥

౮

క॥ ఈపనికి నేనుబోయిన
నాపరమేశ్వరుని పరిణయాలోకమునా
కేపగిది గల్గుఁగావున
సీపనిఁదప్పించుకొందు నేవిధి నై న॥

౯

ఆ॥ అంతఁదనకుఁదానయాయగ స్త్యమహిషి
మనములోననిట్లు మధనపడుచు
దుదకునొక్కయుక్తితోఁచఁగ దివిజులఁ
బిలిచియిట్టులనియెఁ బ్రీతితోడ॥

౧౦

గీ॥ శిష్యులెవ్వరు లేరు నాచెంతనిపుడు
వలసినప్పుడు నాకింత జలముఁదేర
నొక్కడుండిన మీపని నెప్పికొందుఁ
గాన నాకొక్కశిష్యుండు గావలయును॥

౧౧

గీ॥ అటులఁబల్కిన మునిపల్కులాలకించి
భక్తవత్సలుడైనట్టి పరమపురుషుఁ
డపుడు మనపెండ్లియందున్న యాదరమున
శిష్యునిత్తును బొమ్మించు జెప్పెమునికి॥

౧౨

క॥ మునివర్యుడపుడు భగవం
తునియానతి నిదియుఁదనకుఁ దొలగదనుచు ద

క్షీణమునకేగె నతని వెం

టనె హరియేశిష్యుడై హుటాహుటి నడచెన్ ||

౧౩

క॥ ఆవడువునఁదాపసి గో

దావరిఁ దరియించి సహ్యాధాతీధరమున్

దావడిఁజేరఁగఁ జనియెం

తేవాసీజలముతెమ్ము తెమ్మని పలికెన్ ||

౧౪

సీ॥ భగవంతుఁడపుడు సత్వరరూపుఁడౌచు

సహ్యాద్రిపై నెక్కి పచ్చాసవమున

నుండి యోగమునందు నుండనాతనిదేహ

మందుఁ గృష్ణానది యవతరించె

వేణియం దుదయించె వేణి దక్షిణహస్త

మందుఁ దుంగయు వామమందు భద్ర

బుట్టెనీనదులను బురుషోత్తముఁడు పిల్చి

మరుభూతలములందుఁ దిరుగఁబనిచె

గీ॥ సంతగృష్టయువేణియు నై క్యమొందె

దుంగయును జేరుకొనె భద్రతోడనిటుల

నాల్గురెండౌచుఁ గడుదవ్వు నడచినడచి

శ్రీగిరికివెన్కనన్నియుఁ జేరెగృష్ట ||

౧౫

గీ॥ తనకుముందఱశ్రీగిరి తనరుకతనఁ

బదవిలేకున్కి గృష్టయాభాగమందె

పెక్కుచోటులఁ దిరుగుచుఁ బృథివినెల్ల

జలముసింపుచునుండఁగాఁ జక్రేకినిసి ||

౧౬

క॥ తనచక్రంబున భూధర

మును హరితెగనఱకనచటముతైరువులు పు

ట్టెను వానినుండివెండియు

జనుదెంచెను మూడునదుల సాధ్యరయమునన్ ||

౧౭

గీ॥ తుంగభద్రమ్మవిడివడి దురముతోడఁ
బారమా త్యస్తమైనట్టి బ్రహ్మసరసిఁ
జేరియటనుండి పూర్వాబ్ధిఁజేరనపుడు
కృష్ణ వేణమ్మ భద్రమైఁ గినిసిపలికె॥

౧౮

క॥ ఎఱటిదూరము నాయ
భ్యంతరముననుండి యిష్టహావీడితెన
న్నింతటనుండియు నీయ
భ్యంతరమున జలము శూన్యమయ్యెడుఁగాతక॥

౧౯

గీ॥ కృష్ణ వేణమ్మ యిటుశపియింపఁ దుంగ
భద్రమదిలోనఁ గుందుచుఁ బారమా త్య
మందుఁబరమా త్యకై తపమాచరించి
కమలనాభునిఁ గన్నులఁ గాంచెనంత॥

౨౦

ఉ॥ అంచితభక్తి నాహరిపదాబ్జములక బ్రణమిల్లిపల్కెనో
కాంచనచేల “నిజకలవుకమ్మ”ని కృష్ణశపించెనన్ను నేఁ
గొంచెపుదాననై తినికఁ గుంభినిలోపలనున్న యేళులక
దించుక గొప్పదానననిపించుము నన్మధుకైటభాంతకా॥

౨౧

గీ॥ అనుచువేడిన తుంగభద్రనురమేశుఁ
డాదరించుచునిట్లనె నన్నినదుల
లోననిన్బద్ధఁజేయుదు మానసమునఁ
జింతఁదొఱఁగుము వినుము నిశ్చింతతోడ॥

౨౨

గీ॥ గంగవైడమెను నాపాదకంజమందుఁ
గృష్ణజన్మించె నన్మచ్చరీరమందు
నీవుమద్యాహువునఁబుట్టినావుగాన
దుంగభద్రమ్మ నీవయుత్తుంగవోదు॥

౨౩

క॥ కావేరియుఁ గృష్ణయు గో
దాపరి భాగీరథియు సదాపావనివో

నీవునుమీయేవురు పు

ణ్యావహతౌ పంచగంగ లనఁబడుదురిలన్॥

౨౪

గీ॥ గంగ లేనింటిలోననుత్తుంగవగుచు

భద్రదాయనివై తుంగభద్రయ నెడు

సాధన్ కాభిధ నెప్పి యీశ్మాతలమునఁ

గీర్తిన్ నొందెదు మంగళమూర్తిన్ వగుచు॥

౨౫

చ॥ నలినభవాండమొందు మునునాశనమొందెడు వేళ దానిలో

పలఁగల కోటితీర్థములఁ బాపహరమ్ములస్పృశన్ మాత్ర ని

ర్మలశుభము క్తిదమ్ములను మామకకూర్త శరీరమందు ము

న్నిలిపితివానినేనిపుడు నీజరరమ్ముననుంతు దానిచేన్॥

౨౬

గీ॥ ధరణిఁగల్గిన సర్వతీర్థములలోన

నీవయు తమవై యుండి నీదునీట

మునుఁగు పుణ్యాత్ములకు నెల్ల ముక్తినిడుచు

నుండెదవుసుమ్ముమఱియు నింకొకటినమ్ము॥

౨౭

క॥ కొంచెము త్రవ్విననీలో

నుంచిన తీర్థములు శుభతరోదకమును జూ

పించి స్పృశియించినంత నె

యంచితముగ ముక్తి నొనఁగు నఖిలనరులకున్॥

౨౮

క. అని హరిపాతాళమునకుఁ

జని కూర్తాంతస్థ తీర్థజాలమ్మును గై

కొని పారమాత్మ్యమునకునుఁ

బునరాగతుఁడయ్యె నొక్కమూర్తములోనన్.

౨౯

గీ. అంతటను దుంగభద్రదోదరాంతరమునఁ

గోటితీర్థములనునిల్పి కైటభారి

తుంగభద్రమ్మతోడ నుత్తుంగకరుణ

గదురవెండియు నొక్కవాక్యమ్ము బలికె.

30

సీ నాపురోభాగాన నలినగర్భుడు తొల్లి
 స్వయముగా నొక సరోవర మొనర్చి
 అబ్జజాండాంతస్థ సాధకత్రికోటి తీ
 ధకముల నాదివ్య సరస్సులోన
 మూడుదిక్కులయందు ముక్కోటితీర్థకముల్
 యామృదిగ్భాగాన నర్థకోటి
 తీర్థకములనునిల్పి తిరముగా మధ్య భా
 గముననిల్పెను బాల కడలినంత

గీ. నాల్గుమూలలయందును నాల్గుసంద్ర
 ములనునిల్పెను ను త్తరమునసురాబ్ధి
 నిల్పి శుద్ధోదకాబ్ధిచే నిఖిలసరసి
 నించి యుత్కృష్టతీర్థకమన్నించె దాని.

30

క. ఆసరసిలోన నీవును
 జేసితివిప్రవేశమందుచే నీస్థలిలో
 మీసంగమము త్తమమై
 దోసములనడంచు గనినతోడ నరులకున్.

31

గీ. చక్రనాభిసరఃప్రవేశములు గల్గు
 నిన్ను స్పృశియించినంతనె నిఖిలజనులు
 ప్రాకృతాంగంబునదలి యప్రాకృతంపు
 దివ్యదేహంబుఁగాఁత్రు సందియములేదు

32

గీ. జరులువై శాఖ పూణిమాసమయమందు
 నేనియువిశాఖయను చుక్కనేనిన్నాన
 మాచరించుచు బ్రహ్మహత్యాది పాత
 కములఁబాయుచు ముక్తినిఁ గాంచుచుండ్రు.

33

క. అతులితమగు నీజలమునఁ
 బిత్పతర్పణము నొప్పనర్చు విప్రులపితరల్

సతతము నాలోకంబున

మితిమీరిన సుఖమునొంది మెరియుదురు సుమీ.

39

క. జపమును దానము హోమము

తపమును శ్రాద్ధంబును బిత్తతర్పణమును నీ

విపులతటమునఁజేసిన .

నపరిమిత ఫలదమగుచు మదైక్యము నొనఁగున్.

30

సీ. నీబిందు లేశంబె నిఖిలతీర్థఫలంబు

లిచ్చునీస్మృతిచేత నెల్లపాప

ములడంగు నీతీరమునఁజేయు ధర్మంబు

విధిహీనమయ్యును విపులసిద్ధి

నొనఁగునీతీరాన నొనరించునొకజన్మ

మగు నశ్వమేధ సహస్రసమము

త్వత్తీరముననొక్క తరువునుంచినవాడు

వనసహస్రస్థాపకునకు జోడు

గీ చెలఁగి యశ్వద్ధమునువేనిఁదులసివేని

నీతటంబుననుంచిన నిర్మలాత్మఁ

డఖిలబాతకములఁబాసి యస్త్రదీప్తి

లోకముననుండు నిగత శోకుడగుచు.

31

క. ఈనిఖిలతీర్థచయములు

మానుగవై శాఖపూణీమ స్త్రటియు విశా

ఖానక్షత్రంబునఁ దమ

తానకములకరిగి నీదుదరిమగుడజనున్.

32

గీ. సర్వతీర్థసమాగమ సమయమందు

నిన్ను గన్గొన్న మోక్షంబు, నిన్స్పృశింప

మత్సమీపము, స్నానానమత్సరూప

మంబుపానాన సాయుజ్యమందునరుడు.

33

- క. అని వరములిచ్చి శ్రీహరి
కనుచాపైచనియె నాఁటికాలంబు మొదల్
కొని తుంగభద్రతీరం
బున గలవారికినరూపముక్తి లభించున్. ౪౦
- క. కృమికీట కాదులును దా
హముచే దన్నీరలవమునానినచో మో
క్షముఁజెందునింక నెంతగ
హిమగిరిజాతుంగభద్ర నే వణింతున్. ౪౧
- ఉ. ఈవిధిజీవసంఘములదేపనిగా హరిజేరుచుండ నీ
భూవలయంబునంజనులు పూజ్యముకాన్ విధిశర్వపూర్వదే
వావళితిన్నఁగా నరసిజాతుని సన్నిధికేగి భక్తిస
ద్భావముతోడ మ్రొక్కినుతివాక్యములన్ గొనియాడి యిట్లనున్. ౪౨
- ఉ. సారసనేత్రసీదగు ప్రసాదబలంబునఁ దుంగభద్రయే
వారికి నాత్మతీర్థపుఁ బ్రభావమునన్ తుణముక్తినిచ్చు నీ
తీరగునేని జీవుఁడెక్కితిన్నను పెంచఁడుగాన దేహముల్
తీరిన వెన్నఁగాని ముగితిన్ దయసేయఁగఁబోకు మీశ్వరా. ౪౩
- గీ. ఇటుల వేడిన వేల్పుల యిచ్చకనుగు
ణంబుగాఁజేసె హరియాదినంబుఁదొట్టి
పార్వతీవింటివే తుంగభద్రమహిమ
చెప్పితినిగామతియు దేనిఁజెప్పవలయు. ౪౪
- ఉ. దేవ, కృతార్థురాలనయితిన్ భవదీయముఖోద్ధ తుంగభ
ద్రదావరనిమ్నగా ఫలసుధారసపానముఁజేసి యింక గో
ష్ఠీవనమందుఁగల్గిన విశేషములెయ్యవి చక్రరూప మా
తావున కేలఁగల్గెనో సదా శివనాకిపు డాసతీయవే. ౪౫
- చ. అనవిని శంభుఁడిట్టులను నక్రిసుతావిను తొల్లిస్పృష్టికై
వనజభవుండు భూతములఁ బంచినపన్నును బంచభూతము

ల్లొనకపరస్పరంబు గుమిగూడి యొకానొకచోటనట్టి చె
య్యునుదొలఁగించుకొందమని యోజననేయఁదొడంగె నిట్టులన్.

చ. గురుతరస్పృష్టికార్యమునకు నన్యమొప్పిన విష్ణునేవకున్
గరమతిదూరవర్తులముగావలెఁ జిత్తముస్పృష్టియందను
స్థిరతవహించుదానఁ గడుఁ జిక్కులపాల్పడఁకావలెన్గుసం
సరణమహాభిలోనఁబడి చచ్చుచుఁబుట్టుచునుండనేటికిన్. ౪౭

క. కావున నెప్పటికిని హరి
నేవయెముక్తిదముగాన స్థిరతరభక్తిన్
శ్రీవరునెదనిల్పుచు మన
మేవురముదపంబునేయ నేగుదమనుచున్. ౪౮

గీ. పంచభూతంబులిటు పరస్పరము నిశ్చ
యించికొని పారమాత్మ్యమహితలమునఁ
జేరి యష్టాక్షరముచేత శ్రీవిభునకుఁ
దపమొనర్చుచునుండెను చారుణముగ. ౪౯

క. అంతయుఁగన్గొనివాణీ
కాంతుఁడు వేవేగ గోష్ఠికావనమునకున్
నంతెనమునఁజని కమలా
కాంతునిగొనియాడె భక్తికలితుండగుచున్. ౫౦

గీ. సర్వగీర్వాణవందిత చరణకమల
భక్తవరదానపర, దేవ, పరమపురుష
వేదవేదాంగవేద్య, గోవింద, శ్రీశ
నన్నగృహతోడఁబ్రోవుము నళిననేత్ర. ౫౧

క. కరుణాసాగరనిను నే
స్మరణము గావించుచుంటి సతతముమదిన్
సరివేల్పులెవ్వరీధర
కరిరక్షక కావుమయ్య కమలాకాంత. ౫౨

క. పక్షస్థల విధృతేంద్రిర
రక్షఃకులదారిచ క రాజద్బాహూ
పక్షింద్రగమన నీనరి
దక్షులులేరే జగాన దాసులబ్రోవన్.

౧౩

క. అని కొనియాడెడుబమ్మకు
వనజాక్షుడు భూషణాళి భాసురుడై ద
శనమీయనావిధాయతయు
వనజాక్షున కెఱిగియిట్లు పలుకదొడంగెన్.

౧౪

చ. పుడమియు నీరుమున్నయిన భూతములైదును నాదుమాటలన్
బెడచెవిఁబెట్టి సృష్టికయి పిల్చినరాక నిరాకరించి యి
య్యెడగుమిగూడి నీకొఱకు నేకముఖంబున ఘోరమౌ తపం
బెడపకచేయుచుండెనిక నేవిధిసృష్టినొనర్తుదేవరా.

౧౫

క. క్షీత్యాదికములను వినా
కృత్యంబేలేదునాకు నీజన్మమునన్
సత్యము, కావునముండిక
గత్యంతరమేమినాకుఁ గంజదళాక్షా.

౧౬

క. అనవిని కమలాకాంతుడు
తనవెంటవిరించిరాఁగఁ దద్దయుఁబ్రీతిన్
జని పంచభూతముల మ్రో
లనునిలిచెనురంబునందులచ్చిసెలంగన్.

౧౭

చ. వరమణికుండలద్యుతి విభాసితగండుఁగన త్కిరీటభా
సురతరమస్తకున్మణివిశోభిత వీనవిశాలవక్షు డి
గ్మరుచిసహస్రకాంతియుతుఁ గంకణముఖ్య సుభూషణాంచితున్
హరిఁగనిమొక్కి భూతతతియాతనిసన్నతిఁజేసె నిట్టులన్.

౧౮

చ. జయము హృషీకనాథసురనత్తమ నీరజప్రతలోచనా
జయము సమస్తపాపహర సర్వగతానిఖిలాత్తకాహరీ

జయమువిభూతిరూపధర సత్యనిరంజన నిర్వికార చి
స్మయ భవదీయపాదనవినముల మ్రొక్కెదమేము నిచ్చులున్.

చ. జలజభవేశ్వరేంద్ర ముఖసర్వసుపర్వులు దేవదేవసీ
వలన సముద్భవింతు మఱివధికలుచుండ్రులయింతుయుక్తవే
ళలనిఖిలంబునీవ నిఖిలంబుననీవనిఖిలంబు నీదు లో
పలనిఖిలాభిధేయ భవభంజక గైకొనుమా నమస్కృతుల్. ౬౦

క. హరినివ్విధిభూతములు
కరమున్గొనియాడిమస్తక స్థాంజలులై
వరమానయుద్రఁ గైకొని
పరమాత్మ సమీపమందుభయమున నిలిచెన్. ౬౧

క. పరమాత్మ భూతములపైఁ
గరుణామృతపూర్ణదృష్టికాంతులు మెఱయన్
దరహాసితవదనుఁ డగుచున్
సరగున నొకమాటఁబలికె జలజదళాక్షి. ౬౨

శా. ఈసృష్టిందవులాటమొందినను మీకేకాగ్రచి త్రంబునన్
నాసేవంబొనరింపఁగల్గదనుచున్ నాసన్నిధానంబునన్
వాసంబుండదటంచు జిత్తమరిషడ్వర్గాలయవ్త్తానటం
చీసృష్టిన్విడినారుగా వినుఁగు నాయీమాటనో భూతముల్.

సీ. అఖిల ప్రపంచంబున స్వతంత్రమటంచు
స్వాతంత్ర్య మొక పరబ్రహ్మదనుచు
కంజాక్షుప్రీతికై కర్మసేయుదమంచు
దత్కర్తృఫలము నాతనిదెయంచు
కతకృత్వమును మాదికాదు వానిదెయంచు
స్వామిపాదము మాకు శరణమంచు
బ్రహ్మమే సర్వహృత్పద్ధ సంస్థమటంచు
మాయనాతఁడెత్రిప్పు మనుజునంచు

గీ. నమ్మి మత్కి తానథ్యాస నతులుగల్గి
యెంతసంసారియును ముక్తికేగుఁగాన
నింకనాయాజ్ఞ శిరసావహించి మీరు
సృష్టికార్యంబుల బ్రవర్తింపవలయు.

౩౪

క. వేయేలవినుఁడు మీరిటు
నాయాజ్ఞనతిక్రమించి నడచితి రేనిన్
మీయాజ్ఞానము నిష్ఫల
మై యేగునుగాన మత్పరాయణులగుచున్.

౩౫

క. ఈయఁఖల స్వాతంత్ర్యం
బాయనదేయంచు మత్పదాబ్జయుగమునన్
బాయని భక్త్యతిశయమునఁ
జేయుఁడు భూతములులోకసృష్టిక్రియలన్.

౩౬

న. అసి పలికిన శ్రీహరి వాక్యంబుల విని పంచభూతంబులు భగవ
త్పాదంబులఁ కెఱుఁగి “స్వామీ మాయం దక్కటికమూని భవ
త్సన్నిధ్యంబు ఘటించునటుల భగవత్తైంకర్యంబు మాకొసం
గి యుష్మత్సాధనభూతులమయిన మే మేలినవారికేలుందమ్ముల
నుండునటుల మాకు వరం బొసంగినఁ దమ యానతికిం దల
యొగ్గి వైశంబసృష్టికార్యంబునం బ్రవర్తింతుము” అని పలికిన
వాని భావమెఱింగి శ్రీరమాకాంతుండు వెండియు భూతంబుల కి
ట్లనియె.

౩౭

గీ. నేనె సంకల్పమాత్రాన నిఖిలదుష్ట
సంహృతింబొనరింపఁగఁ జాలియున్న
నమలపంచాముధ స్వరూపములుమీకు
నొసఁగినాచేతులందు మిమ్ముంచికొందు.

౩౮

గీ. మీమనోరథసిద్ధికై మీకృతమున
సర్వసంహారకార్యంబు సలుపుచుందు

ననుచు హరిపల్క ధరణిగదాయుధముగ
నయ్యెగొమోదకీ సమాఖ్యాకమగుచు.

౬౯

గీ. శంబరము పాంచజన్యాఖ్యకంబువయ్యె
వహ్నియయ్యె నుదశ్శానాహ్వయసుచక్ర
మనిలతత్వంబు శాఙ్గాఖ్య ధనువునయ్యె
గగనతత్వంబునందకఖడ్గమయ్యె.

20

చ. వరమకృపాసముద్రుడును భక్తపరాయణుడైన శ్రీపరా
త్పరుడటలాయుధాకృతులదాల్చిన భూముఖతత్వచాశికి
వరములమెండుగా నొసఁగిపల్కెను “భూతములారమీరునా
కరముల సర్వదానిలువఁగావలె నాయుధరూపధారులై.”

21

గీ. వలసినప్పుడు పురుషరూపములు దాల్చి
సర్వవిధముల నానేవ సలుపవలయు
నెన్నిరూపంబులను నేధరించుచుండు
నన్నియును మీరునాతోడ నందవలయు.

22

ఉ. నమ్ముడు నాదులోకముల నాయవతారములందు నెన్నడున్
మిమ్మునుబాసి నేనిలువమీరును నన్నెడఁబాసియుండఁబో
రిమ్ముదమీదుభక్తికిని నేఁ గడుమెచ్చితి మీదుమీదు రూ
పమ్ముల సంతరాత్తనయి వాసముసేయుదు మీదుచెంగటన్.

23

గీ. శ్రీనికేతనుడటు వెట్టివానిచేతి
తాతిపగిది వరములీయ భూతచయము
తరుణమిదెయంచు మఱియొండువరముగోరె
సందుదొరకిన నెవరూరకుండు రబలా.

24

క. మాకీక్షేత్రంబుననే
ప్రాకటముగఁ దపముసిద్ధిబరఁగుటచేతన్
లోకేశయంశ భేదము
గైకొని మనమిచటనుండఁగావలె నెపుడున్.

25

క. ఆమాటకియ్యకొని హరి
మీమాటలు సెల్లునిక మీరునునాతో
నీమాన్యక్షేత్రంబున
నేమంబుననుండుడనుచుఁ జెప్పి యిటులనెన్.

22

సీ. ఓసుదశఁన చక్రమాసరోజభవాండ
మీల్లునంతటిదాఁక నిచటనేక
యోజనమితమైన యుర్విపైక్షేత్రత్వ
మొందినీవువసింపు మందముగను
నీనాభినడుమనే నిల్తునాభికిఁబై న
శివభారతీపతు ల్చలఁగుచుండ
నేమృష్టభాగాల నిల్తురష్టదిగీశు
లరములకొనల సర్వామరఘుఁ

గీ. లుండ్రునీజ్వాలములయందు నొప్పుమీర
వేదశాస్త్రపురాణముల్యెలయుచుండు
ననుచుఁ జక్రంబునకు హరియూనతిచ్చి
యంతనిత రాయుధములతో ననియె నిట్లు.

22

గీ. వినుసుదశఁన హేత్యంతమునకుయోజ
నాన్తరమ్మనదూర్పుగా నఖిలమణివి
భూషణాంచితవగుచుఁ గౌమోదకీ, వ
సింపవలెనీవు మత్పాద సేవకొఱకు.

23

గీ. శంఖమానీవు చక్రకాపసవ్యభాగ
మందునొక యోజనాంతరమందుఁ గోటి
చంద్రధిక్కార్ విద్యుతిశాలివగుచు
నుండఁగావలె బ్రహ్మాండముండువఱకు.

24

క. చాపమ చక్రాయుధమున
కాపడమటిదెసను యోజనాంతరమున నీ

వేపుగనుండుము జ్యోవ
 వ్రీపరిచిత కోటివయిచలింపనిభక్తి.

౫౦

క. నందకమాసుజ్ఞానా
 నందాత్మకమగుచు నీవనారత మిచటన్
 బొందుగఁ జక్రకోత్తరదిశ
 యందున్నిలు మొక్క యోజనాంతరమందున్.

౫౧

ఉ. ఇమ్ముగఁదీర్థయాత్రకయి యిచ్చటకేగినవారు ముందుగా
 మిమ్మునుగొల్చి శుద్ధులయి మీపరిపూర్ణకటాక్షమందియా
 పిమ్మటనన్నుఁగొల్తురని ప్రీతిమెయి న్వరమిచ్చియంతవే
 గమ్మునశ్రీమనోహరుఁడు గాంచనవేదికఁజేరె గోమలీ.

౫౨

క. హరియానతిచొప్పున నా
 యరిముఖసర్వాయుధమ్ము లాయాదెసలన్
 దిరముగనుండె విరించియు
 బిరబిరదన గృహముసేరె బృధ్వీంద్రసుతా.

౫౩

చ. పొలుపుగఁ దీర్థయాత్రకయిపోయినమానిసి మున్గదాదిహే
 తులసమరేశుల న్నుతులతోఁగని పిమ్మటవెన్నునిన్ గనన్
 నలెను దదాదిగాఁగలిగె వారిజలోచన చక్రరూపమా
 స్థలమునకింకదేని వినుదానవువేగమెపల్కు- పల్కెదన్.

౫౪

క. సృష్టిస్థితిలయ కారణ
 శిష్టజనావన, రమేశ, శేషశయన, శ్రీ
 ముష్టాదిస్థిత, భక్తా
 భీష్టప్రదభావదేవ భీతాతిహారా.

౫౫

సుగంధి. శక్రముఖ్యదేవ చక్రసన్నతాంఘ్రినీరజా
 విక్రమాగ్ని సాత్కృతేంద్ర విద్విషన్మహాకుజా

నక్ర రాజఖండనావినక్రమ కల్పభూమిజా
చక్రనందకాది హేతి సంతతోల్లసద్భుజా.

౫౬

గద్య. ఇదిశ్రీహయగ్రీవకరుణాపాత్ర కృష్ణాచార్యపాత్ర వేదవ్యాసాచార్య
పుత్రన్యాయశాస్త్రప్రవీణసంగీతకళాపారీణ బాలసరస్వతీచిరుద్రభాజ
మాన శతావధానాశుకవితా విరాజమాన సకల విద్యద్విధేయ
కాశీకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన గోష్ఠీవనమాహా త్త్వంబునందు
చతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

౫౭

పంచమాశ్వాసము.

క. శ్రీభావదేవదివ్య
ప్రాభవవేదాంతవేద్య పదమృజముఖ దే
వాభీష్టదాయకాఖిల
వైభవసముపేత సర్వవాచాతీతా.

౮

గీ. దేవయవధారు పార్వతీదేవియంతః
బావనంబైన యీగోష్ఠితావనమున
దీపదాన మహాత్త్వంబు దెలుపుమంచు
బలినివేడిన నాతఁడీపగిది బలెక్కి.

౯

గీ. దేవియీక్షేత్రమున నొక్కదివ్వేనేనిఁ
బెట్టువారికిఁగలఫల మిట్టిదనుచు
నెవరుఁబల్కుఁగలార లేనీ విషయము
నందునొకకథసెప్పెద నాలకింపు.

3

క॥ తపమునకు నిక్కసత్యా
లపనమునకుఁబట్టు విజయలక్ష్మికిని విటుం

డపరిమిత ధర్మశీలుఁడు

నృపకుంజరుఁడొకరుఁ డంబరీషాఖ్యుఁడిలన్॥

౪

మ॥ కలఁడిత్వాకుకులావతంసుఁడగు నాత్మాపాలచంద్రుండు స
త్ఫలదంబౌ నొకయశ్వమేధ మొనరింపన్ దీక్షితుండై ధరా
తలముగజుట్టఁగ గుట్టమున్విడిచినన్దద్యజగంధర్వముఁ
బలశత్రుండుహరించి స్వర్గాపురిలోనంగట్టిపెట్టెన్ సతీ॥

౫

గీ॥ ఈనమాచారమును బురోహితులెఱింగి

జన్నమాపఁగిరాదింక సత్వరముగ

నేగి పశ్వధన్ మొకవిప్రుసీవు లెమ్ము

లెమ్ముపొమ్మనన్యపుఁడు రయమ్ముతోడ॥

౬

చ॥ అరదమనెక్కి భూతలమునందలి మానివరాశ్రమంబులన్
దిరుగుచు రానురానొక ప్రదేశమునన్ భృగుతుంగమన్మనో
హరమగు నాశ్రమంబుగని యచ్చటభాగన్పుఁడొరుచీకునిం
దరిసెనమాచరించి మునినాథునికిం బ్రణమిల్లియిట్లనెన్॥

౭

క॥ ఇమ్ముగమునివరయొక జ

న్న మొనరింపంగఁదలఁచినాడను బశ్వ

ర్థమే తెంచితి మీసుతు

నమ్మినమీకిత్తు లక్షయావుల ననినన్॥

౮

గీ॥ పెద్దకొమరునిపైనాకుఁ శ్రేమపెద్ద

యాటనేనీయనాతని ననుచుఁదండ్ర

యటులనే చిన్నసుతునీయననుచుఁ దల్లి

చెప్పమధ్యముఁడగు శునశ్శేపుఁడపుడు॥

౯

క॥ జననీజనకుల తలఁపుం

గనిపలికె, ధరాతలేంద్ర, గ్రక్కుననీతోఁ

జనుదెంతుఁ బశువునై గో

ధనమును మాజనకులకును దయసేయుమనన్॥

౧౦

క॥ ఘనగోధనము శునశ్చే
పునితలిదండ్రులకొనంగి భూవిభుడంత
దనవెంటనాశువశ్చే
పునిగైకొనికదలెనాత్తపురమున కబలా॥

౧౧

గీ॥ అంతమధ్యాహ్నాసమయంబునందు నాత్త
మాతులుండై నగాధేయ మానికడకుఁ
జేరిశరణంచు నాశునశ్చేపుఁ డఖిల
వృత్తమామేనమామకు విశదపటచే॥

౧౨

శా॥ మామా నా తలిదండ్రులెంతయునుకంపాహీనులొకంటె నీ
వేమేల్నాకొనరింతు విప్పుడని నిన్నేనమ్మి నేవచ్చితి
నా మాతాపితృవగఁమీవయిఁ కననక్షింది యీతేనికి
సేమంబొప్పగఁ సప్తతంతుఫలముం జేకూటఁగాఁ జేయుమా॥

క. అనిపల్కు నా శునశ్చే
పున కభయమొసంగి మానిపుంగవుడంత
దనపుత్రశతము నిటుర
మ్మని వారికిఁజెప్పె నా సమస్తచరిత్రం॥

౧౪

చ. తనుభవులారమీరనఁగ ధర్మమునం గడుఁబెద్దలీధరే
శుని మఖమందు మీరలు పశుత్వమునొంది మదాజ్ఞచేత నీ
ఘనునకుఁ బ్రాణము ల్నిలుపఁగావలె దాన నిలింపులెల్లరు
మనములఁ దృప్తి నొందుదురు నాకునుసంతసమానుజమ్మనన్॥

క॥ విశ్వామిత్రంబనఁదగు
విశ్వామిత్రమునిపల్కు విని వెంటనెయా
విశ్వామిత్రతనూజుల
నశ్వరగర్వమునఁ దమ జనకునని రిటులన్॥

౧౬

చ. తనయులఁజంపుకోలనెడు ధర్మపుభూస్థులసీకతోఁచె నీ
పని కడులోకగహితము పాటుడ యీపనికంటె నొక్క కు

క్కను భుజియింప నుత్తమముగాదె యన న్మునిరోషభీషణే
క్షుణ్ణుడగుచున్ దనూజుల కొకానొక దారుణవాక్య మిట్లనెన్ ||

ఉ|| నావచనంబుకాదనుచు నన్నిటుదూరిన మీరు చౌర్య హిం
సావిహృతిన్ శ్వమాంసమును సాపడుచు న్సతతంబుమాలలై
త్రోవలగొట్టుచు న్సుకృతదూరులు ధర్మవిహీనులౌచు నీ
భూవలయాన వేయిసమము ల్వసియింతురుగాత మ్రుచ్చులై ||

క|| పుత్రుల నీగతి విశ్వా
మిత్రుడు శపియించి యంత మేనల్లుని ప్రా
ణతాణాధన్ మొసంగెఁ బ
విత్రంబగు నొక్క మంత్రవిద్య నతనికిన్ ||

౧౯

శా|| ఆరీతిన్ జనకుండుదిట్టిన మధుష్యందాది మాన్యాత్మజుల్
ఘోరంజా శ్వపచత్వమొంది ద్విజతం గోల్పోయి దుష్పాతకా
ధారంబైన కిరాతదేశమున నిత్యప్రాణహింసేచ్చులై
చోరశ్వం బొనరించుచుండి రధికక్షోభంబుగావిండుచున్ || ౨౦

క|| ఓతరుణీపంచమహా
పాతకముల నొకఁడొకండు పదిపది వేలన్
బ్రీతినొనర్చిరివారుప
పాతకములనెన్న నంతుబట్టదెవరికిన్ ||

౨౧

క|| ఈగతి బహుతథకాలం
బేగఁగఁజండాల్పరైన ఋషిపుత్రులు వే
వేగఁజని యాంధ్రదేశము
లోగల ధనమెల్ల మ్రుచ్చిలుచు నొకనాటన్ ||

౨౨

గీ|| సారమాత్మ్యంబునందున్న భావదేవు
మందిరంబునఁగలవెన్నొ మానికములు
వివిధభూషణములునంచు వినుచువారు
వానిమ్రుచ్చిలనచటికిఁ బయనమైరి ||

౨౩

క॥ పావనతమముగ నాగో

ష్ఠివనముంజేరి వారు శ్రీనిలయుని సా

త్తేవిధిఁజిక్కునొ యనిమది

పించుచుఁగాంచి రొక్కయుపాయంబబలా॥

౨౪

గీ॥ తమకదృశ్యత్వ సంసిద్ధి తనరునట్లు

మహితమంత్రౌషధులచే నమర్పఁబడిన

సిద్ధవతిఁనినొకదానిఁజేసి దాని

సాయమునఁజౌర్యకృత్యంబు సలుపఁదలఁచి॥

౨౫

చ॥ అరిగిరిసిద్ధవతిఁ కరమందుధరించుచు వారు దేవ మం

దిరమున కేరికేనియును దృష్టికి గమ్యాలుగాక వత్తిచేఁ

గరమున దివ్వెఁబూని యటఁగల్గినశాలలల నన్నిటిఁ బరా

బరికఁగఁగాంచి రీశ్వరుని భాగ్యము మ్రుచ్చిలఁగల్గువేడుక॥

క॥ ఇటులాహరిగృహమునఁ బ

ర్యటనముఁగావించి రొక్కయామమువలకు

త్కటదీపహస్తైయం

తట నా నూర్వురియఘంబు దగ్ధంబయ్యె॥

౨౬

క॥ ఓపార్వతి వినువారలు

పాపంబులపీడి పూర్వభావాశ్రితులై

శ్రీపతిమంటపనన్నిధిఁ

బ్రాపించుచుఁగాంచిరా పరాత్పరునచట॥

౨౭

గీ. హరినిదరిసించి సాష్టాంగమాచరించి

యుపనిషద్వాక్యసమితిచే నొప్పుమీఱ

సామిఁగొనియాడి తలల సంజలులొనర్చి

మౌనులొ వారికిట్లనె మాధవుండు.

౨౮

చ. ఇల శతకోటికల్పములకేనియుఁ దీరనియట్టి మీ యఘ

మ్ములు నొకయామమాత్రమునఁబోయెను సుష్టిట దీపశక్తిని

స్థలమున నీలగోఘృతయుతంబుగ మీరొకజాము దీపమున్
వెలుగఁగనుంతు రేనిఁ గడు వేగమెకాంతురు నాదుసన్నిధిన్. 30

క. అన విని విశ్వామిత్రుని
తనుజన్ములు కపిలగోఘృతసహితపాత్ర
మున వత్తినునిచి దీప
మును హరికర్పించి గనిరి మోక్షపదమున్. 31

క. సంతసమునవిని పార్వతి
కాంతునిఁగని యుత్సవప్రకారము, యాత్రో
దంతము వినఁదలఁచితిన్
కాంతావచియింపుమనిన గారీశుఁడనెన్. 32

చ. మునుపొకసాక్షి వాదమునుబూనుచు శ్రీహరిపారమాత్మ్యమున్
జనిన యనేకదివ్యదివసంబుల క్కొకదినంబునందు నా
వనజభవుండు విష్ణుఁగనవచ్చి పరాత్పరు నుత్సవంబులన్
గొనకొనిచేయఁబూనెనటఁ గోమలి మాధవమాసపూణిమన్.

క. ఈరేడుజగములంగల
వారలఁబిలిపించె నుత్సవముదరిసింపన్
సారససంభవుఁడంతకు
మీరినదేమున్నదింక మేదినినబలా. 33

గీ. కామధేనువుఁబిలిపించి కమలభవుఁడు
తనదుసంకల్పమంతయు దానికపుడు
చెలియఁబఱచుచు నటనెల్ల దెసలనున్న
వారిఁజూపించి యొకమాటఁబలికెనిటుల. 34

చ. వినుము సమస్తలోకములవేల్పులు మానులు తేండ్లు పూరుషుల్
వనితలు బాల వృద్ధులును వారును వీరననేల గోమణి
వనజభవాండమంతయును వ్రాలినదిచ్చట నుత్సవాధకమీ
యనఘులకు న్సుఖారసమయాన్నముపాసము నీవైనంగుమా.

ఉ. వారిజసంభవుండు గృహపం క్తులొనర్పఁగ విశ్వకర్మను
గోరినవారికందటికిఁ గోరినవి తమునీయ శ్రీదునిన్
శ్రీరమణోత్సవాదు లొనరించుట కహాములై నవైదికా
చారములన్విధింప మునిన త్తముల న్నియమించెఁ గోమలీ. 32

క. గరుడ స్తంభమునవిధి
గరుడధ్వజబంధము గావించెమునీ
శ్వరుడై నయత్రితోడుత
బరమమ్మగు శుక్లపుష్పభమ్మన నచటన్. 33

క. అత్రిముఖములతోఁ గుం
డత్రయమునఁ బద్మజుండు హుటాహుటిగా న
గ్నిత్రయమునిలిపి పరమప
విత్ర హవిర్ద్రివ్యములను పేలిచెనబలా. 34

నీ. తగినంత యన్నప్రదానమ్ము లొకచోట
హోమధూమసుగంధ మొక్కచోట
ఘనమైనగంధర్వ గానమ్ములొకచోట
నచ్చరల్ సేయు నృత్యంబులొకట
వేదశాస్త్రపురాణ నాదమ్ములొకచోటఁ
గలహప్రియుని వీణగాన మొకట
దక్షిణాతాంబూల దానమ్ములొకచోట
స్రక్చంద్రసగంధ చర్చలొకట

గీ. పడసోపేతభోజన సమయజాత
విష్ణుకీర్తనగాన గోవిందలొకట
గలిగిచెలువైందె నుత్సవకాలమందు
జరుగు సంతర్పణాదుల చక్కదనము. 35

చ. వనజభవుండునంత భగవానుని జన్మభూమిశాఖయం
దనుపమరత్నతోరణ సమంచితమైన రథోత్తమమ్ముపై

దినమణిచంద్రలోచను సధిష్ఠితుఁజేసి మహాత్మవమ్ములన్
బానరిచె శర్వదేవ మునిపుంగవు లచ్చెరువందిచూడఁగన్. ౪౧

ఉ. బమ్మసుపర్వమాని నృపపన్నగకిన్నర యక్షమర్త్య సం
ఘమ్ములఁగూడి యుత్సవ మఖండముగానొనరించి చాల నం
దమ్మగురీతితో నవబృథమైనరించి సుపర్వమాని మ
ధ్యమ్ముననిల్చి విష్టపహితమ్ముగ నొక్కటిఁబల్కె నిట్టులన్. ౪౨

గీ సర్వజనులార యిప్పుడుజరిగినట్టి
యుత్సవమునకుఁబేరు బ్రహ్మాత్సవంబ
టంచు బ్రహ్మాండమందు బ్రభ్యాతిగాంచు
దీని గనువారి పాపముల్ తెరలిపోవు ౪౩

మ. ధర నీయుత్సవదర్శనాధామ మి యే ధర్మాత్తు డేతెంచునో
స్థిరనాతండిడు పాదపాదమున జ్యోతిష్తోమయోగోద్ధ ని
ర్భరపుణ్యంబునుబొంది యైహికసుఖాస్వాదంబుచేఁ దృప్తుఁడై
దుఃతధ్వంసముగాఁగఁ దుట్టతుద ముక్తుఁడై ప్రకాశించెడున్.

క. ఉత్సవకారయితనుభగ
వత్సముఁగాఁజూతు నెట్టివాఁడునునే బ్ర
హ్మాత్సవమొనతున్ ననుకొను
మత్సన్నిధినుండునట్టి మనుజుండెపుడున్. ౪౪

గీ. ఒక్కవస్తువునేనియు నుత్సవమున
కర్పణముచేయుమనుజుఁ డనంతముగను
పుత్రపౌత్రాదిసుఖములఁ బొందితుదకు
భవమువిడనాడి శ్రీవిష్ణుపదవినుందు. ౪౫

క ఉత్సవకతఁ బొగడువా
రుత్సవములజేయువార లుత్సవమునకుం
బ్రోత్సాహపెట్టువారును
మత్సన్నిధిఁగాంచెదరు సమస్తసుఖములన్, ౪౬

క. బ్రహ్మోత్సవస్మరణమున

బ్రహ్మసరఃస్మరణమునను బాపములడఁగున్

బ్రహ్మోపరోక్షమబ్బును

బ్రహ్మపదవిగలుగు సర్వభక్తవరులకున్.

౪౮

చ. ఇతరదినంబులందుఁ బరమేశ్వరుఁ గాంచుటకంటె నుత్సవై

న్నతనమయంబునన్ హరిఁగన న్భలమబ్బును గోటిరెట్లుటం

చతిముదమొప్పఁజెప్పి కమలాసనుడంతట దేవమానిసం

తతి తనవెంటరాఁదనదు ధామముఁజేర హిమాద్రిపుత్రికా. ౪౯

గీ తరుణివిను పారమాత్మ్యయాత్రావిధాన

మెల్లవివరించిపల్కెద నింపుమీట

శ్రద్ధతోడుతవినఁ జిత్తశుద్ధిగల్గి

యెంతపాపాత్ముడును బుణ్యవంతుడగును.

౫౦

గీ. ఎవఁడు గోష్ఠీవనికి నేగ నిచ్చగించు

నతఁడు విజితేంద్రియుండయి యాదినమున

స్నానసంధ్యాదికృత్యముల్ సలిపిచేయ

వలయునంకల్ప మాతృహృద్వనజమందు.

౫౧

స్తీ. అంతదేవునిపూజ నాచరించిశిరంబు

నందు నంజలిఁజేసి యాదరమున

గోవిందయిమ్మునీ గోష్ఠినాకనిభావ

దేవునానతిముందు దీసికొనుచు

పెద్దలయానతిఁ బిదపఁగైకొనియిల్లు

వెడలిచి త్తమున గోవిందునిల్పి

సరణిలోపలబ్రహ్మ చర్యాదినియమంబు

లాచరించుచుఁ బారమాత్మ్యభూమి

గీ. గాంచిమొక్కిడి ద్వారంబుగాంచియంత

నచట సాష్టాంగనమనంబు లాచరించి

తుంగభద్రకుఁజేరి యుత్తుంగభక్తి
నామహానది నిటుకొనియాడవలయు.

గీ. ౨

క. శ్రీవిష్ణుబాహుతలమున
నావిర్భావంబునొంది యంతటశ్రీ గో
ష్ఠీవనిఁబాటుచునుజగ
త్పావనమొనరించు తుంగభద్ర నుతంతి.

గీ. 3

గీ. అంత నదిలోమునింగి చక్రాంతమందు
నొక్కయామడదూరాన నున్నగదను
జ్వాలలందున్న యంద్రదాది సకలసురులఁ
బూజలొనరించి ద్విజునకు భూమినొసఁగి.

గీ. ౪

క. అరిదక్షిణభాగమునఁ
బరఁగెడు శంఖముగొలిచి బ్రహ్మాణ్యసకుం
బరమాదరమున మనుజుఁడు
పరమాన్నమువెట్టి తృప్తిపఱపఁగవలయున్.

గీ. 5

ఉ. అచ్చటనున్న శాస్త్రముల కన్నిఁటికర్చునొనర్చి భక్తిచే
హెచ్చుగనీరధారలఁ బితృప్రతతిందనియించి పూవులం
దెచ్చి ప్రతీచినున్నహరి దివ్యశరాసనపూజసల్పుచున్
వెచ్చమువెట్టఁగావలయు విప్రుల కుత్తమ వస్త్రసంతతి.

గీ. ౬

తే. చక్రపశ్చిమ దిగ్గతజ్వాలలందు
రాణనొప్పారుచున్న పురాణములను
దివిజులనుగొల్చి యంతనుదీచికేగి
నందకార్చనఁజేసి యానందమొప్ప.

గీ. ౭

క. పావనులగు బ్రాహ్మణులకు
నీవలయునువర్ణమచటి స్మృతులకుఁబూజల్
గావించి యరములంగల
దేవతలన్గొల్వవలె సతీమణి యంతన్.

గీ. ౮

క. చక్రాష్ట్రాశాస్థితసుర

చక్రమునేవించి దానసంపత్తిని ని

ర్వక్రగతిఁజేసి యంతటఁ

జక్రపు నడిబొడ్డుకడకుఁ జనవలెనబలా.

౧౯

ఉ. నాభిచతుర్దిఁగంతగత నారదపద్మభవాత్రి రుద్రదుర్లభ

శోభదలిరప బత్తిమెయి పోడశపూజలఁగొల్పి వెండియున్

నాభికిఁ బ్రాచికిగి కడునమ్రత భద్రనుగొల్పి యచ్చటన్

ప్రభాభవమొప్ప దానము లపారముగా నొనరింపగావలెన్. ౬౦

గీ. ఘనతఁ జక్రాకృతి తేత్రమునకుఁబూజ

సలిపి యానతిఁగొనుచు నాచక్రమధ్య

మునకునేగుచు మానవు ల్బుదముతోడ

స్థంఢిలమ్మున దేవతాతతినివాసి

౬౧

సీ. ఆదేవతలకెల్ల నర్చనంబొనరించి

యంత సదానందమను విమాన

మునుమ్రొక్కి తన్మధ్యముననున్న నవరత్న

మంటపమ్మునుగాంచి మహితభక్తి

తన్మధ్యమున నవ్యతరణిసన్నిభమైన

పంకజమ్మునుగాంచి భక్తిమ్రొక్కి

దానితోఁ జక్రగదాధరుండును దివ్య

ప్రీతాంబరధరుండును పృథులదివ్య

గీ. భూషణుండుసహస్ర నభోమణిప్ర

కాశభాసురుఁడను గోటికామసముఁడ

నంతగరుడాది నిత్యముక్తార్చితుండు

నగుచుఁజెలఁగెడి హరిమ్రొక్కిపొగడవలయు

ఉ. అంతటభావదేవ చరణాంబుగుహద్వయ పూజనల్పి పూ

జాంతమునందు సప్త్రముల నాభరణమ్ముల హేమరాసులన్

- గాంతలతాంతసంతతుల గంధముల హరికప్పగించి ని
శ్చింతగ నోదనార్పణముఁ జేయవలె నుపవిత్రమాగతి. ౬౩
- ఉ. సర్పశయాన, నాతనువు, జాయయుఁ బుత్రులు మందిరంబునీ
కర్పితమయ్యెఁ గైకొను మదాత్మయునీయది” యంచుఁ గోటికం
దర్పసమానుఁజిత్తమున నమ్మినవారల కీభవాబ్ధి సం
సర్పణమిల్లెవింటికద చానరొ యాత్రవిధానమంతయు. ౬౪
- క. ఈరీతిగ నెవ్వండా
త్మారాముండొచుఁ దీర్థయాత్రనొనర్చు
శారీయాతఁడుసాక్షు
న్నారాయణుండొచు నిస్తులానంగుడగు. ౬౫
- క. యాత్రావై భవమునువిన
యాత్రాఫలమబ్బుమతియు నై హికమును బా
రత్రికముఁజిక్కి ముక్తికి
బాత్రతయుంగల్గు సర్వభక్తవరులకు. ౬౬
- గీ. ధరణిధరజాత! తీర్థయాత్రావిధాన
మంతయునువిని గోష్ఠీవనాంతరమునఁ
జేయవలసినదానము లెప్పుమనుచు
భవునివేడఁగ నాతఁడిపగిది నుడివె. ౬౭
- క. మానినిమును దీపాదన
దానఫలముఁజెప్పితిన్గదా యిఁకఁదక్కొ
దానములఁబల్కెదనువిను
దానం జేకూటు సర్వదానఫలంబుల్. ౬౮
- క. పరమాద్భుతమహిమంబున
బరఁగెడు శ్రీవిష్ణువునకుఁబరమప్రీతి
వరకాంచనం బొసంగిన
నరవరు లరుదెంతులోకనాథపదంబుల్ ॥ ౬౯

గీ. పచ్చనౌపట్టువస్త్రముల్ భక్తితోడ
మాపతికిఁ దెచ్చి యర్పించుమనుజవరులు
పూణామానాయువును బొందిపోలువుమీర
విష్ణులోకంబునందెప్పు వెలయుచుండు॥ 20

క॥ లలితములగు పూవులుని
స్తులభూషణముల్పహస్రతులసీదళము
ల్నలినాక్షునకర్పించిన
గలుగుకొనారూప్యముక్తి కంజదళాక్షి॥ 21

క॥ చారుతరచంద్రసకా
శ్మీరాగురుసంకు మదవి శేషనురభిక
స్తూరీయుత ధూపమ్మును
శ్రీరమణునకీయ ముక్తి చేకులునబలా॥ 22

ఉ॥ శారద చంద్రతుల్యమగుఛత్రము, వీవన, చామరంబులు
మారునిగన్నయయ్యకు సమర్పణసేసిన మానవుండువి
స్తారముగాసమస్తనుఖ సంపదలొందుచువీతశోకుడై
సారసపత్రనేత్ర పితృసంతతితోడుత నేగుచుక్తికి॥ 23

గీ॥ పారమాత్మ్యస్థలంబున భక్తితోడ
గపిలగోదానమొనరించు ఘనుఁడుసర్వ
పాపములఁబాసి శ్రీశుసమీపమందుఁ
గాపురముక్తిండు నిత్యసౌఖ్యమ్ముగలిగి॥ 24

క॥ పుడమిని వృషభంబునునె
వ్వఁడుహరికర్పితముఁజేయుఁ బడతీవినుమా
తఁడుస్వానుభూతిగలఁడై
తడవేమియులేక, యమృతతృగనుచుండు॥ 25

సీ. హరిపూజకైయగ్రహారమిచ్చినవాఁడు
ముదితవిష్వక్సేనపదవినొందు

స్యందనాశ్వమతంగ జాందోళికాదుల
 హరికీయవైన తేయపదమబ్బు
 హగ్గమోలనృత్యగీతాదిక మ్మొనరింపఁ
 జేయఁబాతక రాశి సెల్లిపోవు
 శయ్యాధ్వజపతాక శంఖఘంటాదాత
 సజ్జానియై హరిసామ్యమొందుఁ

గీ. గేలిసాధంబు కునుమవనాళిధూప
 దీపపాత్రలు తాంబూలదివ్యపేటి
 మున్నుగాఁగలవస్తువుల్ ముదముతోడ
 హరికినర్పింపదొరకును హరిపదంబు॥

2౬

గీ. అచటగాపురమున్న ధరామరులకు
 వారిలోఁగూడ మద్భక్తవరులకొక్క
 యణువునిచ్చిననదియె కొండంతదగుచుఁ
 గోటిమడుఁగులు ఫలమిచ్చుఁగోమలాంగీ॥

2౭

క॥ దానంబులలోఁగన్యా
 దానముసర్వోత్తమంబు తరుణీవిద్యా
 దానంబునట్టిదియభూ
 దానంబుఫలంబు చెప్పఁదరమేనాకు॥

2౮

గీ. పారమాత్మ్యమునందున్న బాపనయ్య
 కెట్టిదానంబులిచ్చిన నీయవలయు
 నచట పోడశ దానములధికభక్తి
 సలిపిగతలింగులైముక్తిసరణిఁగాంతు॥

2౯

గీ॥ “అస్మాదాత్మజఁ డొకదినమందునేనిఁ
 బారమాత్మ్యంబునందు సపార్వణముగ
 శ్రాద్ధమొనరించునా” యంచుసంతతంబు
 గోరుచుందురు పితరలుగోష్ఠియందు॥

౫౦

క. తుంగాహరులకునడుమన్

బొంగుచుఁబౌర్వణవిధానమున నొకశ్రాద్ధం

బుంగావించినమనుజుని

కింగలపితృగణము ముక్తికింగదలుఁజుమా॥

౮౧

క. వినుమీకధహిమభూధర

తనయాద్విజబంధువైకఁడు దత్తాత్ర్యుఁడిలన్

జనియించెనాన్యశంసుఁడు

పొనరించెనుబాతకములు పుట్లకుఁబుట్లున్॥

౮౨

ఉ. ఆతఁడు బ్రహ్మహత్య గురుహత్యయు గోశిశుహత్యలన్నిచా

పాతకముల్పొనర్చుచు పపాతకకోటులనారిదేరిహిం

సాతతవృత్తియైతుదకుఁ జావఁగఁదత్తు ణమేపరేతరా

ద్దూతలువానిబట్టి పడఁద్రోసిరి దుర్నరకాగ్నికీలలన్॥

౮౩

ఉ. వానితనూభవుం డమలభాగవతోత్తముఁ డంతఁదండ్రుడికిన్

బూనికతోడఁ బ్రేతవిధిఁ బూర్ణ మొనర్చుచుఁ బౌరమాత్మ్యమన్

స్థానముజేరి భక్తిమెయి సారసలోచనుఁమొక్కి తుంగభ

ద్రావదినాడి తీరమున శ్రాద్ధమొనర్చెఁ బితృశతృప్తికై॥ ౮౪

గీ. అట్లు హరిపాద బద్ధహృదబ్జుఁడౌచు

నాత్మజుఁడు వత్సరవిమోకమాచరింప

నాఫలమున జముని నిరాకరించి

దత్తుఁడరిగెను హరిసన్నిధానమునకు॥

౮౫

గీ. తుంగభద్రాతటమున నుత్తుంగభక్తి

శ్రాద్ధమొనరించువారికి సంభవించు

ఫలముఁగొనియాడఁ గోటికల్పశతమునకు

నైన నాచేతఁగాదు పద్మాయతాక్షి॥

౮౬

క. సేవాఫలమునుఁజెప్పెద

నావిధివినుసాక్షి దేవు నాలయమందున్

శ్రీవిభుని సేవ జేయుట

యేవనితా మోక్షమందు రిలవిద్వాంసుల్.

౮౭

క. వనజాక్షునిలయసమ్మా

జ్ఞానమొనరించినఁ బరాగసంఖ్యకుసరిగా

గనుగొందురన్ని మారులు

ఘనమగు శ్రీవిష్ణుపాద కంజములనరుల్.

౮౮

గీ. దేవదేవునిగృహమందు దినదినంబు

వారిసంప్రోక్షణము సేయ నసుధనడఁగు

చున్న ధూళీపరాగంబు లెన్నోయన్ని

మారులీశునిఁగాంతురు మనుజులబలా.

౮౯

క. గోమయమున హరిమందిర

మేమనుజుండలికి మ్రుగ్గు లింపుగనిడునో

యామానవుండుసాక్షి

స్వామిగృహంబందు ముక్తవరుడైయుండున్.

౯౦

చ॥ హరి కభిషేకతీర్థముల నప్పనసేసెడువారు శ్రీమనో

హర తులసీసరంబుల సమర్పణముంబొనరించువారలున్

వరసరసాన్న పానముల వండెడువారును జందనాదులన్

హరికొఱకిచ్చువారును దురంతభవాబ్ధిమునుంగ రంగనా॥

౯౧

ఉ॥ చారుతరప్రభాకలిత చామరయుగ్మము కేలఁబట్టెడున్

వారుసితాతపత్రమును, వాహనముంధరియించువారలున్

భూరితరోన్నతింగలిగి పొల్పుగు కేతనమున్గర్హంబులన్

ధారణసేయువారలును దప్పక ముక్తగాంతు రింతిరో॥

౯౨

క॥ శ్రీజానికి నీవిధమునఁ

బూజాకాలోపచారమును జేయుచునీ

రేజాక్షియెవ్వఁడేని

బోజాలును విష్ణులోకమునకు రయమునన్

౯౩

క॥ గోపికలు కామవశతఁ

శ్రీపతిలొంగించుకొన్నరీతి నరుఁడుతా

నేపగిది హరినిఁగొల్చిన

నాపగిది న్యావమూతిఁ నందఁగవచ్చున్॥

౯౪

గీ॥ డేత్రములలోన నుత్తమడేత్రమైన

పారమాత్మ్యంబునకు సరివచ్చుత వు

నధఁశతకోటి యోజనాయతధరిత

యందు నెచ్చటఁ గనలేము మందగమన॥

౯౫

ఉ॥ దీనిప్రభావమున్ మఱియు దీనికిఁగల్గిన యెల్ల పేరులన్

దీనినురూపసంపదను దీనఁజెలంగెడు దేవతావళిన్

మానిని, భక్తితత్పరత మానసమందుఁ దలంచికొంటివేన్

దాన సుసౌఖ్యముల్దమకుఁ దామఘటించును నీకు నిచ్చులున్.

క॥ ఓకాంతపారమాత్మ్య

ప్రాకటమాహాత్మ్య మొక్కపద్యంబేనిన్

శ్లోకాధఁపాదములనేన్

ధీకలితతఁజదువ భవముఁదెగి ముక్తుఁడగున్॥

౯౬

గీ॥ నేనుజెప్పినదంతయు నిజమునిజము

వేదములలోన నుత్తమవేదమైన

యట్టి ఋగ్వేదమున దానియంతమందుఁ

బారమాత్మ్యమహత్త్వంబు పలుకఁబడియె॥

౯౭

క॥ ఆమంత్రములఁజక్కగ

నీమహితడేత్రమందు నెవడుసదువునో

యామనుజుఁడు గతభవుడై

కామిని యమృతత్వమవుడ కాంచివెలుంగున్॥

౯౮

గీ॥ స్థలపురాణంబుసెప్ప విద్వాంసునెవఁడు

పూజనల్పునొ శ్రీశుఁడా పూరుషునకు

సంతసంబున నిహపరసౌఖ్యముల నొ
సంగి తుదకిచ్చు తనదు శాశ్వతపదంబు॥

౧౦౦

క॥ పౌరాణికుఁడౌ ద్విజునె
వ్వా రవమానింతురట్టివారలు శ్రవణా
పారఫలంబునుబొందని
వారై బాధిర్యమెపుడు పడయుదురవని॥

౧౦౧

క॥ వినుగోష్ఠీవనమహిమన్
జనుఁడెవ్వఁడుసంశయించుఁ జానరొవాఁడొం
దును ద్విజహత్యాపాతక
మును తక్షణమందుఁ బూర్వపుణ్యముఁదొలఁగన్॥

౧౦౨

గీ॥ పారమాత్మ్యమహాత్త్వ మెవ్వానియింట
గల్గునో యతఁడన్ని సౌఖ్యములనొంది
చింతలనుబాసి తుదకు శ్రీకాంతుపదము
నొందివెల్లు నిరతిశయానందుఁడగుచు॥

౧౦౩

గీ॥ ఎవఁడు గోష్ఠీవనమహాత్త్వమెల్లవ్రాసి
పొత్తమునుజేసి యొక్కవిప్రోత్తమునకు
దానినిచ్చునో యాతఁడు మానివంద్యుఁ
డైన హరిఁజేరి యానందమనుభవించు॥

౧౦౪

చ॥ మనుజులు పారమాత్మ్యమహిమ స్మరియించిన విన్న వ్రాసినన్
ఘనతఁబరించినన్ నిఖిలకల్మషసీల ఘనాఘనంబులె
ల్లను బెకలించుకొంచు శుభలక్షణలక్షితౌతొచుఁ జందమా
నును బురిడించి వెల్లుదురు మానిని సర్వశిరోవతంసులై॥

౧౦౫

మానిని॥ ధారుణి శంకరపుష్కరఖాణ మితంబగు తుర్యయుగంబున సా
ధారణమాగన్ శిరోసితవిధ్యహతాప నిఘనకరంబునఁ గా
శీ రుచిరాన్వయజాతుఁడు కృష్ణుఁడు చెల్వుగఁదెల్లునఁజెప్పిన గో
ష్ఠీ రమణీయమహాత్త్వము పృథ్వివసించెడు నావిధుతారముగాన్

క॥ శ్రీసాక్షిదేవ, పద్మజ
కాసారతటప్రభాసి కాంచనపుర సం
వాసా, శ్రీభూనీలే
శా, సారననేత్ర, యత్ర సన్నతపాత్రా॥

౧౦౭

పంచచామరము॥ సురాసురేంద్రమాళిరత్న శోభిపాదనుందరా
దరారిచారుహస్త మంధధారుణీధరోద్ధరా
ధరాత్మజామనోహరా సదాతనాదయాపరా
పరాత్పరా సువర్ణపూర్ణివాస సద్గుణాకరా॥ ౧౦౮

గద్య. ఇది శ్రీహయగ్రీవకరుణాపాత్ర కృష్ణాచార్యపాత్ర వేదవ్యాసాచార్య
పుత్రన్యాయశాస్త్రప్రవీణసంగీతకళాపారీణ బాలసరస్వతీవిరుద్రభాజ
మాన శతావధానాశుకవితా విరాజమాన నకల విద్వద్విధేయ
కాశీకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన గోష్ఠీవనమాహాత్మ్యంబునందు
పంచమాశ్వాసముతో సర్వంబును

సంపూర్ణము.

